

z izobrazbo
do uspeha

info@slouik.org

Martina Repinc o priznanju
repenski Kraški hiši

Uspešno leto za Kraške krte,
odkrili in raziskali novo brezno

15

VSEŽIVLJENJSKO IZOBRAŽEVANJE
programi po meri
za posameznike
in podjetja

www.slouik.org

SREDA, 21. JANUARJA 2009

št. 17 (19.416) leto LXV.

PRIMORSKI DNEVNÍK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNÍK pa 26. novembra 1943 v naselju Zatrlj nad Cerknem, razmnožen na ciklosti. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni "Dobrodo" v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni "Slovenija" pod Vojskom pri Idriji, do 7. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNÍK v zasužnjeni Evropi.

TRST - Ul. Montecchi 6 - Tel. 040 7786300; fax 040 772418

GORICA - Ul. Garibaldi 9 - Tel. 0481 533382; fax 0481 532958

ČEDAD - Ul. Ristori 28 - Tel. 0432 731190

Internet: <http://www.primorski.it> e-mail: redakcija@primorski.it

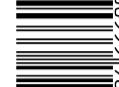
Poštnina plačana v gotovini

Spredzane in abonamente postale 45% Art 2, comma 20/b, legge 662/96 - Trieste

1,00 € CENA V SLOVENIJI 1,00 €

901121

9771124

666007

Primorski dnevnik

**Vizija Amerike,
kakršno
si želimo**

DUŠAN UDOLIČ

Barack Obama je tudi ob včerajšnji prizegi izpolnil pričakovanja vseh, ki vidijo v njem pogumnega človeka v viziji, izjemno energijo in veliko odločenostjo, da korenito spremeni tako ameriško družbo kot tudi vlogo Združenih držav Amerike v svetu. Na slovesnosti je doživel ovacije milijonov ljudi, a je pri tem ohranil že znano neverjetno stopnjo samoobvladovanja in hkrati avtentičnosti. Dolgo, če sploh kdaj, ni bilo slišati iz ust katerega od ameriških predsednikov takšnih besed.

Nekateri ga primerjajo s Kennedyjem, drugi z Rooseveltom, a gre za primerjave bolj špekulative narave. Gotovo je skupen z navedenima uglednima predhodnikoma Obamov klic k odgovornosti in sodelovanju vseh Američanov v trenutku težke gospodarske krize, pri čemer predsednik ni skrival težav, temveč je pozval k upanju, ki mora nadomestiti strah. Apeliral je k največji angažiranosti in enotnosti ter opozoril, da merilo gospodarskega uspeha ne more biti samo višji BDP, temveč mora to biti blaginja vsakega posameznika. Gospodarskega preporoda pa po besedah predsednika ne more biti brez utrditve moralnih vrednot, ki sta jih osibila pohlep in slav po bogatjenju maloštevilnih. Ni več mogoče slepo prisegati na avtonomna pravila trga, saj je ta ušel z vajeti z dramatičnimi posledicami. Obama vidi prihodnost ameriške družbe zgrajeno na spoštovanju različnosti, enako pomembna podlaga pa so poštenost, skromnost in radovnost, ki naj odprejo pot znanju in razvoju. Pri tem igra bistveno vlogo odnos do okolja, kajti čas je, da poskrbimo za naš izmaličeni planet tako, kot je treba.

Novi ameriški predsednik pa je ob prizegi poslal zelo pomembne signale tudi v svet. Najprej rekoč, da Amerika ne bo mirno gledala na revščino tudi izven lastnih meja. Potem pa s poudarkom, da moč Amerike ni v veliki vojaški vesili, temveč v sposobnosti dialoga z vsemi. Osnovni cilji pa so mir, dostojanstvo in sodelovanje med narodi, je povedal Obama in ponudil roko muslimanskemu svetu, tako kot še noben ameriški predsednik doslej. Treba bo poiskati nove oblike sožitja in medsebojnega spoštovanja.

Obama se torej tudi ob vstopu v Belo hišo, kjer ga odslej čaka realna politika, ni izneveril volilnemu programu, ki mu je prinesel tolikšen konsenz. Njegova pot bo zelo zahtevna, saj ni dvoma, da je v svojem govoru orisal vizijo Amerike, ki je zelo drugačna od doseganje. Upamo, da bo res tako.

ZDA - Prvi temnopolti ameriški predsednik včeraj zaprisegel pred milijonsko množico

Obama: Pobrati se moramo in začeti z delom

Washington pripravljen vsem ponuditi roko, »če mu bodo odprli pest«

Barack Obama nagovarja Američane in svet takoj po slovenski prizegi

ANSA

KRIZA - Seminar sindikatov MSS FJK-Slovenija

Usklajevanje sistemov temelj za izhod iz krize

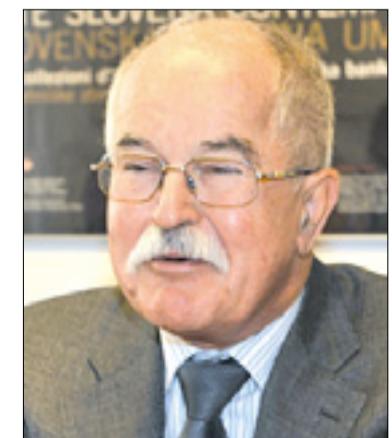
SLOVENIJA - Napoved novega zakona

Slovenci v sosednjih pokrajinah ali državah?

LJUBLJANA - Vlada Boruta Pahorja bo spremenila zakon za Slovence v zamejstvu in po svetu. To napoveduje resorski minister Boštjan Žekš (na sliki), po katerem naj bi se pripadniki manjšin odslej imenovali Slovenci v sosednjih pokrajinah, medtem ko gre v resnici za države.

Žekš je na včerajšnji tiskovni konferenci rekel, da še upa in pričakuje izpolnitve obvez, ki jo je glede financiranja naše manjšine italijanski premier Silvio Berlusconi dal slovenskemu kolegu Pahorju.

Na 2. strani

LJUBLJANA - Minister Boštjan Žekš predstavil program svojega dela

Ne več zamejci, temveč po novem Slovenci v sosednjih pokrajinah

Še nobenih novic o Berlusconijevih obljudbah Pahorju - »Manjšine pluralne, a po potrebi tudi enotne«

LJUBLJANA - Minister za Slovence v zamejstvu in po svetu Boštjan Žekš je na včerajšnji novinarski konferenci predstavil prioritete urada vlade za Slovence v zamejstvu in po svetu v letošnjem letu, med njimi so priprava sprememb in dopolnitve zakona o odnosih Slovenije s Slovenci zunaj njenih meja. Novost je tudi skrajšna selitev urada z Železne ceste v Ljubljani na Komenskega ulico. Kot je dejal minister Žekš, so bili prvi predlogi glede sprememb omenjenega zakona v prejšnji vladi med ministrstvi že usklajeni, manjkalo je samo, da predlog zakona potrdi vlada in gre v parlamentarno proceduro. To se nato ni uresničilo, ker se parlamentarni postopek zaradi tega, ker se je parlamentu zaradi volitev končal mandat, ne bi mogel pravočasno končati.

Sedaj sta po besedah ministra na voljo dva scenarija: da se sprejme isti dokument ali se spremeni zakon. Na uradu so bolj naklonjeni slednjemu. Med spremembami naj bi tudi bilo, da zakon ne bi več govoril o zamejcih, ampak o Slovencih v sosednjih pokrajinah, obstajajo pa še druge »neprimerne definicije«, ki jih bi bilo potrebno spremeniti. V tem primeru je potrebno ponoviti ves postopek, a mislim, da se to splača narediti, je še dejal Žekš. Ta druga možnost je po besedah ministra verjetnejša, kdaj pa bi bil lahko ta zakon dejansko sprejet, pa minister ni želel napovedati.

Zakon o odnosih Slovenije s Slovenci zunaj njenih meja je bil sprejet aprila 2006. Kot je pojasnil minister Žekš, je bil to prvi zakon s tega področja, ki ga ima Slovenija, zato »čisto operativno gledano« nekatere stvari niso bile najbolj jasno in pregledno napisane. Predvsem niso bile jasno določene odgovornosti za posamezne naloge posameznih ministrstev, kar je vodilo do težav pri koordinaciji. Del sprememb zakona je tudi v natančnejšem opisu in postopku repatriacije. Ta del je med resorji usklajan, v spremenjenem zakon pa naj bi dodali tudi vsebinske sprememb, predvsem glede »besedja«, je dejal minister brez listnice. »Zamejstvo v svetu, ki nima več meja, najbrž ni več prava beseda,« je kot primer omenil minister Žekš.

O strategiji odnosov Slovenije s Slovencem zunaj njenih meja, ki je bila sprejeta leta 2008, je minister Žekš pojasnil, da ne gre za spremembo strategije, ampak za jasnejše definiranje in neko delovanje, da se od »papirnega reševanja« problemov Slovencev po svetu spustimo na realna tla. V okviru akcijskega načrta za doseganje ciljev srednjoročne in dolgoročne politike pa bo potrebno po besedah Žekša tudi aktivirati oba sveta, svet vlade za Slovence v zamejstvu in svet vlade za Slovence po svetu, in ju potrebno primerno kadrovsko spremeniti.

Nekaj več dela bo urad čakalo tudi v obdobju, ko bo Slovenija predsedovala Odboru ministrov Sveta Evrope od maja do novembra letos. Ena od tem, ki bo zelo poudarjena, bodo človekove pravice in v okviru tega tudi pravice manjšin, je še dejal minister za Slovence v zamejstvu in po svetu.

Na vprašanje, ali je kaj novega glede rešitve vprašanja financiranja slovenske manjšine v Italiji, je minister Žekš odgovoril, da kakšnih potrjenih novih informacij ni, izpostavil pa je, da je predsednik italijanske vlade Silvio Berlusconi osebno zagotovil predsedniku slovenske vlade Borutu Pahorju, da bo ta problem rešen. »Ni indikacij zaenkrat, da to ne bo rešeno. Mi bomo opazovali, kaj se dogaja in slovenska vlada bo po potrebi ukrepala,« je še napovedal. Hkrati je opozoril, da so težave tudi drugod, npr. s položajem slovenske manjšine na Madžarskem.

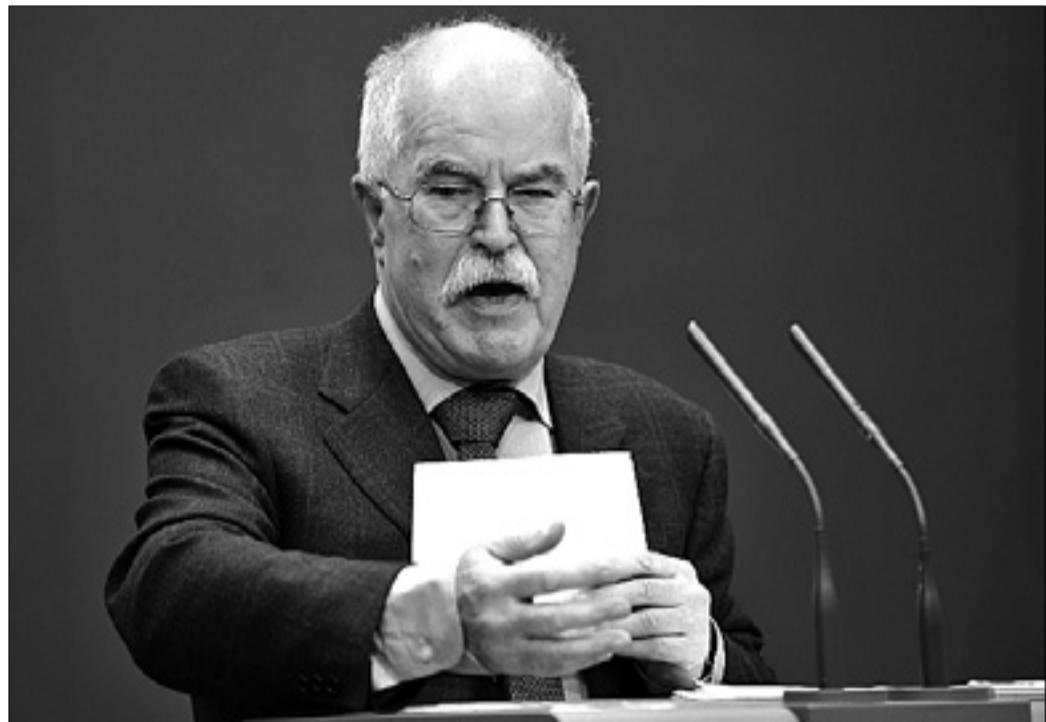
O neresenem vprašanju dvojezičnih krajevnih napisov na avstrijskem

Koroškem je minister Žekš dejal, da je to vprašanje pomembno, ni pa živiljenjsko pomembno. Tudi ta primer po njegovih besedah kaže tip težav, ki jih ima Slovenija s sodišča. Imamo odločitev sodišča, ki pa se ne izvaja. Podobno je z Italijo in Madžarsko; obstajajo mednarodne pogodbe in meddržavni sporazumi, vendar se to, kar predvidevajo, ne izvaja. Slovenija lahko na vseh nivojih in stikih izraža obžalovanje in opozarja, da te stvari otežujejo dobro sodelovanje. »Da nam je žal, da se bodo te stvari poslabšale.« Druga možnost pa je tudi internacionalizacija teh problemov, je še dejal.

Glede poenotenja zastopstva slovenskih manjšin je minister Žekš ponovil svoje stališče, da je zato, da se sliši več glasov, da pa bi se morali ti glasovi glede ključnih stvari poenotiti. Vendar pa Slovenija po mnenju ministra Žekša tukaj ne sme ničesar narediti. »Mi lahko samo povemo, da nam to ni preveč všeč,« je včeraj v Ljubljani še poudaril minister. (STA)

Minister za Slovence v zamejstvu in po svetu Boštjan Žekš je včeraj predstavil program svojega ministrstva

BOBO

ZAŠČITNI ZAKON - Predsednik Bojan Brezigar primoran preložiti sejo

Paritetni odbor nesklepčen zaradi bolezni in delovnih obveznosti večine članov

Predsednik Brezigar je zaradi nesklepčnosti preložil sejo paritetnega odbora

TRST - Včerajšnja seja paritetnega odbora za slovensko manjšino je zaradi nesklepčnosti odpadla. Ni šlo za politično motivirane odsotnosti članov, kot se je zelo pogostoma dogajalo v prejšnjem sklicu odbora, ki ga je vodil Rado Race, temveč za odsotnosti, ki so vezane na delovne obveznosti in na bolezni. Predsednik Bojan Brezigar je dejal, da so nekateri člani odbora že pred časom napovedali odsotnost zaradi drugih obveznosti, nekateri pa so ga v zadnjem momentu obvestili, da se seje zaradi bolezni ne morejo udeležiti. Paritetni odbor se bo po predsednikovih besedah predvidoma sestal v prvi polovici februarja, najbrž v torek, 10.2.

Dnevni red včerajšnje seje je vseboval dve točni dnevnega reda. Gre za mnenje paritetnega odbora o izvajaju okvirne konvencije za zaščito narodnih manjšin, ki ga mora 20-članski odbor posredovati notranjemu ministrstvu. Druga točka je zadevala razpravo o nedavnih odlokih predsednika Furlanije-Julijanske krajine Renza Tonda o izvajaju vidne dvojezičnosti na podlagi člena 10 zaščitnega zakona za slovensko manjšino. Tondo je odloka podpisal pred iztekom leta 2008, v deželnem Uradnem listu pa sta bila objavljena pred nekaj dnevi, tako da sta sedaj pravnomočna. Prvi dekret, ki nosi datum 17.12.2008, vsebuje seznam občin, pokrajin in gorskih skupnosti, kjer naj bi se izvajala vidna dvojezičnost, drugi odklop (31.12.2008) pa dopoljuje prvega z vključitvijo v seznam občine Ronke in goriške pokrajinske uprave.

PARITETNI ODBOR - Kritično stališče Iva Jevnikarja in Damjana Paulina

»Tondo je prekoračil svoje pristojnosti in obenem tudi kršil zaščitni zakon«

TRST - »Res je, da je bil paritetni odbor nesklepčen tudi zaradi zdravstvenih težav nekaterih članov, vendar se nekaterje odsotnosti prepogosto ponavljajo in kažejo na malomaren odnos do javnih institucij in zaščitnega zakona,« sta včerajšnjo nesklepčnost v tiskovnem sporočilu komentirala člana odbora Ivo Jevnikar in Damjan Paulin (predlagal ju je Svet slovenskih organizacij). Tokratna nesklepčnost je bila po njunem mnenju posebno huda, saj bi se moral odbor opredeliti tudi do dveh odlokov predsednika deželnega odbora o uresničevanju vidne dvojezičnosti, ki sta se močno oddaljila od predlogov, ki mu jih je posredoval ravno paritetni odbor.

Paulin in Jevnikar sta izročila predsedniku odbora Bojanu Brezigaru pisno stališče, ki zelo kritično ocenjuje Tondova odloka. V njem je zapisano, da odloka št. 346 z dne 18. decembra 2008 in št. 362 z dne 31. decembra 2008 ne spoštuje duha in črke zaščitnega zakona, še posebej ne členov 10 o vidni dvojezičnosti in 28 o

spoštovanju že veljavnih mednarodnih in italijanskih norm ter že sprejetih zaščitnih ukrepov.

Clen 10 namreč ne govori o paleti možnosti, ki bi se jih krajevne in druge uprave lahko poljubno posluževali glede uveljavljanja vidne dvojezičnosti, temveč o zakonsko zajamčeni pravici do vidne dvojezičnosti, ki jo ima slovenska manjšina v tržaški, goriški in videmski pokrajini.

Tondove besede v točki 2 odloka št. 346 o spoštovanju avtonomnih odlöčitev uprav je treba zato razumeti v smislu, da prinaša odlok minimalne obveznosti, ki za prizadete uprave izhajajo iz 10. člena, ne pa da je njegova vsebina neobvezujoča. Dodatki pa je treba, da gre za prva dva odloka, saj bo paritetni odbor predlagal vključitev v seznam glede vidne dvojezičnosti še nove krajevne in drugačne ustanove.

Clen 10 zahteva, da se zaslisijo krajevne in druge uprave z območja veljavnosti zaščitne, ki je bilo že določeno s 4. členom zaščitnega zakona, ne priznava

pa jim obvezujočega mnenja, zato Tondo ni bil vezan na njihove predloge. Tudi ni mogoče sprejeti dejstva, da se kaka krajevna uprava, potem ko se je na avdijah paritetnega odbora skupaj z njim že ugotovila potreba po vidni dvojezičnosti, povsem izključi iz odloka. Ali so Slovenci tam medtem izginili?

Jevnikar in Paulin poudarjata, da člene 10 ni mogoče razumeti tako, kot da gre za jedilni list, na katerem vsaka uprava izbere le tisto, kar ji paše. Ko člen - na primer - govori o javnih napisih, krajevnih napisih in smerokazih, ni mogoče uresničevanja tega člena omejit na dvojezične tabele ob začetku in koncu naselij, kot naj bi po odloku predsednika Tonda veljalo za tržaško občino. Taka omejitev je med drugim v nasprotju z zagotovili, ki so bila dana ob znanih polemikah glede dvojezičnosti na zadnjem odseku tržaške hitre ceste, a tudi z najnovejšim intervjujem s tržaškim županom, ki ga objavlja Primorski dnevnik.

Nekatere vsebinske omejitve, ki jih prinaša odlok št. 346 predsednika deželnega odbora Tonda, na primer glede goriških skupnosti, so odvečne, druge pa po mnenju podpisnikov kažejo na prekoračitev pristojnosti predsednika deželnega odbora in na kršitev zakona št. 38/01.

V odlokih je še nedoslednost pri navedjanju krajevnih imen, ki so ponekod izpisana dvojezično, ponekod pa samo v italijanskem jeziku, najbolj opazno pri krajih v miljski občini. Besedilo bi bilo treba torej primerno preuređiti. Vsekakor pa gre poudariti, da enojezična ali dvojezična navedba imen v odlokih ne sme vplivati na samo rabo teh imen pri izvajaju odlokov.

Paulin in Jevnikar predlagata, da paritetni odbor sezname predsednika FJK z vsebino omenjenih pripom. Predsedniku Tondu predlagata, da z novim odlokom vključi v seznam, ki ga predvideva 10. člen, občini Špeter in Naborjet-Ovčja vas, zvezzo občin Ahten-Fojda in pokrajino Videm ter da iz besedila odlokov odpravi vse vsebinske omejitve glede izvajanja 10. člena zaščitnega zakona.

ZDA - 44. ameriški predsednik včeraj zaprisegel pred navdušeno milijonsko množico v Washingtonu

Obama: Izbrati upanje namesto strahu ter enotnost namesto konflikta in nesoglasij

Novi ameriški predsednik opozoril na številne težke izzive ter ponudil muslimanom roko

WASHINGTON - ZDA se danes soočajo s številnimi realnimi izzivi. Z njimi se ne bomo soočili na lahek način in na hitro, ampak bomo nanje odgovorili, je v govoru po zaprisegi pred milijonsko navdušeno množico, ki se je zbrala v Washingtonu, dejal Obama. Svetu je Obama še sporočil, da je Amerika znova pripravljena voditi.

Inavguracijska svečanost na zahodni strani kongresne palače se je začela z navorovom demokratske senatorke iz Kalifornije Dianne Feinstein, ki je izpostavila zgodovinsko včerajšnjega dne in zavezanost upanju, ki ga posebejla Obama. Pastor Rick Warren, ki ga je Obama izbral kljub nasprotovanju homoseksualnih skupin, je opravil uvodno molitev, nato pa je soul legendi Aretha Franklin zapela "My Country 'Tis of Thee".

Prvi je položil roko na sveto pismo podpredsednik ZDA Joe Biden, ki ga je na položaj zaprisegel najstarejši vrhovni sodnik John Paul Stevens. Nato je na sveto pismo, ki jo je za enako slovesnost uporabil že republikanec Abraham Lincoln, na stopnicah kongresne palače pred predsednikom vrhovnega sodišča ZDA Johnom Robertom som zaprisegel še Obama.

Pri tem je Obama izrekel besede, ki jih ponavljajo predsedniki vse od 30. aprila 1789, ko je v New Yorku, takratni prestolnici ZDA, priznali prvi predsednik George Washington. "Svečano prisegam, da bom zvesto opravljati naloge predsednika ZDA in bom po najboljših močeh ohranjaj, ščitil in branil ustavo ZDA. Naj mi Bog pomaga," je dejal Obama, ki se mu je pri izreku teh besed sicer nekaj zataknilo.

Pred slovesnostjo so na oder prihajali nekdanji predsedniki. Jimmy Carter je dobil glasen aplavz, nekdanji predsednik George Bush starejši podobnega, pri Billu Clintonu je množico zajelo navdušenje, pri Bushu mlajšemu pa glasno neodobravanje z vzlikami "Kaj delaš tu? Pojd domov! 4500 mrtvih v Iraku! Uničeno gospodarstvo!". Ko je bil napovedan Obama, pa je bilo povsem obratno. Premraženi obiskovalci so izkoristili priložnost, da se z aplavzom tudi malce pogrejejo, saj je ob temperaturi pod ničlo pihal tudi veter.

Obama velja za odličnega govornika, zato so bila močna pričakovanja, ali bo prekosil nekdanje predsednike, kot sta bila John F. Kennedy in Franklin Delano Roosevelt, o čemer bo še tekla beseda. Obamov govor je bil v skladu s pričakovanji posvečen upanju v boljšo prihodnost, do katere se pride

s trdim delom, prav tako pa je napovedal prekinitev s preteklostjo in spremembe v notranji ter zunanjosti politiki.

"ZDA se danes soočajo s številnimi realnimi izzivi. Z njimi se ne bomo soočili na lahek način in na hitro, ampak bomo nanje odgovorili", je dejal Obama. 44. predsednik ZDA je izpostavil veličino svoje države in zatrdiril, da ta ni darilo, temveč si jo je potrebenzaslužiti. Spregorovil je o nalogah administracije in dejal, da ne gre za vprašanje, ali je vladu dovolj velika ali majhna, ampak, če deluje in uspešno odgovarja na potrebe državljanov.

Povedal je, da je potrebno izbrati upanje namesto strahu in enotnost namesto konflikta in nesoglasij, da se premaga huda gospodarska kriza. Posebej je poudaril, da je čas za prenehanje "otročarji" in ščitenja ozkih interesov ter odlašanja z neprijetnimi odločitvami. "Od danes naprej se moramo pobrati, otresti prah in začeti z delom," je dejal Obama ob burnem aplavzu množice, ki se je vila 3 kilometre nazaj do Lincolnovega spomenika na koncu travnika National Mall.

Glede zunanjosti politike je Obama ponudil roko muslimanom in pozval k iskanju nove poti na temelju skupnih interesov ter spoštovanja. Vendar pa je tudi opozoril vse tiste voditelje, ki iščejo popade in valijo krivdo za težave na zahodne družbe. Tistim, ki se držijo oblasti s korupcijo in prevaro in zatiranjem opozicije je sporočil, da so na napaci strani zgodovine, vendar pa so jim ZDA "pripravljene ponuditi roko, če odprejo svojo pest".

"Od nas se sedaj zahteva novo obdobje odgovornosti," je dejal Obama in dodal, da ni dvoma, da so ZDA sredi krize. "Smo v vojni proti mreži nasilja in sovraštva. Naše gospodarstvo je hudo oslabljeno, kar je posledica pohlepa in neodgovornosti nekaterih, vendar pa tudi kolektivne nezmožnosti za težke izbire," je povedal Obama in opisal, kaj vse teži Američane - od padanja hipotek, izgube delovnih mest, propadlih podjetij, predragega zdravstva, ki ni dostopno vsem, slabe šole, in neučinkovito izkorisčanje ter poraba energije.

Obama Busha ni kritiziral in se mu je zahvalil za službo domovini ter velikodušno

pomoč v času tranzicije. Vendar pa je v napovedi, kaj namerava izboljšati, jasno kritiziral predhodnikovo politiko. Množica v Washingtonu pričakuje od Obame veliko, čeprav se vsi strinjajo, da ne bo lahko. Scott Williams, po rodru iz New Hampshirea je med drugim dejal, da pričakuje več denarja za znanost in njen depolitizacijo.

James Campbell iz Alabame pa ni razmišljal o prihodnosti, ampak je povedal, da trenutno zanima le veselje ob prisegi prvega temnopoltega predsednika. Takšnega mnenja je bila večina drugih premaženih, vendar veselih udeležencev zgodovinskega dogodka, ki so napovedovali rajočje pozno v noč.

Obama in Biden sta se po slovesnosti na kongresnem griču potem kasneje odpravila skupaj s številnimi nastopajočimi od srednjesloških skupin do vojaških godb, po aveniji Pensilvanija proti Beli hiši, kjer bo naslednja štiri leta stanoval Obama. Biden ima uradno podpredsedniško rezidenco daleč stran v Nacionalnem observatoriju. Včeraj je bilo veselo, danes pa bo potrebno zavihati rokave. (STA)

ODZIVI - Izjave evropskih voditeljev ob zaprisegi 44. ameriškega predsednika

Sarkozy bi z Obama "spremenil svet"

Berlusconi: Ohraniti dialog z Rusijo - Brown: Obama ima vizijo in vrednote - Papež: Obama naj bo pozoren predvsem na revne, preganjane, lačne in zatirane

WASHINGTON - Francoski predsednik Nicolas Sarkozy je včeraj zatrdiril, da z nestrnostjo pričakuje, da ameriški predsednik Barack Obama prične z delom, tako da bo sta lahko skupaj "spremenila svet". "Komaj čakamo, da zatrečemo z delom, tako da bomo lahko z njim spremenili svet," je dejal Sarkozy med obiskom v srednjevščem mestu Provins. Vodja francoske diplomacije Bernard Kouchner pa je opozoril, da Obama ne bo mogel delati čudežev. "Izjemni možje, a nima čarobne roke," je povedal.

Obam je čestital že tudi italijanski premier Silvio Berlusconi in ga pozval, da se Italija in ZDA skupaj soočita s trenutnimi izzivi, kot so gospodarska kriza, razmere na Bližnjem vzhodu in Afganistanom. Obenem je Obama tudi pozval, naj ohranja stalen dialog z Rusijo in se zavzemata za njeno polno sodelovanje v globalnem upravljanju in varnostnem sistemu.

Barros je medtem Obami ponudil partnerstvo z Evropsko unijo pri reševanju svetovnih problemov. "Moramo delovati skupaj, da vzpostavimo novo politiko globalnega angažmaja. Izzivi, pred katerimi smo, ne pozna nacionalnih meja," je izjavil Barros in tako EU kot ZDA pozval, naj okrepičešatlantske vezi in skupaj z drugimi iščeta "večstranske odgovore na globalne izzive". Unija s 500 milijoni prebivalcev in 300-milijonskimi ZDA sta po prepričanju predsednika komisije namreč naravna partnerja. Med izzivi je omenil predvsem finančno in gospodarsko krizo, grožnje svetovnemu miru in varnosti ter boj proti podnebnim spremembam. "Potrebujemo novo globalno upravljanje in nove temelje za svetovno blaginjo. ZDA in EU bi moralia skupaj z

globalnimi partnerji oblikovati in urednjevati ta nov načrt za globalizacijo," je še povedal.

Oglasilo se je tudi češko predsedstvo EU. "Kot nam je nedavna zgodovina jasno pokazala, je

NICOLAS
SARKOZY

se bo Elizabeta II. z novim ameriškim predsednikom predvidoma srečala aprila v Londonu, kjer bo potekal vrh skupine 20 najrazvitejših in hitro razvijajočih se držav G20.

Srečo je novemu ameriškemu predsedniku zaželeta tudi nemška kanclerka Angela Merkel. Merklava se ob tej priložnosti ni mogla izogniti opozorilu Obami pred povečevanjem števila vojakov v Afganistanu. Poudarila je, da Obama Nemčije ne more prisiliti, da bi v Afganistan poslala še dodatnih 4500 vojakov. "Naša odločitev (o številu nemških vojakov v Afganistanu) temelji na naših zmožnostih ne glede na to, kdo je ameriški predsednik," je poudarila Merklava. Medtem je nemški predsednik Horst Köhler Obami poslal telegram, v katerem ga je povabil na čimprejšnji obisk v Nemčijo. V luči letosnjega 20. obletnice padca komunizma je Köhler v telegramu še zapisal, da "gre Zahvala prav ameriškim prijateljem, da Nemci letos lahko praznujemo jubilejno občinito svobode in združitve (obeh Nemčij)".

Papež Benedikt XVI. je medtem Obami že nekaj ur pred prisego poslal telegram, v katerem mu je kot bodočemu 44. ameriškemu predsedniku podelil blagoslov. Papež je Obamo ob tem spomnil, naj bo kot ameriški predsednik pozoren predvsem na revne, preganjane, lačne in zatirane. Kot so sporočili z Vatikanom, je papež Obamo priporočil tudi v svojih molitvah. Benedikt XVI. je v telegramu zapisal, da je Boga v molitvah prosil, naj Obami podeli modrost in moč pri izpolnjevanju nalog in odgovornosti, ki jih bo imel kot ameriški predsednik. Papež je Obamo ob tem tudi pozval, naj z etičnimi načeli in duhovnimi vrednotami poskuša graditi pravično družbo. (STA)

NAŠ INTERVJU
»Otroci sedaj vedo, da je res«

Zgodovinski dan za temnopolite

ZANETTA
ADAMSS
PILGRIM

Zanetta Adams Pilgrim sinoči ni skrivala zadovoljstva. »Preprosto nimam besed, da bi opisala tako neverjetno srečo: da je temnopoliti Američan postal predsednik ZDA, države, ki je poznal suženjstvo.« 43-letno Američanko smo zmotili na njenem domu v New Yorku, kjer sta z možem priredila »watch party«, slavje pred televizijskimi ekranimi. »Na mojem delovnem mestu smo, tako kot v številnih črnskih cerkvah, organizirali »watch party«, jaz pa sem zaprisegi sledila doma. Mož je svoj urad zaprl in 12 uslužbencev povabil k nam. Dogajanje v Washingtonu smo sledili prek štirih televizorjev in interneta. Dvakrat nas je bilo, predvsem temnopoliti, nekaj latinosov ... in nobenega belca,« se je posmehnila. Zanetta je sprva mislila, da bo 20. januar preživel v Washingtonu. Zaradi družinskih razlogov ji to ni uspelo, njeni prijatelji pa so bili sredi večmilijske množice. »Preko interneta smo bili stalno v stiku. Lepo je bilo slediti njenim komentarjem na Facebooku. Dejali so, da je bila organizacija izvrstna, predvsem pa, da kljub nizkim temperaturam niso občutili mraza ...«

Podobno »vroč« je bilo tudi na Zanettinem domu. »Obamovi zaprisegi smo sledili stope in nazdravili s šampanjcem. Ni le parola, za nas je to res zgodovinski dogodek, pomembna zmaga. Najbrž smo zato vsi jokali, tako moški kot ženske. Pomislila sem na tiste, ki so jih policisti še pred nekaj desetletji templi, ker so si dovolili na volišča. Na vse, ki so bili aretrirani in ubiti. Na Martina Luthra Kinga, a tudi na svoje otroke. Vedno smo jim ponavljali, da lahko postanejo, kar hočejo. Sedaj končno vedo, da je res tako.«

Obama se tudi v svojem prvem predsedniškem govoru ni odpovedal idealizmu ... »Govor se mi je zdel dober, to ni bil pravi prostor za detajle, nagovoriti je moral ves narod. Barack Obama ni naiven. Preživilamo zelo hude čase, krizo občutimo vsi: med našimi znanci so taki, ki so izgubili službo, trgovine zapirajo. A smo pripravljeni na žrtvovanje: jaz sem na primer že pristala na nižjo plačo, zato da ni nihče izgubil službe.«

Pričakovana so ogromna: jim bo Obama kos? Nihče ni tako karizmatičen in inteligenčen kot on, zato sem polna upanja. Njegove doseganje poteka so bile dobre, sestavil je odličen kabinet. Pomembno se mi zdi, kaj bo naredil v prihodnjih dveh tednih. Vsi ugibamo, katera bo prva predsedniška poteka. Jaz navajam za zaprtje Guantanama, mož pravi, da bo odredil umik iz Iraka, neki prijatelj, da bo to ekonomski ukrep ...«

Na koncu pa še: kaj merite o obleki prve dame?

»Michelle je bila čudovita. Ti sta zlata barva je bila idealna za tako ceremonijo. Tudi hčerki sta bili zelo lepi v barvnih plaščih, Barack prav tako čudovit. No ja, sami superlativi: morda sem malo pretirala s šampanjjem. Ampak takega dne še nisem doživel ...« (pd)

SKGZ - Priprave na majski kongres v Gorici

Osrednja pozornost namenjena potrebnim spremembam v manjšini

Pavšič poročal o vrsti srečanj na vseh nivojih in s članicami - Temeljit pogovor potreben tudi z SSO

KOBILARNA LIPICA Žrebca poginila zaradi strupenih rastlin v krmi

LIPICA - Konec novembra lani so v Kobilarni Lipica (KL) pri šestih žrebcih zabeležili pojav kolike. Kljub hitremu ukrepanju ter operativnemu posegu na Kliniki za kopitarje v Ljubljani, sta dva žrebec poginila. Po mesecu in pol čakanja na izide so včeraj predstavili ugotovitve. Kot smo izvedeli, so analize krme in strelje negativne, po mnenju Veterinarske fakultete (VF) pa bi lipicanca Favory Famosa in Maestoso Allegra lahko poginila zaradi zaužitja nekaterih strupenih rastlin v krmi. »Hrano smo dali na analizo, je neoporečna, vendar so v njej strupene rastline. Te pa so v vsakem senu,« je povедal direktor KL Matjaž Pust. »Ali je to povzročilo koliko ali ne, pa ne vemo. Mi smo zelo zadovoljni, da do zdaj znane toksičološke analize niso pokazale kakršnihkoli drugih primes v hrani.« Sekcijo poginulih živali in biološke analize krme so opravili na VF in Biotehniški fakulteti. V enem od vzorcev sena, ki ga je podelil žrebec Favory, so ugotovili prisotnost gorskega kosmatanca, gladkega mlečka in malega talina, ki sodijo med strupene rastline.

Analyze so tudi pokazale, da vzrok za pogin niso vakcinacije z nedovoljenimi hormonskimi sredstvi. »Pogini s tem niso povezani. Mi smo pri VF naročili pregled krvki 32 plemenskih žrebcov,« je pojasnil Pust. »Testirali so prisotnost testosterona in pri šestih živalih je bila nadpovprečna, pri 14 povprečna in pri osmih podpovprečna. Izidi so bili posredovani veterinarski inšpekciji, ki vodi preiskave.« Kot je že znano, so v Mednarodnem združenju za Lipico strokovnega vodjo KL Marka Marcu obtožili, da izvaja cepljenja, s čimer naj bi

pri plemenjakih povzročil neplodnost. Marc je obtožbe znova zanikal. »Strokovni javnosti je že na osnovi doseženih analiz populaciona jasno, da so takata namigovanja izključena.« Ali bo zoper Tavčarja vložil tožbo? »Načeloma nisem naklonjen temu, da bi na provokacije, ki jih je veliko, odgovarjal s tožbo. Za to bi porabil preveč denarja in časa. Slednega pa raje posvečam strokovnemu delu,« je še odgovoril Marc. Zanikal je tudi domnevo, da naj bi bilo cepljenih živali osem in da naj bi se o tem pogovarjal s svojim veterinarskim kolegom na Dunaju. »V KL verjetno vsak dan cepimo kako žival, vendar kar jaz vem, in kar pravi dr. Marc, je odgovor ne, tega nismo počeli,« je še dal Pust. Sicer pa te preiskave še niso zaključene, laboratorijske izide pa bodo končno pojasnila na veterinarski upravi.

Irena Cunja

ŠIRITEV EU Olli Rehn danes v Ljubljani

OLLI REHN

BRUSELJ - Evropski komisar za širitev Olli Rehn se bo danes v Ljubljani na delovnem košilu srečal s predsednikom slovenske vlade Borutom Pahorjem in nato ločeno z zunanjim ministrom Samuelom Žbogarjem, je včeraj potrdila Rehnova tiskovna predstavnica Krisztina Nagy. Evropski komisar se bo danes sestal tudi s predsednikom republike Danilom Türkem.

TRST - Slovenska kulturno gospodarska zveza bo na dejelnem kongresu, ki bo konec maja v Gorici, opredela svoj pogled na potrebne spremembe znotraj manjšine. Tako so se odločili na ponedeljkovi seji Izvršnega sveta krovne organizacije, ki je potekala v Trstu.

V udovnem delu sestanka je predsednik Rudi Pavšič izpostavil vrsto aktualnih dogodkov, ki so vezani na premagovanje napovedane finančne krize in uresničevanje zaščitnih norm. S tem v zvezi je vodstvo SKGZ podprt predsedniško pobudo, da bi tržaškemu, goriškemu in videmskemu prefektu predlagali, da se stavijo primerena operativna omizza, ki bi bila namenjena udejanjanju zaščitnih norm, še posebej po določitvi območja, ki ga opredeljuje pred nedavnim izdan Tondov odlok.

Predsednik Pavšič je poročal o srečanjih, ki jih je vodstvo SKGZ imelo z vladnimi in parlamentarnimi predstavniki slovenske države. Pomembno je, da je minister Boštjan Žekš zagotovil, da bodo v nekaterih za manjšino ključnih ministrstvih imenovali odgovorne za problematiko Slovencev v sosednjih državah in da bo minister skrbel za povezovanje znotraj vladne ekipe, v prvi vrsti z ministri za zunanje zadeve, kulturo in gospodarstvo. Gleda sestave vladnega

Sveta za manjšine SKGZ podpira stališče Slomaka, da bi ga prioritetno sezavljali predstavniki krovnih organizacij.

V pripravi na svoj kongres je krovna organizacija opravila vrsto srečanj s svojimi članicami in z deželnima vodstvoma Demokratske stranke in Mavrične levice (jutri bodo imeli srečanje z deželnim vodstvom stranke Slovenske skupnosti). Pavšič je glede teh srečanj izpostavil podobnost pogledov v zvezi z nekaterimi osrednjimi manjšinski temami, od ideje po povezovalnem forumu (zvezni Slovenec) do izhodišč ob pripravi na junijsko obnovo številnih občinskih uprav.

O tematikah, ki bodo središčne na kongresu, se želi SKGZ temeljito pogovoriti in preveriti svoja stališča z vodstvom Svetu slovenskih organizacij. Izvršni odbor je mnenja, da je po daljšem obdobju sodelovanja obhaj krovnih organizacij primerno opraviti oceno prehujene poti in opredeliti prioritete glede nadaljnega sodelovanja v prepričanju, da je treba bolj stvarno stopiti na pot reform in obnove. Napovedana finančna kriza ponuja priložnost za izbire, ki bodo v koraku s časom in potrebami, ki nastajajo v manjšini. Člani vodstva krovne organizacije so bili mnena, da brez takšnih vizij manjšina izgublja svojo vitalnost, postaja vse bolj demotivirana, kar v bistvu škodi načini celotni skupnosti. Investirati je treba v kakovost, znanje in inovativnost in se izogniti nevarnosti folklorizacije.

Izvršni odbor SKGZ je tudi mnenja, da bo potrebno oceniti, ali je dosedanj sistem prerazporeditev sredstev še aktualen in ali ni bolj smotorno, da bi se dalo prednost kakovosti ponudbe in težilo k racionalizaciji (pre)bogate manjšinske organizirnosti, ki večkrat preprečuje nastanek novih pobud in ponudb. Manjšina potrebuje vizijo za naslednje desetletje in operativni plan za njeno uresničitev.

To so izhodišča, ki jih bo SKGZ preverjala in ocenjevala s svojimi članicami in z drugimi sogovorniki ter jih kongresu ponudila v odobritev. Pripovedati želi k premagovanju določene statičnosti in vse večje »birokratizacije«. Slovenska kulturno gospodarska zveza bo postavila tudi samo sebe pred ogledalo in na preverjanje, ker želi razumeti, če je njena krovnost, takšna, kot jo poznamo, še aktualna in uživa podporo v javnosti.

V Sežani na ogled razstava Figura kot kip, kip kot figura

SEŽANA - V malo galeriji Mira Kranjca v sežanskem Kosovelovem domu so včeraj odprli skupinsko kiparsko razstavo, ki nosi naslov Figura kot kip, kip kot figura. Postavitev prinaša dela 46 avtorjev.

Umetniki danes razumejo figuro v najširšem smislu od konkretno v materialu upodobljene oblike do abstraktnega pojma. »Kiparska figura torej ni človeška figura in ni abstraktni predmet, lahko pa hlini, da je eno ali drugo. S tem pa obvlada vse razsežnosti, konkretno, domišljiske, sanjske in virtualne in sega od odlitka po človeškem telesu, ki se kaže kot figura kipa, do dematerializiranega kipa, ki je še vedno kip v toliko, v kolikor ga kot takega označuje retorična figura,« je zapisal selektor 12. slovenske kiparske razstave Jure Mikuž. Včerajšnje odprtje so popestrili učenci sežanske glasbene šole.

Pri Ilirska Bistrici našli govedo okuženo s steklino

ILIRSKA BISTRICA - Veterinarski organi so pri krvi z območja občine Ilirska Bistrica potrdili okuženosť s steklino. Gre za prvi primer okužbe goveda s steklino po letu 1997. Govedo je bilo že dlje časa bolno, zato so ga evtanazirali in poslali na preiskave. Včeraj je veterinarska uprava prejela izvid Nacionalnega veterinarskega inštituta pri Veterinarski fakulteti o pozitivnih preiskavah na steklino. Po prvih podatkih je bila žival še živa v novembra na paši. Takoj po prejetem obvestilu so uradni veterinarji postojanskega območnega urada veterinarske uprave obvestili pristojno zdravstveno službo in pričeli z epizootiološkim poizvedovanjem. S tem naj bi ugotovili, kdo je prišlo do okužbe in kdo je še bil v stiku z okuženim govedom. Steklina je bila pri govedu nazadnje ugotovljena leta 1997, pri domačih živalih nasploh pa je bila lani odkrita pri enem psu in eni kobilici, leta 2001 pa pri enem psu in dveh mačkah.

Priletni Tržačan vozil v nasprotne smeri

ŠKOFIJE - V pondeljek okrog 16. ure je koprsko policija prejela več klicev v zvezi z rdečim avtomobilom, ki je po hitri cesti vozil proti Škofijam na nasprotni voznem pasu. Vožnja v obratno smeri je kmalu zatem privredila do nesreče. Povzročil jo je 81-letni Tržačan, ki se je vrátil domov, a je izbral napačno cesto. Trčil je v avto, s katereim mu je nasprotoval, iz smeri Škofij proti Kopru, pravilno pripeljal 23-letna Koprčanka. Nihče se ni poškodoval, policisti pa so priletnega voznika ovadili zaradi predzne vožnje.

RIM - Pobuda ezulske zveze ob 10. februarju

Priznanja za spomin na fojbe

Med odlikovanci tudi politiki Dipiazza, Cofferati in Galan ter novinarja Capuozzo in Stella

ŽUPAN TRSTA
ROBERTO DIPAZZA

PREDSEDNIK
VENETA
GIANCARLO
GALAN

PREDSEDNIK
LOMBARDIE
ROBERTO
FORMIGONI

ŽUPAN BOLOGNE
SERGIO COFFERATI

Za reportaže in časopisne prispevki o fojbah in Istri bosta odlikovana znana novinarja Gian Antonio Stella (Corriere della Sera) in Toni Capuozzo, namestnik glavnega urednika TG5 in vodja televizijske oddaje Canale 5 "Terra". Ezulska organizacija bo odlikovala tudi oddaji državne radiotelevizijske ustanove RAI "Est-Ovest" in "TG 2 Dossier". Njun odgovorni urednik je Mauro Mazza, sicer glavni urednik TG 2. Ezuli bodo tudi posebno priznanje podelili katoliškemu dnevniku Avvenire.

Med odlikovanci ni mogel manjkati sporni televizijski film "Il cuore nel pozzo" (Srce v breznu) režiserja Alberta Negrina, ki bo prejel posebno priznanje. Po mnenju ezulske organizacije si je priznanje prisluzil tudi igralec Leo Gullotta, ki v Negrinovem pričanskem filmu nastopa v vlogi duhovnika.

Ta odlikovanja bodo, kot rečeno, izročili na predvečer dneva spomina, uradna slovesnost ob tej priložnosti pa bo najbrž 10. februarja na Kvirinalu, čeprav o tem še ni uradnih novic.

OGLEDALO

Krizno stanje in slovenska manjšina⁽²⁾

ACE MERMOLJA

V prejšnjem Ogledalu sem izpostavil dejstvo, kako se je v vrtincih krize požrešni kapital obrnil do držav in politike ter vprašal za pomoč. Prošnja je prišla z implicitno grožnjo: »Drugače potonemo vsi.« V tem okviru sem nakazal potrebo po napredni reformistični politiki, ki ne pomaga le mogotem, ampak je blizu ljudem. Reformizem postavlja ospredje svoje pozornosti človeka in to, kar je z njim tesno povezano: socialno solidarnost, nov odnos do narave, iskanje alternativ, ki bodo nižale in ne višale razlike v gospodarstvu, znanju, v zdravstveni oskrbi itd. Vse to predstavlja dolčena pravila, določeno etiko dela in premočljivo moralno držo tudi v svetu financ in gospodarstva. Politike nisem izpostavil le kot moč države, da usmerja, regulira in rešuje probleme, ampak kot voljo ljudi, ki se izraža s političnim posredništvom. Skratka, v demokraciji se usoda ljudi ne bi smela izvrševati v zakulisju in brez vedenja prizadetih.

Industrializirani svet bo splaval iz krize, če bo znal omejiti vse zle pojave, ki so eksplodirali na globalnem, tehnološko opremljenem in v bistvu povsem svobodnem tržišču. Kot iluzija se je pokazala liberalistična trditve, da je trg sam po sebi racionalen in da sam najboljše ve, kaj je dobro za gospodarstvo in torej za vse. Novi »homo economicus« se je v določenem trenutku slepo prepustil sli po dobičku in v njen vrtince porinil milijone ljudi, ki so verjeli, da je možno neskončno živeti preko lastnih možnosti. V tej iracionalni evforiji je bilo mogoče ustvarjati špekulacije in sleparje, ki so iz papirja ustvarjale bogastva brez vsake realne osnove. Stvarnost in fikcija sta se pomesačala v čisti volji do moči. Zato je potrebna politika, ki naj raste iz najbolj stvarnega protagonista zgodovine: iz ljudi.

Napovedal sem, da se bom iz širine splošne krize spustil v mikrokozmos slovenske manjšine v Italiji. Kribo za Slovence prizadela kot vse ostale Italijane, v Sloveniji pa bo imela svoje specifike. To pomeni, da ne bo za vse enaka. Mnogi posamezniki, družine, podjetja bodo doživelji krizo kot krepko zaščitnik. Drugi bodo bolj zavarovani in manj izpostavljeni. Kot sem že pisal, kriza najizraziteje razžira srednji sloj, ki je v pozno industrijskem svetu nosilni stebri politike, gospodarstva in same kulture. Ta sloj postaja vedno tanjša rezina, saj so slobodni procesi ustvarili oligarhijo bogatih in hkrati obširno planjavo ljudi, ki nimajo možnosti ustvarjati prihrankov, načrtovati večjih nakupov, hraniti optimizem, verjeti v moč znanja in kulture, sanjati za sinove boljše življene in to v vseh smislih. Slovenci smo torej v tej stvarnosti, kot so ostali.

Ko ožimo fokus in mislimo na Slovence v Italiji kot na organizirano skupnost, se splošni krizi dodajo specifični politični in kulturni problemi. Navedel bi nekaj dejstev. Prvo je to, da vladva v Rimu, na Deželi FJK, v Trstu, Gorici, v Čedadu in Špetru, na Pohorju Videm in na Trbižu tista desnosredinska opcija, ki je strnjeno v parlamentu in v senatu glasovala proti zaščitnemu zakonu za Slovence. Nato je glasovala proti deželnemu zakonu v prid manjšini in bila na stališčih minimalne zaščite in pomoči. Zgodovinsko in kulturno zadržanje, ki je večkrat še pred političnim, se je materializiralo v nekaterih odločitvah. Po-membni veljaki iz naše dežele in iz Trsta so konkretno posegli v smislu redukcije slovenske skupnosti v Italiji. To je razvidno iz javnih nastopov ter iz deželnih in parlamentarnih zakonov in predlogov, da bi zakonsko priznanje Slovencev v videmski pokrajini znižali na raven krajevnih govorov in specifik. Sproti prihaja do težav pri izvajanju zaščitnih norm, ki doživljajo neštete blokade. Nekateri umetno ustvarjajo napeto ozračje ob drobnih dogodkih,

zgodovinski disputi pa doživljajo svoj umetni »balon«, ki se toliko bolj napihuje pred dnevom spominjanja na fajbo in ezule ter je dregnil v samega predsednika Slovenije dr. Danila Türk-a.

Najbolj materialno je seveda krčenje prispevkov manjšinskim ustanovam, organizacijam, društvom in medijem. Menim, da je trenutno ozračje, ki ga podpihujemo skorajšnje evropske in številne krajevne volitve, močnejše od oblub, ki jih predstavniki italijanske vlade dajejo sogovornikom v Sloveniji.

Dani okviri se ne zaključujejo pri tem. Obstajajo tudi »notranje-manjšinski« faktorji, ki močno vplivajo. Slovenci v Italiji se zgodovinsko politično ločujemo in etnična stranka ni naša edina ali apriorna izbira. Slovenska skupnost ne bo zbirna stranka vseh in to ne glede na razne krize strank, za katere glasuje verjetno večina Slovencev. Upoštevam tudi tiste, ki niso v družbeno in kulturno aktivnem »krogu« manjšine. To pomeni, da bomo še imeli različne stranke in kandidate, ki se bodo potezovali za slovenske glasove in bili pri tem tudi v medsebojnem konfliktu. Strankarska politika pa je le del organiziranega življenja.

Aktivni krog manjšine je, kot sem večkrat zapisal, po vojni reproduciral kulturno-jezikovno in izobraževalno strukturo, ki jo je v Trstu in Gorici ustvarjalo že narodno-preporodno gibanje, ukinil pa jo je fašizem. Drugačna zgodba se je dogodila le v Benečiji. Ne bi tu nadaljeval z zgodovino. Izpostavil bi le še različne odnose do italijanske večine in do same osrednje Slovenije, ki so na naši skupnosti relevantni.

Če ob globalni krizi analiziramo našo partikularnost, bomo zapazili, da smo ujeti v neke stalnice, ki nudijo verjetno premalo prostora za reformistični pristop in za politiko. Bom jasnejši. Eden izmed velikih prelomov se je zgodil ob padcu Jugoslavije in ob osamosvojitvi Slovenije. Za organizirano manjšino je bilo pomembno, da je nova slovenska oblast postavila na isto raven najpomembnejši manjšinski kulturni in politični in kulturni opciji. V sami civilni družbi sta največji organizaciji, to je SKGZ in SSO, pristali na formalno enakovrednem priznaju, ki mu je sledila tudi enaka gmotna podpora tako v Sloveniji kot v Italiji. Če je izenačenje pomenilo v začetku voljo, da se popravijo zgodovinske krivice, bi danes moralo pomneni skupen prevzem odgovornosti za vse tiste ustanove in organizacije, ki so poklicane, da nudijo Slovencem v Italiji možnost jezikovne in kulturne rasti. K temu bi dodal še gospodarske in druge, kot je šport. Ni nujno, da bo tako. Uravnoteženost je pomenila nove možnosti in obenem past. Past je v politični paralizi, v različnih ciljih po določbah enakovrednih opcij.

Če se povrnem k začetkom, je tudi za manjšinske organizacije primarno vprašanje, kako bodo vodile krizo, v kateri objektivno so. Bo vse prepuščeno toku in se bo zgodilo, kar se bo, ali pa bodo ljudje, odbori strukture našli sredi negativne finančne in politične konjunkture moč, da odstranijo balast, neaktivno dedičino, predvsem pa da ohranijo to, kar je bistveno za jutrišnji razvoj slovenskih ljudi in celotne skupnosti? Bo manjšina dopustila, da kriza po njej slepo udarja, ali pa bo skušala v danih možnostih voziti ladjo k nekemu smiselnemu pristanu in ne na odprto more, ali na otok, kjer najbolj piha. Odgovor ni samoumenev.

Večkrat se glede preustroja manjšinske organiziranosti sklicujemo na Programsko konferenco. Slednja je res podala sliko manjšine in predlagala tehnične rešitve. Ni pa razvozala tiste osnovnega političnega vozla, ki

je povsem razviden danes. SSO je z izjavami, dejanji in z ljudmi v vodstvu potrdila svojo organsko povezavo s stranko Slovenske skupnosti. To pa pomeni jasno prioriteto: z vsemi, tudi kulturnimi, sredstvi ohraniti najvišje poslanstvo: samostojen slovenski politični nastop.

SKGZ je imela že ob svojem nastanku drugačne strategije in cilje. Organizacija naj bi se pretežno posvečala vlogi etničnega sindikata, to je obrambi narodnih pravic, obenem pa naj bi skrbela za kulturni in gospodarski razvoj. Politično naj bi se somišljenci in člani organizacije politično udejstvovali v povezavi z italijanskimi strankami, ki podpirajo Slovence. Gre torej za drugačno postavljanje narodnega vprašanja in za drugačne cilje organizacije. Politični okvir SSO je jasno definiran, z njim pa tudi kulturna politika organizacije. SKGZ je nujno samostojnejša, njene referenčne točke na političnem bregu pa so manj opredeljene in gredo od reformistične Demokratske stranke do levice ter do nemajhnega števila ljudi, ki ne občutijo neke stroge politične pripadnosti, čeprav sodijo v krog progresistov in levic.

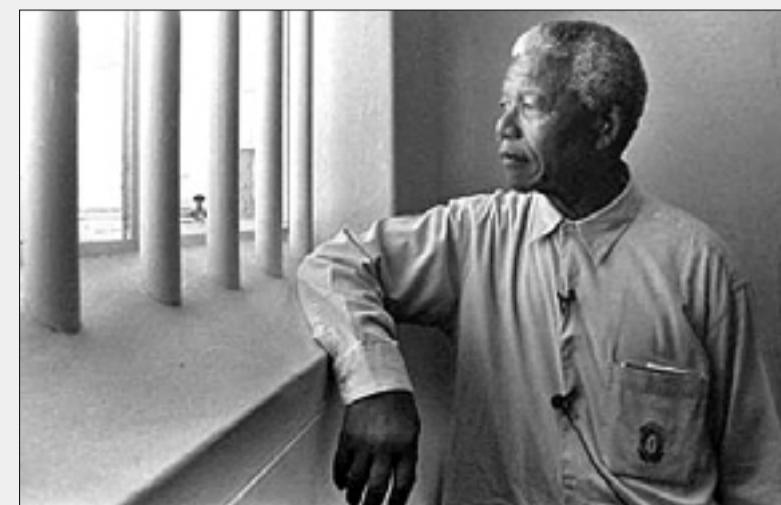
Čemu nakazujem razlike? Recepti in predlogi za izhod iz krize, ki je in bo objektivna, niso nujno enaki. Če je namreč končno obzorje samostojen narodni politični nastop, bodo izbire in prioriteti nujno padle na tista kulturna in drugačna področja, ki ob kulturi širijo tudi volilno bazo ter usmerjajo ljudi v politično opredeljevanje. Iskanje kakovosti in vrhunskih dosežkov ni tako nujno v programu, ki zbirja množični konsenz. Če so prioritete jezikovne, kulturne in gospodarske, ne bo težišče samo ali pretežno v množičnosti, ampak bo tudi v obrambi strokovnosti in znanja. Določeni kulturni proizvodi so lahko manj popularni, obenem pa prodornejši v vseslovenskih in italijanskih »elitah«. Gospodarstvo je danes prisiljeno k iskanju odlike. Skratka, cilji izbir so lahko različni, kar pomeni, da ima manjšina sredi krize vsaj dve različni strategiji reševanja. Kriza zavrstuje razlike in občutke, kot je tisti za »naše« in »vaše«. Zmanjkajo solidarnostne vezi, predvsem pa je težko skušaj postaviti skupne prioritete.

Kriza potrebuje preseganje logike »fifti-fifti« in objektivno vabi v izbire, ki naj bi bile manj drage, obenem pa bi ohranile učinkovitost sistema in ne bi sprožile prevelikih socialnih travm. To pa pomeni prevzem skupnih odgovornosti, skupne cilje, večjo fleksibilnosti celotnega jezikovno-kulturnega sistema. Omenjene politične razlike šibijo predpostavke za uresničitev skupnega načrta. V manjšini trenutno ni telesa, ki bi združevalo civilno družbo in politične stvarnosti, da bi vsi za skupno mizo iskali vsaj kompromis. SKGZ je dala svoj predlog, odgovor SSO pa je, logično, vodil v skupno stranko, kar ni cilj SKGZ. Upravni odbori ustanov, podjetij, organizacij in društev se bodo v tej praznini soočali s primanjkljaji in z odgovornostjo, da ne zabredejo v slepo ulico dolgov. Konč koncev je strategija vladajoče desnice, predvsem nacionalistične, v tem, da deli manjšino, da ošibi slovensko prisotnost v videvski pokrajini, da izpodbjije vlogo krovnih organizacij in prevzame vajeti finančiranja. Na ta način bi se pred eksistenčno ogroženostjo kdo lahko tudi politično odločil drugače. Mnogim paše, da bi se vse zaključilo s folk-kulturo in zjamčenim predstavnikom, saj bi to utisalo več kot stoletno manjšinsko vprašanje v Furlaniji-Julijski pokrajini.

Slovenci smo do danes ohranili določeno kakovostno raven, vprašanje je, če bomo lahko na tem še vztrajali v sistemu, ki je rigiden in kjer partikularno zmaguje nad splošnim, konzencem nad kvaliteto, ustaljeno nad fleksibilnostjo in prilagodljivostjo.

Slike, ki niso le spomin

PRIPRAVLJA: FILIP FISCHER

Nelson Mandela

10. maja 1994 so izbrali za predsednika Južnoafriške republike 75-letnega Nelsona Mandala, borca za enakopravnost med črnimi in belci. V svojem umestitvenem govoru je izrekel besede, v katerih je bil ves njegov politični program, ki si ga je zadal že v mladih letih in se mu ni nikoli izvernil:

»Ustvarili bomo družbo, v kateri bodo vsi državljanji Južnoafriške republike, tako črni kot beli, hodili z dvignjeno glavo, brez strahu v srcih, da jim bo odvzeta njihova pravica, človeško dostojanstvo. Ustvarili bomo državo, ki bo živila v miru s samo seboj in v miru z drugimi.«

Mandela se je rodil leta 1918 kot sin enega izmed poglavarjev plemena Tembu in je torej sodil med črno aristokracijo v državi. Po dokončanih študijih prava se je posvetil politiki in leta 1944 stopil v Afriški narodni kongres (African National Congress). Prvič so ga aretirali decembra 1956 skupaj s 150 udeležencem demonstracij zaradi izvajanja mirnega množičnega odpora proti rasni diskriminaciji. Po štirih letih so ga izpustili na svobodo, a so ga kmalu spet aretirali in leta 1964 obsodili na dosmrtno ječo, ker so ga dolžili načrtovanja nasilnega rušenja oblasti. Preden so ga obsodili, je Mandela nemenil sodnikom te besede: »Bil sem že v teh ječah in vem, kako močna je diskriminacija proti Afričanom tudi za temi zidovi. Kakorkoli že, to ne bo speljalo s poti, ki sem si jo začrtl, ne

mene ne drugih. Za ljudi je svoboda na lastni zemlji višek hrepenjenja in nič jih ne more spraviti s te poti. Močnejša od strahu zaradi nečloveškega življenja v ječi je jeza zaradi strašanskih pogojev, v katerih moj narod živi tam zunaj. Ne dvolim, da se bodo zanamci izrekli za mojo nedolžnost in da so ludodelci, ki bi jim moralno soditi to sodišče, člani naše vladade.«

Leta 1990, po 27 letih stroge ječe, so oblasti zaradi mednarodnega pritiska izpustile Mandela na prostost. Zaradi njegove bitke za ideale svobode in enakosti so mu decembra 1993 podelili Nobelovo nagrado za mir. Pet mesecov kasneje je Mandela postal prvi temnopoliti predsednik Južne Afrike, ker je njegova stranka osvojila 252 od 400 mest v parlamentu.

Z izvolitvijo Mandala za predsednika se je končal dolgoletni boj za priznanje vseh političnih in socialnih pravic črnim večini. Mandela je bil prvi demokratično izvoljen predsednik Južnoafriške republike, saj so zanj lahko volili prav vsi, tako belci kot črni.

Nelson Mandela je simbol političnega jetnika 20. stoletja, saj je prestal tri desetletja svojega življenja po zapori zaradi zavzemanja za pravice črncev in proti apartheidu. Leta 1999 se je Mandela odrekel aktivnemu političnemu življenju, vendar pa kljub visoki starosti deluje še zmeraj s pomočjo svoje moralne drže in avtoritetu kot priznani mirovni posrednik v sporih, ki pretresajo današnji svet.

LJUBLJANA - V Kinodvoru od jutri dalje

Večkrat nagrajeni film Ljubezen in drugi zločini

LJUBLJANA - V Kinodvoru bodo ob 21. uri slavnostna premiera filma Ljubezen in drugi zločini (predstava je razprodana), s katero 31-letni režiser Stefan Arsenijević uspešno nadaljuje filmsko pot, tesno povezano s Slovenijo. Utril mu jo je kratki film (A)torija, posnet po slovenski finančni podpori. Zanj je prejel zlatega medveda na Berlinalu. Predfilm bo Čikorja an' kaže, animacija Dušana Kastelica.

Ljubezen in drugi zločini je koprodukcija Srbije, Nemčije, Avstrije in Slovenije, nastala po scenariju Arsenijevića, Srdjana Koljevića in Bojana Vučetića. V mednarodni ekipi so poskrbeli za fotografijo Simon Tanšek, za montažo Andrew Bird, za glasbo Oliver Welter, zaigrali so Anica Dobra, Vuk Kostić, Milena Dravić, Fedja Stojanović, Hanna Schwamborn, Ljudomir Bandović, Ana Marković. Film je podprt producentsko hišo Studio Arkade na Ljubljani.

Zgodba se dogaja v Novem Beogradu, ki je prispoljba za prostor, ki ga pesti vsesloščna brezperspektivnost in melanholija. Anica, dekle v pozni tridesetih, se, nezadovoljna s pustim življem, odloči ukrasti večjo vsoto denarja in zapustiti državo. A nepričakovano se pojavi ljubezen v osebi deset let mlajšega Stanislava. V Anici se porodijo vprašanja, ali je prav on ljubezen njezina življena.

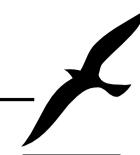
Mednarodna premiera filma je bila lani na Berlinalu. Potem so, podob-

no kot leta 2003 z (A)torijo, začela dejavati priznanja: nagrada občinstva za najboljši film na festivalu Crossing Europe 2008, nagrada za najboljšo režijo na filmskem festivalu v Wiesbadnu, nagrada za najboljši domači film na festivalu srbskega filma v Novem Sadu 2008, nagrada za najboljšo režijo na filmskem festivalu v Sofiji 2008 za humanizem in liričnost avtorjevega sloga.

Za predfilm so v art kinu na Kolodvorski izbrali delo Čikorja an' kafe, kratki animirani film v tehniki 3D računalniške animacije Dušana Kastelica. Ta se je podpisal pod režijo, scenarij, 3D modele, z Urošem Hohkravtom, še pod 3D scenogradijo in s Cory Collins pod animacijo, obenem je bil producent. Glasbo je prispeval Iztok Mlakar, zvok je oblikoval Matjaž Starč.

V filmu po istoimenski pesmi Izetka Mlakarja, spremljam zgodbo kmečkega para od poroke do smrti. Rdeča nit zgodbe je drobna prevara žena je mož namesto prave kave vse življenje kuhalo poceni kavni nadomeštek (čikorja). Mož, na videz grobajan in ljudomrzneč, prevarje pri nikoli opažil; zanj je imela tista brozga boljši okus od najboljše kave. Na Festivalu slovenskega filma je žirija film lani nagrađala kot enega »nespornih vrhuncev festivala« in »enega največjih dosežkov slovenske animacije in kratkega filma sploh«.

Oba filma bosta od jutri dalje na rednem sporednu Kinadvor (Ljubljana, Kolodvorska 13), z začetkom ob 21. uri.

GIBANJA - Podatki iz raziskave družbe Findomestic za našo deželo

FJK med najbogatejšimi deželami, a kriza se pozna

Povprečni dohodek na prebivalca je lani znašal 21.399 evrov (+4,6%)

TRST - V Furlaniji-Julijski krajini se je dohodek na prebivalca lani v primerjavi z letom 2007 povečal za 4,6 odstotka, izhaja iz raziskave družbe Findomestic, po kateri je gibanje bruto domačega proizvoda (BDP) v FJK boljše kot v številnih drugih italijanskih deželah. Povprečni dohodek na prebivalca je namreč v letu 2008 zrasel na 21.399 evrov, potem ko je leto prej znašal 20.459. K zvišanju je največ prispevalo ugodno gibanje zaposlenosti. Na leštvi pokrajin je tržaška tudi lani potrdila svoj primat s 24.450 evrov dohodka na prebivalca (+5,7%), na drugem mestu jevidenska pokrajina z 21.262 evrov (+4,6%), na tretjem goriška z 20.387 evrov in na četrtem mestu pordenonska pokrajina z 19.790 evrov dohodka na prebivalca.

Po predvičevanjih za leto 2009 se bo pozitivni trend nadaljeval z 2,8-odstotno rastjo dohodka na prebivalca, ki naj bi v povprečju dosegel 21.989 evrov, torej 590 evrov več kot lani. Rast bo nižja kot je bila lani, ko se je dohodek na prebivalca glede na leto 2007 povečal za 940 evrov.

Iz raziskave izhaja, da se je poraba prebivalcev FJK za nakup trajnih dobrin lani zmanjšala za 9,2%, bolj kot v državnem povprečju, kjer je bil padec 8-odstoten. Skupna poraba za trajne dobrine se je tako od 1687 milijonov leta 2007 lani zmanjšala na 1532 milijonov. 60 odstotkov nakupov je zadevalo avtomobile, 22 odstotkov stanovanjsko opremo, ostalo pa so odjemalci porabili za nakup gospodinjskih strojev, motornih koles in računalnikov za domačo rabo.

Avtomobilski trg je bil sicer tisti, ki je najbolj občutil zmanjšanje porabe za nakup trajnih dobrin (-19%), čeprav je z 892 milijoni evrov skupne porabe ostal na prvem mestu agregata trajnih dobrin. Bistveno manjši je bil padec pri nakupih dobrin za stanovanje: pri beli gospodinjski tehniki in majhnih aparativih za 0,8%, pri pohištvu pa za 0,5%. Prodaja temnih gospodinjskih strojev (televizorji, stereo naprave ipd.), pri katerih se je že v letu 2007 pokazal padajoči trend, pa se je lani zmanjšala za 8,4%. Globok, 8,3-odstotni je tudi padec prodaje v računalniškem sektorju v FJK, medtem ko se je v državnem povprečju zmanjšala za 4,8%.

Analiza po pokrajinah pokaže, da so pri nakupih avtomobila in dobrin za stanovanje na prvih mestih videmske družine, Trst pa ima primat povprečne družinske porabe za motorno kolesa (151 evrov na družino proti 89 evrom deželnega povprečja). Gorica je bila lani tista pokrajina, ki je najbolj trpel zaradi neugodne konjunkture široke porabe, saj je na več področjih zabeležila največji padec prodaje.

V FJK se je prodaja avtomobilov lani glede na leto 2007 zmanjšala za 19 odstotkov

ARHIV

TRST - Sklep pristaniškega odbora Ustanovitev družbe za storitve podjetjem

TRST - Tržaški pristaniški odbor je na včerajnjem zasedanju z večino odobril sklep o ustanovitvi nove večstoritvene družbe, v kateri bo imela prevladujoč lastniški delež Pristaniške oblasti. Družba bo skrbela za dobavo storitev (vode, električne, plina in za električne, telefonske in računalniške napeljave) podjetjem, ki delujejo v pristanišču.

Kot so izračunali pripravljalci predloga o novi družbi, se bodo stroški Pristaniške oblasti za dobave podjetjem z njeno ustanovitvijo zmanjšali od štirih milijonov evrov letno na 3,3 milijona, kar pomeni prihranek v višini 700 tisoč evrov, katerega bodo morala kriti podjetja v pristanišču. Ravno to je bil vzrok za včerajnjo dolgo razpravo na pristaniškem odboru in za nesoglasno odobritev predloga, ki ga je podprlo 12 članov, medtem ko se jih je šest vzdržalo.

»Nočem izpasti za moralista,

toda če upoštevam nekatere situacije, v katerih vlada velika zmešjava, ki jo je treba odpraviti, potem bodo počasi, počasi prišli na čisto,« je zadevo komentiral predsednik Pristaniške oblasti Claudio Bonicioli. Pri tem se je nanašal na primere nekaterih pristaniških skladis, ki so bila dana v najem po izredno znižanih najemninah. Sindikati sklep o ustanovitvi multiservisne družbe ocenjujejo kot »dejanje dobrega upravljanja«.

Člani pristaniškega odbora so razpravljali tudi o primeru družbe pristaniških delavcev, zgodovinskega podjetja pristaniških delavcev, ki je na poti v likvidacijo. Sindikat Cgil je v zvezi s tem pristaniškemu odboru izročil dokument s katerim zahteva, da zadevo analizira dejelna uprava in ugotovi, ali ima podjetje prihodnost. V tem primeru bi ga lahko po oceni sindikata Cgil rešila dejelna finančna družba Friulia.

ANALIZE - Na Dunaju se je začela konferenca Euromoney

Srednja in vzhodna Evropa posebej dovetzna za učinke gospodarske krize

DUNAJ - Države srednje in vzhodne Evrope so zaradi močne izvozne usmerjenosti in odvisnosti od tujih virov financiranja zelo dozvetne za posledice finančne in gospodarske krize. Za hitrejši izhod iz kriznih razmer je potrebno sprejeti strukturne reforme, povečati vlaganja države v infrastrukturne projekte in okrepliti domače povpraševanje. Udeleženci uvodne razprave na konferenci Euromoney, ki se je včeraj začela na Dunaju, so se strinjali, da je območje srednje in vzhodne Evrope v minulih letih doseglo velik napredok na političnem in gospodarskem področju. Zadeli rasti, ki je temeljila na visokem izvozu v države zahodne Evrope, neravnotežij v finančnem sistemu in neizpeljanih strukturnih reform pa je v sedanjih kriznih razmerah območje ranljivo.

»Dolgoročno je to še vedno regija z velikim potencialom,« je poudaril glavni ekonomist Evropske banke za obnovo in razvoj (EBRD) Erik Berglöf, ki je pozval k usklajenemu delovanju pri oblikovanju pomoči državam regije. Kot je poudaril podpredsednik EBRD Manfred Schepers, je prvi korak stabilizacija finančnega sektorja, saj so bili tuje naložbe in viri, ki so iz tujih bank prek podružnic pritekli v regijo, gonilo rasti. »Ne smemo dovoliti, da se ta trend obrne,« je dejal.

EBRD je v najnovejšem poročilu znašala napoved gospodarske rasti za letos v območju na tri odstotke. Razmere se od države do države razlikujejo, najbolj zaskrbljujoče pa so v Ukrajini, Latviji, Estoniji in na Madžarskem. Udeleženci uvodnega dela konference so opozorili tudi na valutna tveganja, saj je bilo v nekaterih državah več kot polovica posojil izdanih v tujih valutah.

Madžarski minister za gospodarstvo Gordon Bajnai je navedel strukturne reforme za dvig potenciala gospodarske rasti. Država, ki se ob pomoči Mednarodnega denarnega sklada spopada z velikimi ekonomskimi neravnovesji, je v lanskem zadnjem četrtletju izgubila 20.000 delovnih mest. »Finančna kriza ima več obrazov in znova se bo pojavila pri tistih, ki ne bodo prepoznali njenega sporočila,« je dejal.

V Srbiji je bančni sektor po besedah ministra za gospodarstvo Mladana Dinkića odigral vlogo branika v razmerah finančne krize, saj se ponaša z močno kapitalizacijo in rezervami. Letos naj bi se gospodarska rast v Srbiji prepolovila na približno tri odstotke. Pričakujejo pa padec izvoza, a tudi uvoza, popravke navzgor je po Dinkićevih besedah mogoče pričakovati ob spremembah razmer v Zahodni Evropi. Srbija je zamrnila rast plač in pokojnin, pospešeno pa bo investirala v velike infrastrukturne projekte, kot so gradnja avtocest, železnic in energetskih zmogljivosti, je pojasnil Dinkić. Še vedno pričakujejo priliv tujih naložb, tudi zaradi nižjih proizvodnih stroškov, letos naj bi se po ocenah ustavile pri dveh milijardah dolarjev.

Morebitno potrebo po spremembah modela rasti držav regije, ki je doslej temeljila na močnem izvozu, je izpostavila strokovnjakinja Lombard Street Research Maya Bhandari. »Izhod iz krize je povečanje domačega povpraševanja,« je menila. Opozorila je tudi, da so države regije v preteklosti sicer dokaj uspešno uravnotežile javne finance, toda brez struktturnih reform krize ne bodo uspešno prebrodile. (STA)

EVRO

1,2930 \$

-1,91

EVROPSKA CENTRALNA BANKA

20. januarja 2009

evro (povprečni tečaj)

valute	20.01.	19.01.
ameriški dolar	1,2930	1,3182
japonski jen	116,90	119,16
kitajski juan	8,8422	9,0111
ruski rubel	43,1160	43,5998
indijska rupija	63,5380	64,0910
danska krona	7,4509	7,4515
britanski funt	0,9311	0,90470
švedska krona	10,7870	10,7665
norveška krona	9,1200	9,2125
češka koruna	27,708	27,170
švicarski frank	1,4812	1,4863
estonska korona	15,6466	15,6466
madžarski forint	283,55	277,90
poljski zlot	4,3435	4,1805
kanadski dolar	1,6364	1,6434
avstralski dolar	1,9662	1,9628
bolgarski lev	1,9558	1,9558
romunski lev	4,3050	4,2790
litovski litas	3,4528	3,4528
latvijski lats	0,7035	0,7039
brazilski real	3,0500	3,0813
islandska korona	290,00	290,00
turška lira	2,1768	2,1333
hrvaška kuna	7,4106	7,3997

EVROTRŽNE OBRESTNE MERE

20. januarja 2009

1 mesec	3 mesec	6 mesec	12 mesec
LIBOR (USD)	0,242	1,1225	1,545
LIBOR (EUR)	2,011	2,368	2,445
LIBOR (CHF)	0,3	0,5525	0,69333
EURIBOR (EUR)	2,029	2,37	2,447

ZLATO

(99,99 %) za kg

21.305,86 € +321,34

TEČAJNICA LJUBLJANSKE BORZE

20. januarja 2009

vrednostni papir	zaključni tečaj v €	spr. v %
BORZNA KOTACIJA - PRVA KOTACIJA		
GORENJE	12,52	-1,80
INTEREUROPA	9,56	-4,88
KRKA	54,06	-2,07
LUKA KOPER	25,37	+2,26
MERCATOR	169,99	+1,81
PETROL	285,66	-0,16
TELEKOM SLOVENIJE	124,08	-0,37
BORZNA KOTACIJA - DELNICE		
ABANKA	-	-
AERODROM LJUBLJANA	27,70	-2,98
DELO PRODAJA	26,00	-5,45
ETOL	-	-
ISKRA AVTOELEKTRIKA	-	-
ISTRABENZ	22,00	-1,87
NOVA KRE BANKA MARIBOR	9,71	+1,04
MLINOTEST	-	-
KOMPAS MTS	-	-
NIKA	-	-
PIVOVARNA LAŠKO	46,00	+0,39
POZAVAROVALNICA SAVA	13,19	+2,33
PROBANKA	-	-
SALUS, LJUBLJANA	-	-
SAVA	245,32	+1,17
TERME ČATEŽ	-	-
ŽITO	78,00	-2,50
ZAVAROVALNICA TRIGLAV	17,56	+4,34

MILANSKI BORZNI TRG

20. januarja 2009

<table border="1

Trst

Ulica dei Montecchi 6
tel. 040 7786300
fax 040 772418
trst@primorski.it

Sreda, 21. januarja 2009

7

KRIZA - Predsednik Medregijskega sindikalnega sveta FJK-Slovenija Roberto Treu

V Evropi v prihodnosti milijoni brezposelnih

Nujno usklajevanje pogajalskih modelov - Koliko je kriza huda, bomo videli dan za dnem

Predsednik MSS Roberto Treu (levo) med včerajšnjim seminarjem. Zraven njega deželna odbornica za delo Alessia Rosolen. Spodaj zasedanje medregijskega sindikalnega sveta

KROMA

V Trstu je bil včeraj celodnevni seminar o pogajalskih modelih in uvajanje socialnih blažilcev v Italiji in Sloveniji, ki sta ga priredila Evropska konfederacija sindikatov (ETUC) in Medregijski sindikalni svet (MSS) Furlanija-Julijsko krajino-Slovenija. Zasedanje je uvedel in povezal predsednik MSS Roberto Treu, ki je ob robu srečanja rade volje privolil na pogovor.

Pred nami je kriza, ki bo nedvomno pustila sled tudi na čezmejnem območju. Kaj bo torej zaznamovalo sodelovanje med slovenskimi in italijskimi sindikati v prihodnosti?

Sodelovanje med sindikati je kot vselej na odlični ravni. Problem je danes v tem, da se mora v obdobju tako globoke in hude krize sindikat temu prilagoditi in nuditi ustrezne rešitve. Še zlasti na evropski ravni prihaja vsekakor do pogajalske politike, ki je podobna v vseh evropskih državah, kot tudi krepi se pogajalska moč v podjetjih. To je pomembno še posebno na čezmejnem območju. Tu bo vedno več problemov zaradi delokalizacij in sinergij, ki so edini možen odgovor - ali vsaj delni odgovor - na gospodarsko krizo na tem območju. Tudi podobni pogajalski modeli v obeh državah lahko zato prispevajo kljubovati krizi.

Kakšne so glavne razlike med sindikalnim pogajanjem v Italiji in v Sloveniji?

Razlik je več, tako glede pogodbenega sistema kot glede socialnih blažilcev. V Sloveniji je npr. predvidena minimalna plača, medtem ko je v Italiji minimalna plača določena v državnih delovnih pogodbah posameznih kategorij. Že to predstavlja drugih postavk oz. normativov, ki urejajo delovni čas, varnost pri delu, kadrovanje itd. Vse to je del delovnih pogodb v Italiji in v Sloveniji, ki potrebujejo zato usklajevanje.

Sekretar evropske konfederacije sindikatov ETUC Walter Cerfeda je na seminarju ocenil, da Evropska unija ni prav zablestela pri iskanju rešitve iz krize. Kakšna je vaša ocena?

Evropska unija ni storila in ne storila v bistvu ničesar. Dovolj je pomisli, da so Združene države Amerike doslej vložile že 1.400 milijard dolarjev, medtem ko je EU izdelala 200 milijard evrov vreden načrt, ki pa je v bistvu seštevek protikriznih ukrepov vlad posameznih držav EU. To pomeni, da smo še daleč pred rešitvijo. Naj spomnem, da je sam ukrep ZDA po oceni nobelovca za ekonomijo Grohmann le aspirin za hudega bolnika, kaj šele ukrep evropske komisije. Predvidevanja, da bo rast italijskega BNP letos upadla za 2 odstotka, to le dokazujejo. Toda to pomeni, da bodo v Evropi v prihodnosti milijoni novih brezposelnih.

Danes (včeraj, op. p.) bo prisegel Barack Obama ...

Obama je že danes (včeraj) začel podarjati, da bo njegov projekt za socialni in sploh "drugačen" razvoj zahteval mnogo časa. Glavni iziv je namreč kriza, ki ji v sodobni zgodovini ni para.

Kaj pa Evropa?

V Evropi prevladuje dokajšnja zmeda in so se razne države odzvale na krizo na različne načine. Zdaj vsi mnogo pričakujejo od sestanka držav G20, ki bo v Londonu konec marca. Resnica je, da so vsi čakali na imenovanje Obame. Zato je nevarnost, da se kriza še poostri, ker ni bilo v zadnjih mesecih pomembnih koordiniranih ukrepov na mednarodni ravni. Koliko je kriza huda in koliko časa bo trajala, bomo torej videli dan za dnem. Mogočno pa bo odvisno od učinkovitosti ukrepov, ki jih bodo znali sprejeti.

Aljoša Gašperlin

TONDOV ODLOK

Milje: desnica prešteva Slovence

Milski koordinator Forza Italia Claudio Grizon je očitno doma v matematiki, kot dokazuje njegovo razmišljanje o izvajanjju dvojezičnosti v Miljah. Danilo Šavron (Slovenska skupnost) je na zadnjih občinskih volitvah dobil 99 preferenc, tudi če bi bilo miljskih Slovencev trikrat toliko, bi to ne opravičevalo dvojezičnih cestnih tabel in smerokazov, pravi zastopnik desne sredine. Od njega smo včeraj tudi izvedeli, da v miljski občini živi 13.500 občank in občanov, slovenskih družin pa je zelo malo (počne decine, piše v njegovi izjavi).

Premalo Slovencev torej za vidno dvojezičnost pri Koroščih in v Žavljah, Rabojezu, Beloglavu, Štramarju, Čamporah, Vinjanu, Orehu in Lazaretu. »Nove dvojezične table, ki jih napoveduje župan Nerio Nesladek, bi bile samo ideološke zastavice, za katere Miljčani ne čutijo nobene potrebe. Vse skupaj pomeni nepotrebno trošenje javnega denarja,« je prepričan nadležni Grizon. Nesladek poziva, naj bo pri teh vprašanjih zelo previden, saj bi lahko s prenagljenimi koraki marsikoga prizadel. Čeprav se desna sredina ne strinja z županovimi stališči, je pripravljena na dialog, kje in kako postaviti dvojezične table. Grizon naj bi torej »pomagal« pri izbiri krajev, kjer naj Občina Milje postavi nove italijsko-slovenske table.

Grizon mimogrede pozablja, da je odlok o vidni dvojezičnosti podpisal predsednik Dežele Renzo Tondo, ki - če se ne motimo - ni zastopnik leve sredine. A to pozabljanost mu lahko odpustimo. Skrb vzbujajoča so njegova stališča, da so pravice slovenske manjštine odvisne od števila miljskih Slovencev, ki bi jih bilo treba po njegovem preštet. Ali pa, kot sam pravi, kot merilo vzeti preference, ki jih je dobil Šavron. Kaj pa, če so za predstavnika SSK glasovali tudi občani italijskih narodnosti, za svetnike italijske narodnosti pa tudi Slovenci?

KRIZA - Seminar Medregijskega sindikalnega sveta FJK-Slovenija

Nujne izredne vladne naložbe Inflacija manj huda od deflacji

Za izhod iz krize so nujne nove vladne naložbe. Potrebno je več denarja za infrastrukturo, za razvoj industrije, za politiko stanovanj, še zlasti pa je potreben več denarja za socialne blažilce. Le tako bo mogoče zagotavljati primerne plače in pokojnine in s tem kupno moč ljudi. Nujne so investicije, pa četudi tvegamo inflacijo. Navsezadnje, inflacija je znatno manj hujši pojav od deflacji.

To je poudaril predsednik Medregijskega sindikalnega sveta (MSS) FJK-Slovenija Roberto Treu, ki je včeraj uvedel in povezal celodnevni seminar »Kolektivno pogajanje in sodelovanje na čezmejni ravni«. Zasedanje sta priredila MSS in Evropska konfederacija sindikatov (ETUC) ob podpori evropske komisije in Dežele FJK. Glavna tema so bili pri-

merjava med obema pogajalskima modeloma, uvajanje socialnih blažilcev v Italiji in Sloveniji v luči mednarodne krize ter iskanje ustreznih rešitev. Govor je bil tudi o kolektivnem pogajaju v Evropi, o katerem je podal sliko sekretar ETUC Walter Cerfeda. Ta je med drugim obsoval evropsko komisijo, da je storila pre malo za izhod iz krize. Danes je v Evropi 120 milijonov prekernih delavcev in 16,8 milijona brezposelnih, ki se jim bodo pridružili še mnogi drugi. ETUC ocenjuje, da bo že letos ostalo brez dela 6 do 7 milijonov ljudi.

Sicer so na seminarju, ki so se ga udeležili mnogi sindikalni predstavniki, tudi iz Hrvaške, podrobno predstavili sindikalno delovanje v Italiji in v Sloveniji. Za to so poskrbeli član deželnega tajništva

Cgil Renato Kneipp in predstavniki slovenskih sindikalnih organizacij (Maja Konjar in Andreja Poje za ZSSS, Euro Brožič za KS 90). Posegla je tudi deželna odbornica za delo Alessia Rosolen, ki je napovedala sodelovanje med deželno upravo in sindikati za krepitev socialnih blažilcev. Pod drobnogled so nenazadnje postavili tudi vprašanje čezmejnega dela. S tem v zvezi je Treu poudaril, da je na čezmejnem območju nujen dvostranski sporazum med Italijo in Slovenijo, ki naj prispeva k usklajevanju pogodbenih sistemov in socialnih blažilcev v dveh državah. Nepočutljivo bi namreč bilo, da bi še zlasti čezmejni delavci hodili delat na to ali ono stran meje, glede pač na različne delovne pogoje v Italiji ali v Sloveniji.

A.G.

ŽELEZARNA - Deželni odbornik Lenna Dejavnost obrata bodo preusmerili

Skupina Lucchini je včeraj potrdila, da namerava v prihodnosti spremeniti dejavnost škedenjske železarne. To je povedal včeraj deželni odbornik za okolje Vanni Lenna in dodal, da bo območje železarne v prihodnosti namenjeno drugim industrijskim, logističnim in energetskim dejavnostim.

Lenna se je namreč včeraj v Rimu skupaj s podtajnikom za okolje Robertom Menio sestal z vodstvom Lucchinija. To je bilo prvo srečanje po sklepnu, s katerim je Dežela Furlanija-Julijsko krajino odobrila programski sporazum s pristojnim ministrstvom glede bodočnosti tržaškega onesnaženega industrijskega območja. To je bilo sicer še uvodno srečanje, na katerem pa so postavili temelje za nove dejavnosti na območju škedenjske železarne, je še ocenil Lenna.

Tolpa skušala ukrasti motorno kolo na Istrski ulici

Policisti z urada za priseljevanje so v ponedeljek zvečer opravljali večerno kontrolo, ob 21.30 pa so na Istrski ulici naleteli na tolpo mladih tатov, ki so ravno takrat skušali ukrasti motor. Po informacijah s kvesture so širje tati ukrasti motorno kolo spravljali v prtljažnik avtomobila saab 9-3 s slovensko registracijo.

Policisti so posegli in ugotovili, da je motor ukraden. Četverico so priči arretirali: to so bili trije srbski (19-letni B. D., 28-letni J. M. in 26-letni N. S.) in slovenski državljan (33-letni S. S.). Slednjega in B. D.-ja so tuji prijavili, ker sta imela pri sebi dva noža, N. S.-ja pa so pred časom že enkrat izgnali iz Italije.

NABREŽINA - Klic na pomoč delavcev štivanske papirnice

»Papirnica doživlja počasno evtanazijo«

Srečanje z županom in svetniki - Bilanca že dve leti negativna, skupina Burgo pa svojih načrtov ne razkriva

Štivanska papirnica že nekaj let pluje v razburkanih vodah, na obzorju pa je ledena gora svetovne gospodarske krize, ki bi lahko vsaj del obrata dokončno poslala v globine. O hudi stiski, v kateri so se znašli uslužbenici podjetja Burgo, je bil včeraj govor v dvorani devinsko-nabrežinskega občinskega sveta, kjer so župan Giorgio Ret, občinski odborniki in načelniki svetniških skupin prisluhnili tegobam delavcev papirnice. Negativna bilanca, nejasna prihodnost, začasno zaprtje prve proizvodne linije in dopolnilna blagajna so hudo skalili ozračje v papirnici ob Timavi, v soboto pa je živce načela še grozovita nesreča, v kateri je umrl 50-letni Mauro Burg iz kraja Terzo d'Aquileia, oče dveh otrok. Na včerajnjem srečanju so se uvodoma spomnili pokojnika. Sindikati so se pred srečanjem odločili za »belo« stavko: delavci bodo v naslednjih dneh delali, zaslužek pa bodo namenili Burgo in družini.

Tako predstavniki enotnega sindikalnega predstavnštva kot župan, odborniki in občinski svetniki se zavedajo, da je eden glavnih vzrokov za negativno ozračje v papirnici pomanjkanje komunikacije s podjetjem. Odnos do uslužbencev se je z leti spremenil. »Nekoč smo bili vsi skupaj člani velike družine, zdaj pa smo samo številke. Nekateri sodelavci so že pol drugi mesec doma, ne vemo, kaj bo v prihodnosti in prevzema nas maloduše,« pravi Adriano Valle (UGL).

Globalni gospodarski zastoj je za sektor papirja toliko bolj nevaren, saj doživljajo papirnice globoko krizo, ki se je začela ob vstopu v tretje tisočletje. Do tega je prišlo zaradi upada povpraševanja po papirju, vzporedno z vzponom interneta in s krizo založb ter časopisov, zaostriła pa se je konkurenca na drugih celinah. V Italiji so v zadnjem obdobju zaprli papirnici v Marzabottu in Chietiju (obe iz skupine Burgo) ter proizvodni liniji v Tolmeču in Villorbi. Štivanska papirnica je še leta 2005 zabeležila zelo dober rezultat, podjetje Burgo pa se je na podlagi pozitivne bilance odločila za vzpostavitev tretje proizvodne linije. V par letih se je situacija popolnoma obrnila, leto 2007 je obrat sklenil z 11-milijonsko izgubo, leto 2008 pa je bilo po ocenah sindikalistov še slabše. Od začetka decembra je prva linija zaprta, 12 delavcev je v dopolnilni blagajni, drugih 50 pa na obveznem dopustu.

Maurizio Goat (CGIL) ugotavlja,

Včerajšnje srečanje v dvorani devinsko-nabrežinskega občinskega sveta

KROMA

da je skupina Burgo v velikih težavah, ker so stroški za energijo v Italiji najvišji, surovine pa prihajajo s severa Evrope. Štivanska papirnica, s 470 delavci in njihovimi družinami vred, pa je v sklopu Burga trenutno še najbolj na preipahu. Lastniki redno ponavljajo, da ni povpraševanja, naslednji teden pa se bodo sindikalni predstavniki srečali z vodstvom v Vicenzi. »Situacija je skoraj nevzdržna, ker se bo kriza še zaostriła in mi ne vemo, če bo podjetje zdržalo. Verjetno bo prišlo do korenitega zmajanja proizvodnje, Burgo pa vse bolj vlagava v sektor energije,« trdi Goat.

Za Lucu Miana (UIL) je veliko odvisno tudi od namenov Mediobance, glavne upnike skupine Burgo. Miani meni, da zaradi pomanjkanja komunikacije je znano, katere so strategije skupine Burgo, »današnja situacija pa spominja na počasno evtanazijo«. Flavio Dambrosi (CISL) se sprašuje celo, ali ima vodstvo sploh kak načrt za izhod iz krize. Glede na zadnje ukrepe podjetja, ki je v Štivan preselilo manj donosne posle, se nekateri bojojo, da je usoda papirnice v resnici že zapečatena.

Župan Giorgio Ret je, kot običajno, solidaren z družinami delavcev. V kratkem se bo sestal z vodstvom štivanske tovarne, sam pa se dobro zave-

da, da ozračje v papirnici še ni bilo tak slabo. »Kot župan se seveda ne smem vtikati v samo poslovjanje papirnice, imam pa dolžnost, da skrbim za počutje delavcev, ki je povezano s prihodnostjo obrata. O tem se bomo pogovorili s predstavniki podjetja,« pravi Ret. Večinski svetnik Fabio Eramo je odločen: občinska uprava je vlagala čas in denar v štivansko papirnico, zato ima vso pravico vedeti, kaj bo s tovarno v bližnji prihodnosti: »Podjetje naj nam predstavi svoje načrte, šele zatem se lahko pogovarjam«. Svetnik SKP Adriano Ferfolja je prepričan, da podjetje dobro ve, kam pluje: »Burgo ne kupuje rabljenega avta, temveč upravlja industrijske obrate, ki vplivajo na italijanski BDP. Podjetje ima gotovo svoje načrte, noče pa jih razkriti. Ta strategija je v Italiji zelo pogosta.« Ferfolja ne verjame v usodo, nesreča na delu so po njegovem vedno preprečljive, papirnica pa je pomembna za vse tukajšnje občine, pa tudi za celotno deželo: »Narediti moramo vse, kar je v naših močeh, da se problem reši.«

V zvezi s sobotno nesrečo še ni osumljjenih, javni tožilec pa si je včeraj zjutraj s karabinjerji in inšpektorji zdravstvenega podjetja spet ogledal kraj nesreče. (af)

Nesreča na delu: Ukrepi sindikatov in odziv ACI

Enotno sindikalno predstavnštvo štivanske papirnice se je včeraj odločilo za »belo« stavko zaradi sobotne smrtnne nesreče. Delavci bodo zaslužek namenili družini pokojnega Maura Burga. Tržaške sindikalne organizacije pa bodo v petek med 17. in 19. uro zborovale na Velikem trgu: sindikalisti bodo občanom ponujali informacije v zvezi s problemom varnosti na delu. Delavce vseh podjetij ob enem vabijo, naj se v petek med 11.50 in 12. uro ustavijo, v spomin na Maura Burga in Dušana Poldinija. Sindikati so tudi pozvali tržaškega prefekta, naj skliče omizje za varnost. V zvezi z žalostnim sobotnim dogodkom v papirnici se je oglašila tudi tržaška sekcija krščanskih delavskih združenj ACI. V tiskovnem sporočilu piše, da je povprečje smrtnih nesreč vse višje, kar naj bi bilo protislovno in absurdno. »Kaže, da velika podjetja podcenjujejo vrednost človeškega življenja,« so zapisali predstavniki krajevnega ACI.

FORČIČ (SSK)

Nabrežina: Občina stalno krši svoj statut

EDVIN
FORČIČ

Po novem davčnem preverjanju je davčni urad Devina-Nabrežine v prejšnjem letu odposlal številnim občanom pismeno sporočilo, v katerem je določena višina davka za odpadke (TARSU). Marsikje je prišlo do nepravilnosti in neprijetnih napak, ugotavlja v sporočilu Edvin Forčič, občinski svetnik Slovenske skupnosti.

Sporočila so napisana samo v italijanščini. Z majhnimi črkami je citiran člen in odstavek občinskega statuta, po katerem se lahko zahteva zahtevo slovenski prevod.

Taka interpretacija statuta je nadvse restriktivna in vprašljiva. »Pravica, ki jo imamo občani do uporabe materinščine, je v nekaterih uradih pod vprašajem, ker ni uradnika, ki bi obvladal slovenskega jezika. Prav tako ima Občina v službi prevajalce, ki pa niso usposobljeni, da bi simulato posredovali med občinskimi uradniki in občani,« meni Forčič.

»Ko sem pospremil neko občanko na sestanek z županom in načelnikom davčnega urada, je prišlo tudi do neprrijetnega dogodka. Prisoten je bil župan, podtajnica je s privoljenjem tajnika prijavno prevzela vlogo tolmača, od nikjer pa ni bilo načelnika urada, ki je bil predhodno obveščen in se ni nikomur opravičil za odsotnost. Zato ga je morala nadomeščati v zadnjem trenutku poklicana kolegica iz istega urada,« piše v Forčičevi izjavi.

SSK zahteva, da so vsa obveštila, ki jih uradi pošljajo občanom dvojezična.

Da se za vsaki urad dodeli vsaj enega uradnika z znanjem slovenščine. Da se takoj poskrbi za tolmača, ki bo na razpolago vsem uradom in da so načelniki uradov in uradniki na razpolago občanom, ki so obenem tudi davkopalcevalci.

ŽUPANSTVO Junija v Trstu zasedanje držav G-8

Župan Roberto Dipiazza je včeraj sprejel delegacijo zunanjega ministrstva, ki se je mudila v Trstu v okviru priprav na zasedanje zunanjih ministrov držav skupine G-8. To je bil prvi izmed več obiskov, med katerimi bo moral delegacija skrbno poskrbeti za organizacijo srečanja. Zasedanje bo 26. junija, udeležili pa se ga bodo predstavniki vlad iz Kanade, Francije, Nemčije, Italije, Japonske, Rusije, Velike Britanije in Združenih držav Amerike. Srečanje zunanjopolitičnih resorjev (ZDA bo zastopala nova državna sekretarka Hillary Clinton) bo tudi zadnje srečanje ministrov pred zasedanjem vladnih oziroma ministrskih predsednikov držav G-8, ki bo nekaj dni kasneje v Španiji, in sicer od 8. do 10. julija. Pred obiskom na županstvu se je delegacija zunanjega ministrstva mudila tudi na prefekturi.

UL. FLAVIA - Velika tatvina med pavzo za kosilo

Odpeljali štiri beemveje

Neznani tatovi zagnali avtomobil v izložbo in jo prebili - Ukradena vozila vredna 130 tisoč evrov

Policisti v okradeni prodajalni v Ul. Flavia

Kraje vozil v Trstu niso zelo pogoste, letno statistiko pa bo pošteno »popravil« včerajšnji dogodek na Ul. Flavia. Kar pri tem dnevu, ob uri kosila, so neznanci prebili izložbo prodajalne avtomobilov znamke BMW ter odpeljali štiri vozila. Po ocenah kvesture znaša plen 130 tisoč evrov.

Prodajalna je bila ob uri kosila zaprta, uslužbenec pa se je vrnil nekaj po 14. uri. Ostal je brez besed, saj je bila pred njim razbita steklena izložba. Takoj mu je bilo jasno, da je nekaj večjih avtomobilov izginilo. Poklical je policijo, ki je prišla na kraj po nekaj minutah. Po prvih domnevah naj bi tatuvi opravili delo z bliskovito akcijo. Pred prodajalno so sedli v avtomobil mini, ki je bil baje prav tako na prodaj. Z avtom so se zagnali proti izložbi, jo prebili in zdrobili na koščke. Iz salona so odpeljali en avtomobil, druge tri pa iz skladišča. Minija so zapustili pred prodajalno. V nekaj minutah je bilo verjetno vsega konec.

Policisti preiskujejo dogodek, zaenkrat ni znano, koliko ljudi je sodelovalo pri kraji. Navadno se tatovi v podobnih primerih poslužujejo tovornjakov ali drugih težkih vozil, na katere natovorijo ukradena vozila. Glede na to, da so ukradli kar štiri automobile, je možno, da so uporabili tuvi več kot en tovornjak.

TRŽAŠKI POKRAJINSKI SVET - Dokument je odobrila levosredinska večina

Resolucija o dvojezičnih napisih na pokrajinskih cestah

Poziv pokrajinski upravi, naj namesti na tablah ob italijanskih tudi slovenska imena

Tržaška pokrajinska uprava naj prilagodi javne in krajevne napise na pokrajinskih cestah določilom zaščitnega zakona z uporabo slovenskega jezika ob italijanskem. Tako poziva resolucija, ki jo je na zadnji seji odobril tržaški pokrajinski svet.

Dokument so podprli svetniki levosredinske večine, dva svetnika Nacionalnega zaveznštva (Marco Vascotto in Piero Degrassi) sta glasovala proti, tretji svetnik Finijke stranke, devinsko-nabrežinski podžupan Massimo Romita se ni udeležil glasovanja, medtem ko so trije svetniki Forze Italia (Claudio Grizon, Viviana Carboni in Luisa Stener) pred glasovanjem zapustili sejno dvorano.

Resolucijo je predstavil prvi podpisnik, svetnik Demokratske stranke Massimo Veronese, podpisali pa so jo še predstavniki vseh drugih političnih sil, ki podpirajo odbor predsednice Marie Terese Bassa Poropat. V dokumentu je uvodoma omenjeno, da je vlada že vključila tržaško pokrajino in vse občine, ki jo sestavljajo, med območja, na katerih veljajo določila zakona o zaščiti zgodovinsko priznanih jezikovnih manjšin št. 482 iz leta 1999. Zatem je omenjen 10. člen zakona o zaščiti slovenske manjšine iz leta 2001, ki se nanaša na javne napise in krajevna imena in predvideva rabi slovenskih imen ob italijanskih, nadalje odlok predsednika republike z odobrenim seznamom občin v Deželi Furlaniji-Julijski krajini, v katerih gre uveljaviti določila zaščitnega zakona, obenem pa še odlok predsednika deželne uprave o vidni dvojezičnosti. Potem ko je deželnih predsednik Tondo odlok podpisal ne bi smelo biti več nobenih preprič za namestitev slovenskih napisov ob italijanskih, je v svoji pred-

Kdaj bodo vsi smerokazi res dvojezični?

staviti poučaril svetnik Veronese.

Na podlagi teh določil resolucija poziva predsednico pokrajine in njeno upravo, naj na pokrajinskih cestah uveljavi, kar predvideva 10. člen zaščitnega zakona, to je rabo slovenskega jezika na javnih napisih in topomastičnih napisih, in sicer ob italijanskem.

Ponedeljkova seja je bila bolj umirjena od prejšnje, četrtekove, ko je začel predvsem svetnik Nacionalnega zaveznštva Vascotto z grobo obstrukcijo, ker je predsednik skupščine Boris Pangerc na podlagi mnenja glavnice črtal

z dnevnega reda tri resolucije, ki jih je Nacionalno zaveznštvo priložilo k proračunu za letošnje leto in triletnemu načrtu javnih del za obdobje 2009-2011.

V ponedeljek je pokrajinski svet z glasovi levosredinske večine zavrnil vse ostale resolucije desne sredine, in sicer utemeljeno, saj so se le-te nanašale na dela, ki jih je pokrajinska uprava že začrtala ali pa so že v teku. V primeru ko bi skupščina te resolucije sprejela, bi to pomnilo nekakšno posredno »nezaušnico« pokrajinski upravi. Načelnik Forze Italia Grizon je nekajkrat posegel

proti takemu odklonilnemu stališču večine. Prav tako je storil tudi svetnik Nacionalnega zaveznštva Romita, ki je tudi pojasnil, da se ne bo udeležil glasovanja o dvojezičnih napisih prav zato, ker so bile vse njegove in druge resolucije desnosredinske opozicije pred tem zavrnjene.

Večina je s 14 glasovi svojih svetnikov resolucijo brez težav odobrila. Sedaj sta na poteki predsednica Bassa Poropat in njena uprava, da udejanita, kar je v dokumentu zapisano.

M.K.

PISMO IZ PALESTINE - Zdravnik Moustafa Barghouti

Koliko mrtvih potrebujete?

»Vi jim pravite samoobramba in varnostni ukrepi, a vse to je le apartheid in genocid!«

»V vaših časopisih bom jutri ponovno razbral brezbržnost. In prav to občutim, medtem ko letala F16 preletavajo mojo samoto.« To so pretresljive besede, ki jih je Mustafa Barghouti, zdravnik in ustavnovitelj nevladne palestinske organizacije Medical Relief, naslovil na tržaške prijatelje organizacije Salaam otroci oljke. Kdor se je v soboto udeležil tržaškega shoda proti bombardiranju Gaze, je prisluhnil nekaterim odlomkom. Š prijaznim posredovanjem Giorgia Sterna pa smo lahko v celoti prebrali razmišljanje Mustafe Barghoutija.

Njegove besede so ostra ob-

sodba izraelske politike. »Prihajate s svojimi vojaškimi letali in izvajašte retoriko demokracije. Vračate se na krovih istih letal, da bi zadušili tisto isto demokracijo. Katera alternativa nam še preostane? V tem trenutku ne bombardirate fundamentalizma, ampak vse, ki se mu v Palestini upirajo. (...) To ni napad na terorizem, ampak na drugo in drugačno Palestino, ki se izogiba raketam, utesnjena med sokrivdo Fataha in kratkovidnost Hamasa. (...) To je napad na drugi in drugačni Izrael, ki se izogiba enoumu, utesnjen med sokrivdo levice in kratkovidnost desnice.«

Zdravnikove besede so ostra obsodbe »neopredelanosti« Zahoda, ki Palestini ponuja šole, klinike, štipendije. »Ponujate nam humanitarno pomoč, a nismo berači. Želimo dostojanstvo, svobodo, odprte meje. Ne prosimo uslug, zahtevamo pravice, (...) sankcije, sankcije proti Izraelu. A vi nam vsakič odgovorite: ne, to bi bilo protisemitsko. (...)

Vaša neutralnost je gorivo za izraelska letala, ki bombardirajo Gazo: trušč teh eksplozij je vaš molk. Nekdo se je počutil Berlinčan, ko je stal pred drugim zidom. Koliko mrtvih še potrebujete, da se boste počutili prebivalci Gaze?« (pd)

TRŽAŠKA POKRAJINA - Dalla Costa na obisku

Novi javni tožilec pri Bassi Poropat

Predsednica tržaške pokrajinske uprave Maria Teresa Bassa Poropat je sprejela včeraj na vladnostnem obisku novega javnega tožilca tržaškega sodišča Micheleja Dalla Costo, ki je pred nekaj tedni prevzel mesto dotedanjega javnega tožilca Nicole Maria Paceja. Med prisrčnim pogovorom je bila izražena obojestranska pripravljenost na medsebojno sodelovanje za varnost in dobrobit tukajšnje skupnosti. Bassa Poropatova je tožilcu Dalla Costi podarila izvod knjige Psihiatrična bolnišnica pri Sv. Ivanu v Trstu, 1908-2008, ki jo je tržaška pokrajina izdala ob stoletnici ureditve parka pri Sv. Ivanu.

Javni tožilec Michele Dalla Costa je v jutranjih urah obiskal tudi pokrajinsko poveljstvo karabinjerjev v Istr-

ski ulici. Srečal se je s častniki, poveljniki posameznih karabinjerskih postaj na območju tržaške pokrajine, poveljniki in marešali operativnih enot.

Pokrajinski poveljnik karabinjerjev Carlo Tartaglione je orisal organizacijsko dejavnost karabinjerskih enot, njihove zadolžitve in predvsem njihova prizadevanja za zajezitev zločinskih dejanj. Orisal mu je tudi najbolj pomembne operacije, ki so jih karabinjerji opravili v zadnjem obdobju za zagotovitev varnosti ter podčrtal pomem sodelovanja z javnim tožilstvom v luči uveljavljanja in utrjevanja zakonov in pravne države.

V prejšnjih dneh se je novi javni tožilec tržaškega sodišča Dalla Costa že srečal s tržaškim županom Robertom Dipazzo.

FILM - Festival

Zadnji dnevi posvečeni filmofilmom

In tudi letosnjega, 20. izvedba priljubljenega filmskega dogodka v Trstu se bliža koncu. Alpe Adria Trst film festival je tudi tokrat filmofilm postregel z zanimivimi prispevki iz srednje in vzhodne Evrope. Danes bodo na vrsti še zadnji filmi v tekmovalnem delu, saj bodo zmagovalce razglasili jutri.

Danes bodo ob 10. uri v hotelu Urban predstavili evropski izpopolnjevalni tečaj namenjen producentom in avtorjem dokumentarcev - Eurodoc. Popoldan pa bo minil v znamenju dokumentarcev, slovaškega Slepé lasky, finsko-ruski Bam - Raudtee ei kuhugi, bosansko-italijanski Mostar united in pa koprodukcijo Srešča pri Aifelovata kula. Kar zadeva filme bodo jutri na platnu kinodvorane Excelsior zaživeli kratki turški Sardunya (Gorečka) Mustafaja Emina Buyukcoskuna (ob 16. uri), kratki bosanski Tolerantia Ivana Ramadana (ob 20. uri) in dolgoometražec, ukrajinski Las meninas Iliora Podolčaka; ob 22. uri bo na vrsti kratek I don't feel like dancing Evi Goldbrunner in Joachima Dollhopfa, takoj za tem še srbska Turneja Gorana Markovića.

Večerni del bo slovensko obarvan, saj bosta ob 22.30 v sinji dvorani Excelsior na svoj račun prišla glasbena dokumentarca Glasba je časovna umetnost, LP film Pankrti - Dolgcajt Igorja Zupe in pa Divided States of America - Laibach 2004 Tour Saše Podgorška.

Na jutrišnji, zadnji dan velja ometiti dokumentarec Giampaola Penca Storia di un confine e di tante identità (15.30, sinja dvorana) in Corsa Salanija Le vite possibili (ravno tam ob 18. uri). Po razglasitvi zmagovalcev ob 20. uri bodo predvajali poslastico Svetat e goljam i spasenie debno otvsjakade z Mikijem Manojlovićem.

DSI - Tradicionalen ponedeljkov večer

Tokratno srečanje je bilo posvečeno prvi svetovni vojni v pričevanjih Slovencev

Na ponedeljkovem srečanju v Društvu slovenskih izobražencev so se spomnili konca prve svetovne vojne, ki je usodno zaznamovala Evropo, korenito pa je posegla še posebno v slovenski etnični teritorij. V goste so povabili zgodovinarja mag. Renata Podberšiča in člana društva Soška fronta Simona Kovačiča.

Na celotnem slovenskem narodnem ozemljiju je bilo mobiliziranih od 150 do 180 tisoč mož, 35 tisoč jih je na bojišču za vedno ostalo, predvsem v Galiciji in na srbski ter soški fronti. Vojna pa je globoko zarezala tudi v tkivo civilnega prebivalstva. V notranjost monarhije je bilo s soške fronte izseljenih preko 80 tisoč ljudi. Pri nas so bili namreč boji še posebno okrutni, saj je

predstavljala dolina reke Soče vse od začetka fronte pri švicarskih Alpah edino primerno ozemlje za večje vojaške sprorade, je začel predavanje Podberšič. Vojaki so bili mobilizirani po teritorialnem principu, vsak je torej lahko v vojski uporabljal domači jezik. Od Gorice do Istre so bili mladi vključeni v 97. tržaški pešpolk, kjer je bil skoraj polovica Slovencev, doletela pa ga je kruta usoda, saj je bil avgusta 1914 zdesetkan v Galiciji, vse do konca vojne pa se ni več opomogel. Sicer je bila avstro-ogrška vojska razdeljena v 102 polka, vsak polk pa je štel od 3.500 do štiri tisoč ljudi. Prvi spomini slovenskih vojakov so začeli izhajati v 20. letih prejšnjega stoletja, v novi kraljevini SHS pa niso bili deležni pozornosti,

saj so se borili na strani antante, je uvedel Podberšič predstavitev Vojnega dnevnika desetnika Karla Jurca. In tudi po drugi svetovni vojni je zanimanje šlo drugam, tako da je šele 70-letnica konca vojne prinesla preobrat. Karel Juka, doma iz Rihemberka, po poklicu kmetijski strokovnjak, je v vojno moral star že 39 let, namenili pa so mu vlogo sanitejca. Dnevnik je imenitna slika življenja v prvem frontnem zaledju, Jurca pa je bil v vzhodni Bosni, Galiciji in na soški fronti pri Podgori. Pisma in drugi dopisi so morali v cenzuro, tako da je bil dnevnik v prvi svetovni edini primer svobodnega izražanja, je podčrtal Podberšič. Dnevnik Karla Jurce se je ohranil zato, ker ga je na obisku doma junija 1916 pustil ženin. Po vrtniti na fronto so ga namreč pri Doberdolu zajeli Italijani. Po vsej verjetnosti zaradi kolere je Jurca umrl v Chietiju januarja 1918. Dnevnik je leta 1921 prepisal njegov sin, takrat še študent, poznejši generalni vikar korpske škofije Leopold Jurca.

V Peterlinovi dvorani je drugi ponedeljkov gost Simon Kovačič predstavljal delovanje leta 1993 ustanovljenega Društva Soška fronta. Pokazal je vrsto fotografij iz tistega časa, predstavil pa je tudi edino slovensko revijo o prvi svetovni vojni Na fronti. Začela je izhajati leta 2001, do danes je izšlo pet številk. Zanimanje prisotnih pa je privabila tudi predstavitev spletnih strani www.prohereditate.com. Gre za sad evropskega projekta, ki v treh jezikih predstavlja nad 400 spominskih napisov ali obeležij na območju soške fronte, seznam pa pri društvu tudi stalno posodablja. (tj)

Včeraj danes

Danes, SREDA, 21. januarja 2009

NEŽA

Sonce vzide ob 7.38 zatone ob 16.55 - Dolžina dneva 9.17 - Luna vzide ob 4.09 in zatone ob 12.24

Jutri, ČETRTEK, 22. januarja 2009

VINCENC

VREMENI VČERAJ: temperatura zraka 13 stopinj C, zračni tlak 1002 mb pada, veter 13 km na uro jugo-vzhodnik, vlag 81-odstotna, nebo oblačno, morje rahlo razgiban, temperatura morja 10,3 stopinje C.

Lekarne

Od ponedeljka, 19.,
do sobote, 24. januarja 2009
Urnik lekarov: od 8.30 do 13.00
in od 16.00 do 19.30.
Lekarne odprte
tudi od 13.00 do 16.00

Borzni trg 12 (040 397967), Ul. Mascagni (040 820002).
Općine - Nanoški trg 3/2 (040 211001) - samo s predhodnim telefonskim pozivom in nujnim receptom.

Lekarne odprte tudi od 19.30 do 20.30

Borzni trg 12, Ul. Mascagni 2, Ul. Rossetti 33.

Općine - Nanoški trg 3/2 (040 211001) - samo s predhodnim telefonskim pozivom in nujnim receptom.

NOČNA SLUŽBA

Lekarna odprta od 20.30 do 8.30
Ul. Rossetti 33 (040 633080).

www.farmacistitrieste.it

118: hitra pomoč in dežurna zdravstvena služba (od 20. do 8. ure, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure)

Za dostavljanje nujnih zdravil na dom, tel. 040 350505 - Televita.

Telefonska centrala Zdravstvenega podjetja in bolnišnic: 040 399-1111. Informacije KZE, bolnišnic in otroške bolnišnice, tel. (zelena številka) 800-991170, od ponedeljka do petka od 8. do 18. ure, ob sobotah od 8. do 14. ure. Nudi informacije o zdravstvenih storitvah, o združenih tržaških bolnišnicah in o otroški bolnišnici Burlo Garofolo.

Kino

AMBASCIATORI - 16.30, 19.15, 22.00

»Australia«.

ARISTON - Dvorana je rezervirana.

CINECITY - 15.45, 17.30, 18.45, 20.30, 21.45 »Australia«; 16.00, 18.00, 20.00, 22.00 »Viaggio al centro della terra 3D«; 16.15, 18.10, 20.05, 22.00 »Beverly Hills Chihuahua«; 15.50, 20.00, 21.30, 22.20 »Sette anime«; 16.00, 18.05, 20.10, 22.15 »Yes Man«; 16.00, 17.45, 19.30 »Madagascar 2«.

EXCELSIOR - Trieste film festival: 15.00 »Slepe Lasky«; »Sardunya«; 17.00 »Bam - Raudtee Ei Kuhugi«; 18.15 »Mostar United«; 20.00 »Tolerantia«; »Las Meninas«; 22.00 »I don't feel like dancing«.

EXCELSIOR AZZURRA - Trieste Film Festival: 15.30 »I fratelli Karamazoff«; 17.45 »Ulisses«; 20.30 »Sreč pri Aifelovata Kula«; 22.30 »Glasba je čovjeka umetnost«.

FELLINI - 16.45, 18.35, 20.25, 22.15 »Appaloosa«.

GIOTTO MULTISALA 1 - (Ulica Giotto 8) 16.45, 20.30, 22.15 »Yes Man«.

GIOTTO MULTISALA 2 - 16.45, 18.35, 20.25, 22.15 »Un matrimonio all'inglese«.

GIOTTO MULTISALA 3 - 16.45 »Madagascar 2«; 18.30 »Mamma mia!«; 18.15, 20.10, 22.00 »Il bambino con il pigiama a righe«.

KOPER - KOLOSEJ - 19.10, 21.20 »Reci da«; 17.40, 20.00 »High school musical: Zadnji del«; 17.00 »Madagascar 2«; 19.00, 21.10 »Mamma mia!«.

NAZIONALE - Dvorana 1: 16.15, 18.15, 20.15, 22.15 »Sette anime«; Dvorana 2: 16.30, 18.30, 20.30 »Beverly Hills Chihuahua«; Dvorana 3: 16.30, 18.20, 20.15, 22.15 »Viaggio al centro della terra«; Dvorana 4: 16.30, 22.15 »Imago Mortis«; 18.00, 20.45 »Australia«.

SUPER - Film prepovedan mladim pod 18. letom.

TRŽIČ - KINEMAX - Dvorana 1: 17.50, 21.10 »Australia«; Dvorana 2: 17.40, 20.00, 22.10 »Sette anime«; Dvorana 3: 18.00, 20.10, 22.00 »Yes Man«; Dvorana 4: 17.30, 20.00, 22.00 »Beverly Hills Chihuahua«; Dvorana 5: 17.45, 20.10, 22.10 »Viaggio al centro della terra«.

Šolske vesti

DIDAKTIČNO RAVNATELJSTVO SV.

IVAN prireja danes, 21. januarja, ob 17.30 v prostorih OŠ Otona Župančiča pri Sv. Ivanu, informativno srečanje pred začetkom vpisovanja za prihodnje šolsko leto 2009/10.

ZDROŽENJE STARŠEV OS FRANA MILČINSKEGA vabi osnovnošolce na 1. sprehod po mestnih ulicah.

Ogledali si bomo staro mestno jedro in še marsikaj. Zbrali se bomo v soboto, 24. januarja, ob 9. uri pred Narodnim domom. Za prijave in informacije pokličite na tel. št. 320-217508 (Tanja) do petka, 23. januarja.

RAVNATELJSTVO DPZIO »JOŽEF ŠTEFAN« obvešča, da so profesorji vsako jutro na razpolago staršem in učencem tretjih razredov nižjih srednjih šol za katerokoli pojASNile v zvezi s študjem na tem zavodu. Po predhodnem dogovoru je možno tudi popoldansko

srečanje za pogovor in ogled naših laboratoriјev in delavnic.

DIDAKTIČNA RAVNATELJSTVA IN NIŽJE SREDNJE ŠOLE S SLOVENSKIM UČNIM JEZIKOM sporočajo, da se bodo vpisovanja v otroške vrtce, osnovne šole in nižje srednje šole začele 2. februarja in se zaključile 28. februarja 2009.

Čestitke

ERIK je zajokal, šampanjec je pokal, **Sara** je bratca dobila, **Katja** in **Edmund** pa družino obogatila. Iskreno čestitajo veseli sosedji iz Krogelj.

ABRAHAMOVCU! Včeraj si postal del zgodovine, jutri ostaja skrivnost, zato uživaj danes, ker se 60-letnica neizprosno približuje. Černi gojevc

Draga LAURA, danes vzemi v poštev, kar te najbolj veseli. Z iskrenimi čestitkami ti želimo zdravja, sreče in zadovoljstva v krogu svojih dragih vsi iz Trebč, ki te imamo radi.

Prireditve

NARODNA IN ŠTUDIJSKA KNJIŽNICA prireja Otroške urice v NSŠK. Naslednja urica letošnjega niza bo na sporednu v četrtek, 22. januarja, ob 16.30 v Gregorčičevi dvorani. Nastopala bo lutkovna skupina Tipitapi s Pedagoškega liceja A. M. Slomška s pravljico Poročno potovanje. Toplo vabljene!

ZUPNIJSKA SKUPNOST SV. JERNEJA IZ MAČKOLJ in Slovensko prosvetno društvo Mačkolje prirejata niz pobud ob 50-letnici smrti msgr. Ivana Tula, duhovnika, profesorja in književnika. V petek, 23. januarja, ob 20. uri bo v dvorani Srenjske hiše predstavitev priložnostne publikacije o dr. Ivanu Tulu, ki jo je uredila Ljuba Smotlak, in odprtje razstave njegovih knjig, pisem in dokumentov. V nedeljo, 25. januarja, bo osrednja spominska slovesnost: ob 11. uri bo v župnijski cerkvi sveta maša, sledil bo blagoslov in odkritje spominske plošče na zunanjih stenih cerkve. Prisreno vabljeni!

V BAMBICEVI GALERIJI (Općine, Proseška ul. 131) bo razstava Štefana Grgića - Kraji duha odprta do 23. januarja. Ogled od ponedeljka do petka med 10. in 12. uro ter od ponedeljka do sobote med 16. in 18. uro.

DRUŠTVO SLOVENCEV MILJSKE OBČINE, ZSKD, JSKD v sodelovanju z Občino Milje in ZKB vabijo na prvi koncert 15. revije kraških pihalnih godb v soboto, 24. januarja, ob 20. uri v gledališču Giuseppe Verdi v Miljah (ul. S. Giovanni 4). Nastopajo GD Prosek, PO Komen, Postojnska godba 1808. Vljudno vabljeni vsi ljubitelji glasbe.

KD SLOVENEC vabi ob praznovanju vaškega zavetnika Sv. Antona v soboto, 24. januarja, ob 20. uri v sremsko hišo v Boršč na kulturno prireditve. Sodelujejo: MePZ Slovenec-Slavec dirigent Danijel Grbec, dramski skupina KD Slovenec z vesoligo v načrtu »Ku je pršla Alma...«, tekst Jasna Petaros, režija Aleksander Corbatto. Ponovitev bo v nedeljo, 25. januarja, ob 20. uri.

ZVEZA SLOVENSKIH KULTURNIH DRUŠTEV in Javni sklad RS za kulturne dejavnosti prirejata 15. revijo kraških pihalnih godb: Milje - Gledališče Giuseppe Verdi (Ul. San Giovanni, 4), 24. januarja, ob 20 uri, nastopajo GD Prosek, PO Komen, Postojnska godba 1808; Ilirska Bistrica-Dom na Vidmu, 1. februarja, ob 17. uri, nastopajo PO Divača, GD »Viktor Parma« Trebče, PO Ilirska Bistrica; Hrpelje-Dom kulture; 7. februarja, ob 20. uri, PO Breg, GD Nabrežina, Brkinska godba 2000; Tržič-Občinsko gledališče, 28. februarja, ob 20. uri, nastopajo Kraska pihalna godba Sežana, PO Kraš Dobroberd, PO Ricmanje.

V DRUŠTVU SLOVENSKIH IZOBRAŽENCI - Ul. Donizetti 3, bo v nedeljo, 25. januarja, ob 17. uri Slovensost ob petdesetletnici izida prve številke Našega vestnika. Na sporednu: pozdrav Žarka Škrila, govor prof. Jurija Rose, nastop dekliške skupine Vesela pomlad in podelitev priznanj.

V petek, 16. januarja so potekale posebne Cici urice v izvedbi SKD Primorec, saj je bilo v Ljudskej domu gostovanje gledališča Ku-kuc iz Lendave s predstavo Vsi otroci sveta. Marsovčka z druge galaksije, ki sta pristala v Trebčah, sta izvrstno odigrali Miša Gerič in Urška Raščan. Umetnici se že vrsto let ukvarjata z gledališčem in gostujeta z raznimi predstavami širom po Sloveniji, Avstriji ter na Madžarskem. Tokrat sta prvič gostovali v Italiji, kar jima je bilo v posebno čast. S svojim preprčljivim nastopom sta otrokom na igrov način približali vrednote, kot so multikulturnost, strpnost, spo-

štovanje različnih ljudi in kultur. Marsovčka se namreč nista mogla prečuditi koliko različnih otrok je na Zemlji, vsak od njih posluša različno glasbo in ima različne navade. Otroci so imeli večkrat možnost, da interaktivno sodelujejo z igralkama ter skupaj z njima soustvarjajo dogajanje na odru

Izleti

AŠD-SK BRDINA organizira ob nedeljah avtobusni izlet v Forni di Sopra. Odhod avtobusa na parkirišču glavnega križišča na Opčinah ob državni cesti 202 ob 6.30. Za informacije in prijave pokličite na tel. št. 3488012454.

SESTRE IZ SV. KRIŽA PRI TRSTU organizirajo v soboto, 31. januarja, ogled zanimivih jaslic v cerkvah v Postojni, Ljubljani, Dravljah in Črnučah, kjer bo tudi kosilo. Kosilu bo sledil obisk Kamnika in če bo čas dopuščal tudi Kranja. Cena izleta 35,00 evrov. Za vpis in podrobnejše informacije pokličite na tel. številko 040 220693 ali 347-9322123.

VABIMO vas na potovanje v južno Turčijo in na Ciper po poteh sv. Pavla od 20. do 29. aprila. Za informacije: uprava Novega glasa v Gorici, tel. 0481 533177, uredništvo v Trstu 040 365473, g. Jože Markuž, 040 229166.

Osmice

OSMICO smo odprli pri Batkovich, nudimo domač prigrizek. Repen 32, tel.: 040-327240.

OSMICO je odprla Nataša Pernarčič, Medjavas 21.

PAHOR MARIO je v Jamljah odprl osmico. Toči belo in črno vino ter nudu domač prigrizek.

Obvestila

JUS TREBČE vabi člane in vaščane, da se danes, 21. januarja, udeležijo vzdrževalne sečnje na poljski poti P'd Plase - Labadnica. Vsakdo naj s seboj prinese potrebno orodje. Zbirališče P'r Kale ob 8.30.

PRIMORSKA POJE: pohitite s prijavo, sicer programska knjižica ob začetku Primorske poje ne bo pripravljena. Čaka nas razporod zborov po revijah, morebitne spremembe, glasbena in tekstovna lektura, popravki v tiskarni in sam tisk. Vsa ta opravila zahtevajo svoj čas. Pobrskajte za prijavnico, ki vam je bila poslana v začetku decembra, če ste jo založili pa jo snamite na naši spletni strani www.zpzp.si.

MFU - MAGNA FRATERNITAS UNIVERSALIS vabi v četrtek, 22. januarja, ob 19.30 na predavanje »Izvirna sporočila Dobe Vedenosti iz zgodovinskega dopisovanja« - Trst ulica Mazzini št. 30, 3. nadstropje (levo) v Trstu. Za informacije pokličite na 333-4236902.

ODBORNIŠTVO ZA MLADINSKO POLITIKO OBČINE DOLINA organizira v četrtek, 22. januarja, ob 20. uri na Županstvu, 3. sejo usklajevalne skupine mladih v Občini Dolina (Forum mladih). Vsi mladi od 14. do 30. leta ter predstavniki enake starosti mladinskih organizacij, pred-

stavniki kulturnih, športnih in rekreativnih društev, ki delujejo na ozemlju Občine Dolina in bi se radi vključili v načrtovanje dejavnosti za mlade v Občini, so vabljeni, da se udeležijo sestanka. Za morebitna pojasnila obrnite se na občinski Urad za Kulturo in Šole, na tel. št. 040-832981/213/282.

RAJONSKI SVET ZA ZAHODNI KRAS se bo sestal v četrtek, 22. januarja, ob 20. uri v svojem sedežu (Prosek 159).

STRANKA KOMUNISTIČNE PRENOVE TRŽAŠKE FEDERACIJE vabi v četrtek, 22. januarja, ob 19.30 na sedež v Ul. Tarabocchia 3 na javni pokrajinski aktiv o Palestini. Posegel bo tovarš Fabio Amato, ki se je pravkar vrnil iz Gaze. **CCYJ- Centro Culturale Yoga Jñānakanda:** tečaj »Zdravje s travami in hrano« z dr. Francescom Furlanom (farmacevt in Ph.D iz nevroznanosti) ob petkih ob 20. uri dne, 23. in 30. januarja ter 6. februarja na ulici Mazzini št. 30, 5. nadstropje (levo) v Trstu. Za informacije pokličite 348-2482991 ali 329-2233309.

MFU-MAGNA FRATERNITAS UNIVERSALIS: Višja Šola Umetnosti vabi na predavanje »Sintagma slikarskega dela dr. Sergeja Raynaulda de la Ferrière«, ki ga bo imel umetnik Leonardo Calvo 23. januarja, ob 19.30 v Umetniški šoli Sintesi na ul. Mazzini št. 30, 5. nadstropje. Info 333-4784293 ali 040-774586.

TRŽAŠKO ZDRUŽENJE DIABETIKOV priredi v petek, 23. januarja, ob 16.30 v dvorani Baroncini zavarovalnice Generali v Ul. Trento 8, predavanje na temo: »Sladke skrivnosti, grenke resnice, agroprehrambeni proizvodi, zavestni nakupi, zdravje in debelost«. Nastopili bodo: naš predsednik Marino Vacci, odvetnik Alessandro Carbone ter pediater Maurizio Tomadin. Vabljeni so vsi!

FUNDACIJA ELIC - SINTESI UMETNOSTNA ŠOLA za otroke vabi na brezplačen otroški seminar »Papirnate maske« v soboto, 24. januarja, ob 16. uri - ulica Mazzini 30, 5. nadstropje. Vodi ga akademski umetnik in grafični oblikovalec Leonardo Calvo. Za informacije pokliči 333-4784293 ali 040-774586.

JUS REPEN obvešča svoje člane, da bo v soboto, 24. januarja, letna akcija sečnje drvi. Zbirališče bo ob 8. uri pod »glinco« za bišvo mlekarino. V primeru slabega vremena bo akcija prenesena na naslednjo soboto.

SLOVENSKA KOMISIJA ZA MLADINSKO PASTORALO vabi mladino na redno mesečno srečanje, ki bo v soboto, 24. januarja, ob 16. uri v prostorih Marijanšča. Srečanje bo potekalo v dveh delih. Delavnici in pogovornemu delu bo sledila verski obred, nato prijateljsko druženje.

UMETNOSTNA ŠOLA SINTESI vabi na brezplačen seminar »Risanje in ustvarjanje z obema možganskima polutama« v soboto, 24. januarja, od 18. do 20. ure - ulica Mazzini 30, 5. nadstropje. Vodi ga akademski umetnik in grafični oblikovalec Leonardo Calvo. Za informacije pokliči 333-4784293 ali 040-774586.

AO SPDT vabi na tečaj turnega smučanja, ki se bo vršil v nedeljo, 25. januarja. Na razpolago je še nekaj mest. Informacije in prijave na tel. št. 338-6100412 (Tibor) ali piši na ao@spdt.org.

VIŠEŠOLSKA KLAPA IN MLADI PO

KNJIGOVODJA M/Ž

Zaposlimo zanesljivega in odgovornega knjigovodja. Od kandidatov/kandidatk pričakujemo: višješolsko ali univerzitetno izobrazbo, izkušnjo v knjigovodstvu, dobro poznanje področja interne revizije ter znanje zakonodaje in računovodskeih standardov; zaželenjena je natančnost, organiziranost, samoiniciativnost, doslednost.

Kandidati bodo pošiljali življenjepise na redakcijo Primorskega dnevnika na naslov ul. Montecchi, 6 Trst 34137 pod Šifro "KNJIGOVODJA"

SRCU POZOR! AŠD-SK BRDINA organizira za vas zabaven smučarski tečaj s kratkimi smučmi z UPS tehniko. Prepustite se užitkom in novim izkušnjam na snegu pod vodstvom naših izkušenih trenerjev. Tečaji bodo v Forni di Sopra vsako nedeljo. Organiziran je avtobusni prevoz. Ne izgubite priložnosti za drugačno nedeljsko zabavo in za vse informacije takoj pokličite na številko 340-1653533 in ne bo vam gotovo žal!

TPP PINKO TOMAŽIČ vabi v ponedeljek, 26. januarja, na »Balkado za spomin, mir in sožitje«. Zbirališče ob 17. uri - stadion Grezar, odhod sprevoda ob 17.30, zaključek v Ržarni s kratkim nastopom TPPZ P. Tomažič. Vsi udeleženci so vabljeni, da prinesejo s seboj cvet v poklon žrtvam Ržarne.

O.N.A.V. - VSEDŽAVNO ZDURŽENJE pokuševalcev vina prireja tečaj degustacije, ki daje možnost pridobitve diplome uradnega pokuševalca. Tečaj (18 lekcij) se bo začel 28. januarja in bo potekal ob sredah in petkih od 20.30 do 22.30 v športno-kulturnem centru v Lonjerju. Za informacije lahko obiščete spletno stran: www.onav.it ali pokličite na tel. štev. 333-4219540 ali 340-6294863; email: mailto:triester@onav.it

SVET SLOVENSKIH ORGANIZACIJ obvešča, da 28. januarja je sklican Deželni Svet SSO, ki bo potekal v dvorani pevskih zborov v Devinu ob 19. uri v prvem in ob 20. uri v drugem sklicu.

OBČINA DEVIN - NABREŽINA obvešča kulturna in športna združenja, društva in krožke, ki imajo sedež v Občini ter tiste, ki delujejo v prid krajinskemu prebivalstvu, da lahko predložijo prošnjo za prispevek za redno delovanje v letu 2008 na kulturnem in športnem področju. Prošnje, opremljene s predvideno dokumentacijo, je treba predložiti do petka, 30. januarja. Obrazce bo mogoče dvigniti v Uradu za šolstvo in kulturo v Občinski knjižnici v Nabrežini, št. 102, s sledenjem urnikom: ob ponedeljkih in sredah 9.00-12.00 in 15.00-17.00, ob torkah, četrtekih in petkih 9.00-12.00. Info: Urad za kulturo, šport in prosti čas, Nabrežina št. 102, tel. št.: 040-2017389.

OBVEŠČAMO CENJENE BRALCE občinskih knjižnic v Nabrežini in Ribškem naselju, da bosta zaprti do nedelje, 1. marca 2009. Oproščamo se za nevšečnost.

OBČINA DEVIN - NABREŽINA obvešča, da se je začelo predpisovanje otrok v občinska otroška vrtca v Šempolaju in Sesljanu za šolsko leto 2009/2010. Prošnje za predpis je treba predložiti občinskemu uradu za šolstvo v prostorih občinske knjižnice v Nabrežini, do 30. januarja 2009. Obrazci so na razpolago v zgoraj navedenem uradu ter v obeh sekcijah otroškega vrtca. Za informacije je na razpolago isti urad, telefonska številka 040-2017370-375.

SKD VESNA vabi na občni zbor in praznik včlanjevanja v soboto, 31. januarja v kulturnem društvu A. Sirka. Prvi sklic bo ob 18. uri, drugi sklic pa ob 18.15, sledil bo srečolov. Toplo vabljeni!

UPRAVA OBČINE DOLINA daje na znanje kulturnim, športnim in rekreacijskim društvom, ki imajo sedež in delujejo na občinskem ozemlju, da rok za predložitev prošenj za dodelitev občinskih prispevkov za leto 2009 zapade 31. januarja, ob 12. uri. Obrazci za predložitev prošenj so na razpolago v uradu za kulturo občine Dolina ali na spletni strani občine »http://www.sandorligo-dolina.it«.

ZALOŽNIŠTVO TRŽAŠKEGA Tiska pripravlja novo monografijo o kriškem slikarju Albertu Sirku in poziva vse tiste, ki imajo kakršnokoli njeovo delo, fotografijo ali koristen podatek, da se oglašajo na tel. številko 040-368892 ali 339-1564147 (Alina Carli) oz. naj pošljajo mail na info@ztt-est.it.

ZVEZA SLOVENSKIH KULTURNIH DRUŠTEV v sodelovanju z Združenjem pevskih zborov FJK U.S.C.I. in Javnim skladom RS za kulturne dejavnosti razpisuje 4. natečaj za zborovske skladbe Nagrada Ignacij Ota.

Razpis je na voljo na spletni strani »www.zskd.eu«.

OBČINA DOLINA v imenu Odborništva za Šolstvo in Socialno obvešča družine bivajoče v občini, katerih otroci obiskujejo obvezne šole, da je v uradu za Šolstvo in na spletni strani www.comune.san-dorligo-della-valle.ts.it na razpolago obrazec-prošnja za denarni

prispevek za nakup šolskih knjig in drugih didaktičnih pripomočkov za leto 2008/09. Prošnjo lahko predstavijo učenci s stalnim bivališčem v občini, ki so redno vpisani v OŠ, v nižjo srednjo šolo ali v prvi razred višje srednje šole. Družinsko enakovredno ekonomsko stanje ne sme presegati 15.493,71 evrov. Prošnja mora biti predložena do 6. februarja do 12. ure.

KD POMLAD organizira delavnico na temo »kako naj bi poskusili izboljšati odnos do ostalih«. Delavnica obsega štiri srečanja. Prvo srečanje bo v nedeljo, 8. februarja. Za podrobnejše informacije pokličete tel. 347-4437922.

TEČAJ ZA ZAROČENCE: tečaj bo potekal v prostorih Marijanšča pod vodstvom gospoda Bedenčiča. Ker je to edini slovenski tečaj v zamejstvu, so vsi, ki se želijo poročiti v cerkvi, vabljeni, da se ga udeležijo. Tečaj želi prispevati k kvalitetnejšemu življenju v dvoje, ovrednotiti pomen družine ter spodbujanjem življenjskega optimizma, prispevati k oživljivanju naše narodne skupnosti. Prvo srečanje bo v sredo 11. februarja, ob 20.30. Skupaj bo sedem srečanj. Srečanja bodo enkrat tedensko in to ob sredah. Ostale podrobnosti dobi vsak pri prvem srečanju.

OBČINA DEVIN-NABREŽINA sporoča, da bo za izdajo vozovnic za javni prevoz po znižani ceni za civilne, delovne ter vojne in vojaške invalide, za slepe, gluhotneme in deportirance s stalnim bivališčem v Občinah Devin Nabrežina, Zgonik in Repentabor poskrbelo Vsesedžavno združenje vojnih in civilnih invalidov tudi na občinskem sedežu v Naselju sv. Mavra 124 - Sesljan v naslednjih dneh: 17. februarja in 17. marca, od 14. do 15.30. Za dodatne informacije Vam je na razpolago občinska socialna služba, tel.: 040-2017389.

OBVEŠČAMO CENJENE BRALCE občinskih knjižnic v Nabrežini in Ribškem naselju, da bosta zaprti do nedelje, 1. marca 2009. Oproščamo se za nevšečnost.

ODDAM MAJHNO TRGOVINO na Opčinah.

Tel.: 040-215188

FIRMA POHIŠTVA IŠČE dinamične osebe od 30 do 50 let za obisk dogovorjenih strank. Razpoložljivost tudi sobote in nedelje. Znanje italijanskega jezika. Nudimo mesečno 1500,00 eur plus provizije. Za razgovor telefonirati 00386-5-6641074 od 14. do 19. ure.

KMEČKI TURIZEM IŠČE kuhanja.

338-1511048

Mali oglasi

İŞÇEM Doklerjev grško-slovenski slovar. Telefonirajte na tel. št. 040-946764 ali na 340-7430160.

İŞÇEM rabljene otroške smuči, 70 cm, tudi brez priključkov. Tel. 3497833189.

PRODAM AKVARIJ juvel 70-litrski, z opremo. Klicati v večernih urah na tel. št.: 040-2296068.

PRODAM PSIČKE nemškega ovčarja z rodomnikom. Tel: 338-5098764.

PRODAM 4 originalna platišča (cerchioni), 7y x 15 et 39 za audi a3 in 4, s petimi luknjami v odličnem stanju, 180,00 evrov za vse štiri. Tel.: 348-7730389.

PRODAM »pick-up« mitsubishi L200, zeleno/sive barve, letnik 2002 s štirimi vrati, v odličnem stanju. Klicati med. 17. in 20. uro na št.: 333-8444169.

LJUBLJANA - Lepa beseda, 2008

Po sledeh kraških priovedk minulega stoletja

V knjigi je zbranih 14 priovedk, ki jih je po pričevanju babice Ivane zapisal Miroslav Pahor

Miroslav Pahor: Moja nona prioveduje - kraske priovedke; zbrali in uredili Špela in Mateja Pahor, spremna beseda Jezerka Beškovnik.

Ime zgodovinarja dr. Miroslava Pahorja (1922-1981) je najtesneje povezano z ravnateljevanjem v piranskem Pomorskom muzeju »Sergej Mašera«. Poleg zagnanega strokovnega dela in izjemno obsežnega publicističnega opusa, pa je manj znano, da se že v mladih letih vneto ukvarjal tudi z zapisovanjem ljudskih priovedk. V pričajoči knjigi Moja nona prioveduje je zbrano in urejeno 14 kraških ljudskih priovedk, ki jih je po priovedovanju svoje babice, Ivane Pahor, pred davnimi leti zapisoval dr. Miroslav Pahor. Sprva jih je pod psevdonimom Pavle Martinc v nadaljevanjih objavljal v 60-tih letih minulega stoletja v tržaški mladinski reviji Galeb, po zaslugi njegovih otrok in vnukinj pa so naposled doživele samostojno knjižno objavo pod okriljem ljubljanske založbe »Lepa beseda«. Pahor je bil tudi dober priovednik, saj je znal izbi-

rati prave besede. Velikokrat je svojim naslednikom priovedoval, kako je kot majhen deček poslušal svojo nono, ki mu je ob večerih priovedovala zgodbe in pravljice. Nona, ki jo je klical »nunca«, je bila zanj posebna oseba, vir zanimivih podatkov in ljudskih modrosti. Priovedovala mu je zgodbe, ki jih je sama doživel: o vojni, razbojničih, davnih časih, vaških navadah itd. Posebno rad pa je poslušal, ko mu je priovedovala o Krasu, o delu, življenju, trpljenju, o morju, za katerega je slišala, a videla nikoli. Po njeni zaslugi je kljub poznejši veliki navdušenosti do morja ohranil prvinsko ljubezen in spoštljiv odnos do rodnega kraja Novelo v okrilju goriškega Krasa, kjer je poznal vsak kamen, vsako vrtaco, vsak spomenik, vsako hišo, vzpetino, pot ali hrib. Predvsem pa je o vsem tem znan tako živopisno priovedoval, da je mladim poslušalcem posredoval pravljično domisljijo in radovednost lastne mladosti. Prva prioved v knjigi predstavlja dejansko avtorjev spomin na nono Ivano, ki je bila županova žena in so jo zaradi njene mo-

drosti cenili ljudje iz bližnjih in daljnjih krajev, ter hodili k njej po nasveti, čeprav je bila nepismena. Ostale priovedke ponazarjajo, kako je nastal Kras, zakaj je Kras brez vode; priovedujejo o Kovačevi škovni (kotanji), o prebrisanim kmetu Matičku in taborskem gospodu, o Matičku in devinskih valptih, o tem zakaj je dren nizek, o tem, kako so Kraševci Bogu ukradli pršut in o drugih temah. Miroslav Pahor, ki je večino svojega časa posvetil znanstveno-raziskovalnemu delu na področju pomorstva, se nam ob tej priliki razodene tudi kot tenkocutni opazovalec kraških rojakov. Odpira nam značaj Kraševcev. To so trdni in podjetni ljudje, usmerjeni k zunanjemu svetu. Ko so stemni in odloži delo, tedaj se v njegovi (pod)zavesti odpre svet strahov in sanj. Šale, robate in sočne pa so nekakšne rožice dneva, povezane in zakoličene v kolje ne posrednega delovnega mesta. Za to navidezno robato skorjo se skriva kraški kmečki človek, pozoren in občutljiv opazovalec življenja. Kras je bil in je še vedno »odprt svet«, ki je vedno

Slavko Gaberc

PREJELI SMO - Odziv na predstavo SSG Zaljubljeni v smrt

Tržaška mladoporočenca v ruševinah zgodovine in sedanjosti

Po petkovi premieri predstave Zaljubljeni v smrt, ki jo je Slovensko stalno gledališče odigralo v preurejeni mali dvorani tržaškega Kulturnega doma, smo v uredništvo prejeli dopis, ki ga v celoti objavljamo.

Predstava Zaljubljeni v smrt je (bolj kot dramatizacija) nekakšna aktualizacija romana Mladoporočenca iz Ulice Rossetti Fulvia Tomizza. Scenaristični prvenec je napisala Tamara Matevc, režiral pa ga je Samo M. Strelec. V vlogi Stanka Vuka in Danice Tomažič sta se izkazala Romeo Grebenšek in tokrat še posebej prepričljiva Nikla Petruška Panizon, ki je Dani prikazala v vseh mogočih odtenkih od svetnice do kurbe, čeprav se ta izjemna ženska ne ene ne druge skrajnosti ni docela dotaknila. Pinka Tomažiča igra Primož Forte, ki ima še vlogo vrtnarja Angelę, poročenega s služkinjo Rino (Lara Komar). Nekako osrednja, pa vendarle manj izrazita je vloga matere Eme Tomažič (Miranda Cahrija).

Predstava v novi Mali dvorani je bila zelo sodobna, sunkovita in pretresljiva. Modernost se kaže zlasti v aktualizaciji: znane osebe (narodni heroj Pinka Tomažič, njegova sestra Danica in pesnik Stanko Vuk) iz preteklega stoletja oživijo in stojijo pred gledalcem, preseljeni v sodobnost. Pogovarjajo se o svojem življenju in celo o svoji smerti, komentirajo lastna ravnanja in v dogajanje vključujejo tudi gledalce. Različni časovni segmenti so tako pomešani po logiki aktualizacije in ne zaporeja. Dani je strastna ženska, ki živi tukaj in zdaj. Medtem ko ona zahteva življenje, se njeni moški-brat komunist in mož krščanski socialist – idealistično borita z včnostjo in idejami, s čimer se oddaljujeta od realnega sveta in s svojo duhovnostjo postajata bolj banalna kot ženska s svojo telesnostjo. Vlečeta jo vsak na svojo stran, ona pa ostaja neuklonljiva in samosvoja vse do konca. Njena edina vrednota je človeška bližina, ne meni se za nobene moralne norme, za splošne sodbe o tem, kaj je prav in kaj ne. Ne, celo izjemno liberalne poglede ima

na zakon in ljubezen. Važna ji je toplina človeškega srca, ki se kaže v dejanjih in ne v besedah. Med moževim prestajanjem zaporne kazni se zbliza z mladim pisateljem (Borisom Pahorjem, ki ni imenovan), katerega vloga (sicer resnični) zgodbi je samo nakazana, čeprav v sočni ironiji. Tragični umor mladoporočencev po Vukovem povratku iz zapora ni pretirano izpostavljen. Namen predstave je pravzaprav demitizirati pravljici zamejski mit, ki se je spletel okoli mladih zakoncev in njune smrti. Storilec ne bo nikoli znan, spekulacije o njegovi politični opredelitev bodo za zmeraj obstale skupaj z delitvami na leve in desne oz. naše in vaše, toda tokratna uprizoritev te znamenite in odmevne resnične zgodbe želi povedati, da je delitve potrebitno preseči, resnicu je mogoče relativizirati in de-

janska krivda ni pomembna, kajti smrt je smrt in nima drugega imena; objekovanje je odveč, obžalovanje ne pripelje nikamor, živeti je treba dolje, tukaj in zdaj. Resničnost je krunita in zgodovina ni nikdar končana, slovenstvo v Trstu je še zmeraj potlačeno in potlačevalno, fašizem ni nikdar umrl. Reši nas lahko samo človečnost, človeška bližina. V iskanju razlik je bolečina. Mit o družini Tomažič je ovržen. Odnosi med materjo in hčerjo so razrahljani, celo patološki, zaročenca še zdaleč nista Romeo in Julija, v njuni smrti ni prav nič romantičnega. Osebe niso nikakršni junaki, še zdaleč niso idealizirane. Posebej Stanko Vuk je prikazan kot dvolični svetohlinec, ki ima vero bolj na ustih kot v srcu. Svojo ženo istočasno obožuje in trpiči, iz nje želi narediti žensko po lastni podobi,

Nejc R. Ivančič

POEZIJA

Ciril Zlobec v Milanu

CIRIL ZLOBEC

Milan bo ob slovenskem kulturnem prazniku gostil akademika, pesnika in prevajalca Cirila Zlobca. Srečanje prireja Društvo Slovenci v Milanu, ki v prestolnici Lombardije združuje tamkajšnje Slovence, prireja tečaje slovenskega jezika in druge kulturne dogodke. Lani so na primer dan slovenske kulture počastili s predstavitvijo Borisa Pahorja in njegove Nekropole.

Letošnji osrednji kulturni dogodek bo v četrtek, 12. februarja, v mestni knjigarni Claudiana. Cirilia Zlobca in njegovo ustvarjalno pot bo predstavil slavist Silvio Zilitto. V središču pozornosti bo dvoježična pesniška zbirka Ljubezen - svetlo sonce in tema - Amore - sole nero e oro solare, ki je pred nekaj leti izšla pri videški založbi Campanotto in predstavlja zanimiv izbor Zlobceve poete.

Novosti Znanstvene založbe

Pri Znanstveni založbi ljubljanske Filozofske fakultete je izšlo osem publikacij različnih avtorjev: knjiga o paleolitiku, zgodovinska knjiga o Slovencih od prve svetovne vojne do sredine tridesetih let, francoski, latinski in hrvaški učbenik, literarni zbornik o izobraževanju ter priročnik, namenjen tujcem za učenje slovenščine. Avtorica knjige Paleolitska umetnost - Magija podobe ali podoba magije Simona Petru je na včerajšnji predstavitev dejala, da je paleolitsko obdobje za današnjega človeka »nekaj magičnega oziroma nekaj česar ne bomo mogli nikoli povsem razložiti«.

Knjiga Kriza - Svet in Slovenci od prve svetovne vojne do sredine tridesetih let je druga v nizu knjig o Slovencih in svetu v 20. stoletju, ki jih objavljata profesorja Dušan Nečak in Božo Repe. Pri znanstveni založbi je izšel tudi komplet za učenje latinščine. Učbenik in delovni zvezek z naslovom Latinščina od besed do branja, ki vsebuje celotno latinsko slovnično in slovarja, je po besedah Davida Movrina, ki ga je prevedel in priredil, namenjen začetnikom.

Avtor francoskega učbenika »Une breve introduction à la littérature française du Moyen Age et de la Renaissance« Miha Pintarič je povedal, da je ta namenjen predvsem študentom 2. in višjih letnikov študija francoskega jezika, pa tudi vsem ostalim, ki znajo francosko. Učbenik Hrvatski jezik I., je povedala avtorica Vesna Požgaj Hadžić, v devetih poglavjih opisuje razlike med hrvaškim in sorodnimi jeziki (srbski, črnogorski, bosanski). Učbenik je namenjen študentom južnoslovenskih jezikov.

Po besedah urednice dvoježičnega interdisciplinarnega zbornika besedil Prihodnost medkulturnega dialoga v Evropi: vmesni pogledi Ksenije Vidmar Horvat je njegova osnovna ideja kritično razmisli in osmisli pomen medkulturnega dialoga. Monografija Književnost v izobraževanju - cilj, vsebine, metode, je, kot je povedala urednica monografije Boža Krakar Vogel, nastala dve leti po simpoziju z naslovom Obdobja 25. Žepna slovenščina (Pocket Slovene) je nastala na Centru za slovenščino kot drugi/tuji jezik. (STA)

KRAŠKA HIŠA - Priznanje društva Naša Slovenija iz Radovljice

»Prispevek k razpoznavnosti slovenske zgodovinske prisotnosti«

Pred sobotno svečano podelitvijo smo se pogovorili s predsednico Zadruge Naš Kras Martino Repinc

Dobro je, da se občasno kdo iz Slovenije spomni na to naše Zamejstvo, pravi predsednica Zadruge Naš Kras Martina Repinc, ki upravlja Kraško hišo v Repnu

KROMA

Kulturno društvo Naša Slovenija iz Radovljice, članica panevropske zveze dedičinskih organizacij Europa Nostra, je nevladno prostovoljno gibanje, ki podpira, spodbuja, razvija in povezuje civilne pobude na področju raziskovanja, predstavljanja, varovanja, ohranjanja in uveljavljanja slovenske kulturne in naravne dediščine. S svojimi programi že več kot deset let širi zavest in znanja o dedičinskih vrednotah med prebivalstvom, še posebej med mladimi, na skupnem slovenskem etničnem in kulturnem prostoru. Društvo se je letos odločilo, da prvič nagradi trud posameznikov, društev in neformalnih civilnih podvod, ki si prizadevajo za ohranjanje in uveljavljanje slovenske kulturne in naravne dediščine, temeljiv slovenske narodne prepoznavnosti. Med desetimi izbranci iz Slovenije, pa tudi Hrvaške, Avstrije in Italije bo priznanje prejel tudi naš etnološki muzej Kraška hiša iz Repna, ki ga upravlja Zadruga Naš Kras (svečana podelitev bo v soboto, 24. t.m., ob 12. uri v konferenčni dvorani Gospodarskega razstavišča v Ljubljani).

Predsednik Mežek vodi namreč že več let po našem prostoru projekt Nezna-

no zamejstvo, ki nam jo je posredoval predsednik društva Slavko Mežek, lahko beremo, »da so opuščeno hišo leta 1968 kupili člani zadruge Naš Kras z namenom, da bi ohranili prvobitno kraško ljudsko arhitekturo in jo predstaviti širši javnosti. Zavetje nudi številnim prireditvam, razstavam, prikazom ljudskih običajev in drugim kulturno-izobraževalnim pobudam in je skupaj s Kraško ocjetno enkraten prispevek k prepoznavnosti neizpodbitne slovenske zgodovinske prisotnosti in aktualne stvarnosti na Tržaškem ter izjemna priložnost za celostno osveščanje slovenskih in tujih obiskovalcev.«

Predsednik Mežek vodi namreč že več let po našem prostoru projekt Nezna-

nih izletov. »Gostov iz Slovenije je ogromno: veliko je dajakov, ki v Trst prihaja ravno z Mežkom, veliko jih prihaja prek turističnih agencij in veliko je tudi članov Univerze tretjega življenjskega obdobja. Različni targeti torej. Priznati pa moram, da se je število Slovencev od padca meje, ki je v bistvu nikoli ni bilo, znatno dvignilo. Veliko jih prihaja predvsem iz osrednje Slovenije, s Krasa pa so nas itak redno obiskovali.« Zadruga Naš Kras seveda skrbti, da bi primerno ovrednotila to našo arhitekturno in kulturno dediščino; prek spletka in publikacij je Kraška hiša pogumno zaplavala v širši svet. Gotovo bi bili tudi oglasi in osrednjih slovenskih časopisih odlična vizitka, pri tem pa se vedno postavlja problem denarja, saj so cene oglaševanja namreč dokaj visoke. »Že tri leta imamo spletno stran, ki je zelo dobro obiskana, prisotni smo na napovedniku, za italijansko stran pa na dejelneh portalu fvgnews.net. Tako Primorske novice kot RTV Koper pa nas redno vključujejo v njihovo delovanje.«

Marsikdo enači Kraško hišo s tradicijo Kraške ocjeti. »Nedvormo je pozitivno, da se v Repnu ob Kraški ocjeti zbere toliko ljudi, posedi na trgu, sledi kulturnemu programu ... Kraška hiša pa ni namenjena mavnemu turizmu, že iz varnostnih razlogov ne, saj ne prenese več sto ljudi, ki ob ocjeti rice povsod.« Repinčeva je namreč mnenja, da je Kraško hišo najlepše obiskati v manjši skupini, v družbi Vesne Guštin na primer, ali na sploh članov zadruge Naš Kras, ki vedo gostu marsikaj povedati. Če imajo ti posebne, recimo bolj didaktične ali strokovne želje, priskoči zadružni rade volje na pomoč tudi docent na ljubljanski Fakulteti za arhitekturo Ljubo Lah, ki je pred leti že sodeloval pri katalogu Kraške hiše. Občasno pa se upravitelji obrnejo tudi do profesionalnih vodnikov oz. članov pokrajinske zadruge Ape giramondo.

Če se povrnemo h Kraški ocjeti, je to običaj, ki nas nekako predstavlja, predvsem med italijskimi sosedi, katerim pa bi morali po besedah naše sogovornice ponuditi še več. Problem pa, pravi Repinčeva, je vedno isti: ljudi, ki delajo na tem področju je malo, obiskovalcev pa veliko. »Treba bi bilo najti primeren način, da globalno tržimo naš Kras. Mogoče bi bilo primerno, da bi si pregledali pravilnik, ki ga dejela predvideva v sklopu t.i. eko-muzejev, se prav muzejev v sozvoju z naravo in s prostorom. Ko bi hipotetično uspeli združiti javne in privatne subjekte denimo Carsiano, Kraško hišo, mogoče Briskovsko jamo in še bočni muzej kamnarstva v Repniču, bi lahko združili interese in se skupno prijavili kot eko-muzej in bili posledično deležni dejelnih fondov. Narava, bivanjsko okolje človeka, s čim se je ukvarjal, pa še kaj bi se lahko našlo ... Mogoče bi se dalo seči tudi onkraj meje, recimo v Pliskovcu, ki spodbuja projekt poti mlekaric. No, treba je razmišljati širše, se rešiti svojega ozkega interesa. To bi bilo idealna valorizacija teritorija.«

Sara Sternad

LJUBLJANA - Založba 2000 Etika in poklon Borisu Pahorju

Knjižne novosti Založbe 2000 se vsaka na svoj način posvečajo vprašanju etike: knjiga Hansa Künga nosi naslov Svetovni etos, filozofske prispevki Cvetke Hedžet Toth so zbrani v monografiji Hermenevtika metafizike, medtem ko se roman Toneta Peršaka z naslovom Sredobeznost med drugim posveča junakoma brez etike. Slovenska izdaja Svetovnega etosa v prevodu Romana Štusa je sestavljena iz treh delov: Deklaracije o univerzalnem etosu, ki jo je na Küngovo pobudo sprejel Svet parlamenta svetovnih verstev leta 1993, sledi avtorjeva utemeljitev ideje, nato pa še pogovor. Urednik založbe Peter Kovačič Peršin je pouparil, da Küng opozarja, kako je etična država nujna za preživetje človeštva, česar pa se, je njegovo misel nadaljeval filozof Tine Hribar, žal ne zavedajo vsi. Hribar, tudi avtor spremne besede, je dejal, da je knjiga izšla v pravem času: zločinski napad Izraela na Gazo je barbarstvo na začetku 21. stoletja, ki mu je naravno pravo, kar pa etika je, tuje. Küng razume etičnost kot kriterij za ocenjevanje religij.

Hermenevтика metafizike Hedžet Tothove izhaja iz spoznanja, kako je postmodernistična doba zabeležila propad vseh velikih ideologij in družbenih ureditev. V ospredju zanimanja filozofinje je pravčnejši družbeni red, in sicer ob spoznanju, da politike vedno le »sesuvajo«, stalnost pa po njeni presoji ponuja kultura. Avtorica je v svoje razmišljanje vpletla številne filozofe, kot so Arthur Schopenhauer, Friedrich Nietzsche in Peter Sloterdijk. Pogosto se vrača tudi k Edvardu Kocbeku, ki je na nekem mestu zapisal, »da metafizika ni nikakšen sistem, ampak določen človekov čut za odnose, ki najih njegova celostnost vzdržuje s celostnostjo vesolja.«

Peršak, pisatelj, publicist in politik, v romanu Sredobeznost sledi junakoma, novinarju in politiku, ki delujejo v času demokratizacije Slovenije. Peršak z nju no pomočjo in pod okriljem žanrskega romana postavljajo ogledalo sodobni družbi. Po Peršakovih besedah je jasno, da mediji sveta več ne razlagajo, temveč ga konstituirajo.

Nova številka revije 2000 prinaša dva tematska sklopa: prvi je posvečen Borisu Pahorju ob njegovem jubileju, drugi Srečku Kosovelu in oxfordskemu izidu prevoda njegovih pesmi, je še povedal Peter Kovačič Peršin.

LJUBLJANA - RTV SLO Portret Rape Šuklje, »aristokratske gospa, ki je delala kot proletarka«

V dvorani Slovenske kinoteke se je odvrtela predpremiera dokumentarnega portreta vsestranske Rape Šuklje v reziji in po scenariju Ane Nuše Dragan. Dvorana je bila polna, Šukljetova pa je že pred projekcijo povedala, da gredo vse hvale in graje Draganovi. Sama je vsekakor počaščena, da so ji na RTV SLO namenili takšen spomenik. Ideja za dokumentarno igrani portret Šukljetove pred letom in pol sprva ni navdušila, toda po besedah Draganove je portretiranca po nekaj srečanjih vendarle rekla »ja«. Življenje Šukljetove je tako bogato, da bi ga lahko posneli kot serijo, toda na koncu je nastal film, je povedala režiserka. Premierno bo predvajan v nedeljo, 25. januarja, ob 21. 35 na 1. programu Tv Slovenija.

Rape Šuklje s pravim imenom Marija Roza, »toda tega nikomur ne povejte«, se je rodila leta 1923 v Ljubljani. Več kot 80 let že živi v hiši na Beethovnovi, od tod tudi naslov za filmski portret. Šukljetova v filmu obudi številne etape svojega življenja; od srečnega otroštva, ki ga je preživel v fantovski družbi in ljubeči družini, do težkih, temnih časov, določenih z vojno, ko je bila kot aktivistka OF zaprta in nato deportirana v koncentracijsko taborišče Ravensbrück. Toda svoje odločitve za priključitev k OF ni nikoli obžalovala.

Šukljetova, diplomirana pravnica, ki je absolviralna še umetnostno zgodovino in primerjalno književnost, je bila od nekdaj predana kulturi. V portretu spregovori o 30 letih dela na radiu, njeni prvi ljubezni, za katerega je pripravljala literarne in predvsem filmske oddaje. Ne gre spregledati tudi njenih številnih literarnih, filmskih in gledaliških ocen in literarnozgodovinskih študij, ki jih je pisala za zbirko Sto romanov. Proslavila se je tudi kot prevajalka in je kot »tih feministka« pogosto izbirala besedila ženskih avtoric. Kot je dejala, je feministka od nekdaj, a ne v smislu sovražnosti do moških, temveč v skladu z mislio »enake možnosti za vse«. Njen prevodni opus je obsežen.

Šukljetova še vedno goji ljubezen do literature, filma in gledališča, sodeluje pri različnih projektih, eden zadnjih je knjiga Pozabljeni polovica - portreti žensk 19. in 20. stoletja na Slovenskem, pri kateri je bila članica uredniškega odbora. Pesnik Tone Pavček je o Šukljetovi dejal: »Aristokratska gospa, ki je delala kot proletarka.« (STA)

KRANJ

Program 39. tedna slovenske drame

Znan je program 39. tedna slovenske drame (TSD), ki bo v Prešernovem gledališču Kranj potekal predvidoma od 23. marca do 3. aprila. Selektorica Alja Predan je v tekmovalni program uvrstila sedem predstav in dodatnih pet v spremiščevalni del festivala. Prvi bo po njeni oceni »molovski, tesnoben in moreč«, drugi pa »humoren, zabaven, satiričen«. Za tekmovalni del TSD je Predanova izbrala predstave Za narodov blagor Ivana Cankarja (SNG Drama Maribor), Hiša Marije Pomočnice Ivana Cankarja in Silvana Omerzuja (Slovensko mladinsko gledališče in Umetniško društvo Konj), Osvajalec Andreja Hienga (SNG Drama Ljubljana), Niha ura tiha Draga Jančarja (SNG Drama Ljubljana), Za naše mlade dame Dragice Potocnjak (Mestno gledališče Ljubljansko), Smeti na luni avtorja rokgre (Mestno gledališče Ptuj) in Nisi pozabila, samo ne spomni se več Simone Semenčič Scott (KD Integratori in Gledališče Glej Ljubljana).

V spremiščevalnem delu bodo festival dopolnjevale predstave Slovenske Slovenca gori postavi Maretta Brulca (Maska Ljubljana), Življenje podeželskih plejbojev po drugi svetovni vojni ali Tuje hočemo, svojega ne damo Dušana Jovanovića (SNG Drama Ljubljana), Nadjemnina ali We are the Nation on the Best Location Andreja Rozmana Roze (Rozintearter), Kabaretluknja Matije Solceta (Lutkovno gledališče Ljubljana) in Solistika Branka Završana (Familija in Mestno gledališče Ljubljansko).

Kot je v obrazložitvi izbora zapisala Predanova, se število prijavljenih predstav, ki ustrezajo merilom Tedna slovenske drame, ves čas giblje med 30 in 35. Tudi letosnjena bera je bila podobna: ogledala si je 32 uprizoritev.

»Če se je lani v tem naboru izkristalizirala bolj zaznavna sla po družbeni angažiranosti, je letos že nekoliko uplahnila. Če je bilo v minulem letu manj uprizoritev po novo napisanih slovenskih dramah, precej več pa po skupinskih avtorskih predlogah 'za enkratno uporabo', je letos ravno narobe. Če lani tako rekoč ni bilo zaslediti satire in komedije, je letos na pretek: še več, tvorita ves spremiščevalni program,« je ugotovila selektorica.

»Merilo za izbor na festival drame je najprej drama, tekstovna predloga oziroma izrazito avtorsko režijsko branje, seveda v povezavi z uprizoritveno domiselnostjo in estetsko inovativnostjo. In če ta izbor zdaj še ostreje fokusiram: ne drama nasploh, temveč sodobna, po možnosti nova ali celo najnovejša drama je bilo tisto, kar me je vodilo pri izbiranju. Tako glavni program sestavljam štiri nove slovenske drame, dve avtorski interpretaciji klasične in ena dramatizacija,« je utemeljila svoj izbor.

Selektorica sicer priznava, da sta slovensko gledališče in dramatika v spodobni kondiciji, a obenem ugotavlja, da je ta kondicija »predvidljiva, pričakovana, nujna za preživetje, torej conditio sine qua non, nikakor pa ne vrhunsko forma, s katero name ravamo osvojiti svet«. Po njenem mnenju bi kazalo »ta dobro uležani meščanski fundament vsaj zavestno utrevali, ga profesionalizirati in mojstriti, če ne vredči vanj kake pasje bombe oziroma ga ne poskušati drzno, inovativno, provokativno, subverzivno, alternativno, eksperimentalno ali kako drugače umetniško-avtistično nadgraditi.« (STA)

GORICA - V polnem teku prenova športnih objektov na občinskem ozemlju

Bazen z novim vhodom, načrtujejo športno ambulanto

Spomladi nova atletska steza, konec leta telovadnica CONI, med projekti igrišče za »beach volleyball«

Novi vhod v občinski bazen, ki so ga uradno izročili namenu včeraj (levo), in včerajšnje dopoldansko dogajanje v strukturi na Rojcah (desno)

BUMBACA

GORICA - Podatki plavalnega kluba

Dnevno v bazenu po 930 plavalcev

Plavalni klub Gorizia Nuoto je s prvim oktobrom prevzel upravo goriškega bazena. Od takrat so v treh mesecih delovanja našteli 46.500 plavalcev, kar pomeni, da je bilo dnevno v bazenu po 930 ljubiteljev plavanja in rekreativcev. Trenutno je v teku 82 plavalnih tečajev; vanje je vpisanih 79 otrok do 3. leta starosti, 550 mladih med 4. in 18. letom starosti, 259 odraslih in 110 upokojencev, medtem ko sledi tečajem fitnesa v vodi 120 oseb. V bazenu prirejajo tudi tečaje za prizadete osebe; tečajniki združenj CISI iz Gorice in IPP iz Medeve obiščejo bazen 90 krat mesečno, mladi s posebnimi potrebami, ki so vpisani v druge tečaje, pa še 88 krat mesečno. Pri goriškem plavalnem klubu imajo poleg rekreativnih plavalcev še 213 tekmovalcev, ki so v športni sezoni 2007/2008 osvojili 54 naslovov deželnih prvakov, 11 jih je bilo poklicnih v deželno in državno reprezentanco, 18 pa se jih je udeležilo tekmovanj na državni ravni. V lanskem sezoni je v Gorici skupno potekalo 41 plavalnih tekmovanj. Bazen je med letošnjo sezono odprt vse dni v tednu, tako je plavalcev edensko na razpolago 101 vadbenega ura. Za čim boljše pogoje za rekreacijo in treninge skrb 51 uslužbencev plavalnega kluba; 16 je odgovornih za vzdrževalna dela, čiščenje in upravne zadeve, 35 pa je inštruktorjev in trenerjev.

GORICA - Za centrom za duševne bolezni

Vreče z azbestom

Odrožili so jih pod milim nebom na ograjenem delu dvorišča

Odpad strupenih vreč

Od petnajst do dvajset vreč z azbestom je pod milim nebom odloženih na dvorišču za stavbo v ulici Vittorio Veneto v Gorici, kateri deluje center za duševne bolezni. Okrog vreč je nameščena ograja, na kateri so razobeseni letaki, ki opozarjajo na smrtno nevarnost azbestnega prahu. Na letakih med drugim piše, da se vrečam lahko približa le spcializirano osebje z zaščitnimi maskami, saj vdihavanje azbesta povzroča raka in druge bolezni dihal. Dostop do vreč je sicer onemogočen, po drugi strani je tudi res, da ograje ni težko preskočiti in da so vreče podvržene dežju in vetru.

Baje naj bi vreče v kratkem odnesli drugam; njihova prisotnost sicer vzbuja toliko večjo zaskrbljenost, ker je do nje prišlo ravno v dneh, ko se je v Gorici razplamela polemika o prisotnosti azbesta v novi bolnišnici. Ker na vrečah piše, da je azbest smrtno nevaren, zagotovila predsednika dežele Renza Tonda o neškodljivosti azbestnih ograj na goriški bolnišnici ne deluje ravno pomirjujoče.

Novi vhod v goriški bazen je le prvi v seriji prenovitvenih posegov, ki bodo letos razveselili plavalce, športnike in rekreativce. Spomladi bodo namreč namestili nov tartan na atletskem štadionu na Rojcah, na domestili bodo ograjo ob nogometnem igrišču v Ločniku, medtem ko bo pred koncem leta nared telovadnica zvezde CONI. K prenovitvenim posegom, ki so že v polnem teku, je treba prijeti še dva zanimiva projekta, ki jih namerava uresničiti plavalni klub Gorizia Nuoto, sicer od lanskega oktobra upravitev goriškega občinskega bazena. V poslopu, ki so ga svojčas uporabljali kustosi atletskega štadiona na Rojcah, hočajo urediti ambulanto za športno medicino, ob odprtih bazenu pa želijo zgraditi še igrišče za beach volley.

Novi vhod v goriški bazen so včeraj predali namenu predsednik goriškega plavalnega kluba Sergio Burelli, župan Ettore Romoli in občinski odbornik za šport Sergio Cosma. Postavitev dvojnih aluminijastih vrat je stala 15.000 evrov, ki jih je plavalnemu klubu dala na razpolago goriška občina. Z novim vhodom bodo preprečili, da bi v zimskih mesecih mrzel zrak uhajal v notranjost bazena ob vsakem vstopu plavalcev. Če pomislimo, da ima bazen dnevno več sto obiskovalcev, so torej dvojna vrata še kako potrebna. Burelli je napovedal, da bodo v bazenu v prihodnjih mesecih namestili še nove štartne bloke. »Za poseg sta občina in pokrajina že zagotovili vsaka po 6.000 evrov,« je pojasnil predsednik plavalnega kluba in povedal, da ob bazenu nameravajo uresničiti še igrišče za beach volley, kar bo stalo približno 11.000 evrov. Plavalni klub namerava po besedilu Burellija uresničiti še ambulanto za športno medicino v poslopu, ki je bilo nekoč namenjeno kustosom atletskega štadiona na Rojcah. Obnova poslopa bo stala približno 10.000 evrov, še enkrat toliko pa bo potrebno za nakup zdravniških aparatur. Projekt bo plavalni klub izpeljal v sodelovanju s skupino zdravnikov, ki bodo športnikom zagotavljali specifične storitve. V strukturi bodo med drugim prisotni ortoped, fiziater in dietolog. »Za preglede za tekmovalno dejavnost je pri športni ambulanti zdravstvenega podjetja treba čakati po štiri mesece, zato smo se odločili za odprtje privatne strukture. Najbljžja zasebna ambulanta deluje v kraju San Giovanni al Natisone in vanjo zahajajo številni goriški športniki,« pojasnil Burelli, medtem ko je Cosma pojasnil, da bo občina dala v najem poslopje ob atletskem štadionu, zatem pa ne bo prevzela nase stroškov za njegovo obnovo. Odbornik je sicer razložil, da se bo s predstavniki plavalnega kluba srečal še enkrat v prihodnjih tednih; če ne bo

GORICA - Bencin Črpalkarji brusijo nože

Cosma ni šel v Novo Gorico

»Naš boj se šele začenja,« Goriški črpalkarji izražajo zadovoljstvom nad odzivom na ponedeljkovo protestno pobudo, med katero so sto avtomobilistom brezplačno natočili po deset litrov goriva; hkrati brusijo nože in napovedujejo, da se je mobilizacija komaj začela in bo trajala še ves prihodnji teden. Že v petek, 23. januarja, bodo sicer spet delili brezplačno gorivo; tokrat bo na vrsti dizel, ki ga bodo točili od 8. ure dalje na bencinskem servisu v ulici Brass.

V znak solidarnosti črpalkarjem, ki za upad prodaje krivijo nižje cene slovenskega bencina, se v ponedeljek občinski odbornik Sergio Cosma protestno ni udeležil zasedanja treh uprav, ki je potekalo v Novi Gorici. Cosma je prepričan, da je Slovenija kriva za postopek Evropske unije, ki postavlja pod vprašaj nadaljnji obstoj deželnegora goriva.

GORICA - Občina

Marinčič opozoril na vidno dvojezičnost

Čez par tednov bo 8. obletnica sprejetja zaščitnega zakona 38/2001, zato je med zadnjim zasedanjem goriškega občinskega sveta Marko Marinčič, svetnik Forum za Gorico, vprašal župana Ettoreja Romolija in pristojnega odbornika Stefana Ceretto, kako občinska uprava izvaja zaščitne norme in sploh kako uveljavlja vidno dvojezičnost. V svojem svetniškem vprašanju je Marinčič omenil objavo odloka predsednika dežele Renza Tonda o vidni dvojezičnosti, dalje je ugotavljal, da goriška občina se je opredelila za omejevalno izvajanja zakona na tri predmestne rajone. »S tem omejevanjem se seveda ne strinjam, vendar hočem vedeti, kaj ste občinski upravitelji naredili, kaj delate in kaj nameravate narediti, da bi vsaj na teh treh območjih začeli uresničevati določila zaščitnega zakona,« je med zasedanjem vprašal Marinčič in zahteval, da mu pojasnijo tudi, kaj nameravajo napraviti v drugih predelih mesta. Svetnik Foruma je nato poudaril, da velika večina slovenskih ustanov ima sedež v predelih mesta, ki so izstali iz seznama vidne dvojezičnosti; dalje je tudi opozoril, da večina učencev iz slovenskih šol živi izven treh zaščitenih območij. Spričo teh ugotovitev je Marinčič vprašal, kako namerava uprava ukrepiti, da ne bi ustvarjala razlik med Slovenci, ki živijo v raznih predelih mesta. »Zgledovali bi se lahko po Kopru; če bi uresničili tako stopnjo dvojezičnosti, bi nedvomno prispeval k izboljšanju odnosov med Slovenci in Italijani ter bi dali nov zagon čezmejnegemu sodelovanju,« je poudaril Marinčič.

Tretja točka svetniškega vprašanja je bila vezana na Trgovski dom. Njemu je po besedilu Marinčiča posvečeno eno redkih določil zaščitnega zakona, ki naj bi se izvajal neposredno. Ker je po osmih letih situacija še nespremenjena, je svetnik vprašal, kaj dela in kaj bo naredila občinska uprava, zato da bi bila palaca v skladu z duhom zaščitnega zakona vrnjena mestu. Med Marinčičevim vprašanjem Romolija ni bilo v dvorani, medtem ko je Ceretta zagotovil, da bo v čim krajšem času posredoval pisni odgovor.

Na pondeljkovem občinskem svetu je bilo, kot smo že poročali včeraj, več vprašanj posvečenih prisotnosti azbesta v novi bolnišnici, tako da je bilo vzdušje kar napeto. Potem ko je bilo nadaljevanje seje namenjeno odobritvi nekaj sklepov upravne in tehnične narave, se je debata spet razvilela, ko je bila na dnevnem redu resolucija Livia Bianchinija o varnosti na delovnem mestu. Svetnik SKP je okrog 22.20 predstavil tekst, ki je vseboval tudi kritične namihe na račun zdravstvenega podjetja, ker naj bi razgradiло službo za medicino dela in s tem zmanjšalo učinkovitost kontrol. Večina je bila naklonjena odobritvi resolucije, vendar so svetniki desne sredine pogovarjali podporo dokumenta s sprembo teksta. Zaradi tega je Bianchini odšel iz dvorane skupaj z Gaetanom Valentijem in Leonardom Zappalajem iz vrst večine ter z Bernardom De Santisom in Danielejem Orzanom iz vrst opozicije. Za skupno besedilo so se dogovarjali eno uro in se vrnili v dvorano okrog 23.30. Takrat je predsednik občinskega sveta Rinaldo Roldo pozval Bianchinija, da naj prebere novo besedilo, ki bi ga zatem odobril brez razprave. Bianchini se s tem ni strinjal. »Občinski sveti se lahko načelno zaključujejo ob 23.30, vendar s tem ni mogoče pogovarjati demokratične razprave in ovirati njenega poteka,« je poudaril Bianchini, ki zatem svojega besedila ni hotel prebrati. Sledilo je nekaj vročih besed med predstavniki večine in opozicije, nato je Valenti predlagal prekinitev seje in hkrati zahteval preverjanje sklepnosti. Še pred tem je pozval svetnike desne sredine, da zapustijo dvorano; zaradi tega je bila šest minut pred polnočjo seja prekinjena, saj legalnega števila ni bilo več. Bianchini je poudaril, da resolucije čakajo na razpravo že več mesecev, zaključil sej ob 23.30 pa ne more in sme pogovarjati demokratičnega soočenja med več in opozicijo. (dr)

VRH - Uspešno leto za Kraške krte

V Poldotovo brezno bi lahko postavili doberdobski zvonik

Odkrili in v kataster jam vpisali nekaj nad 80 metrov globoko brezno na območju med Vrhom in Poljanami

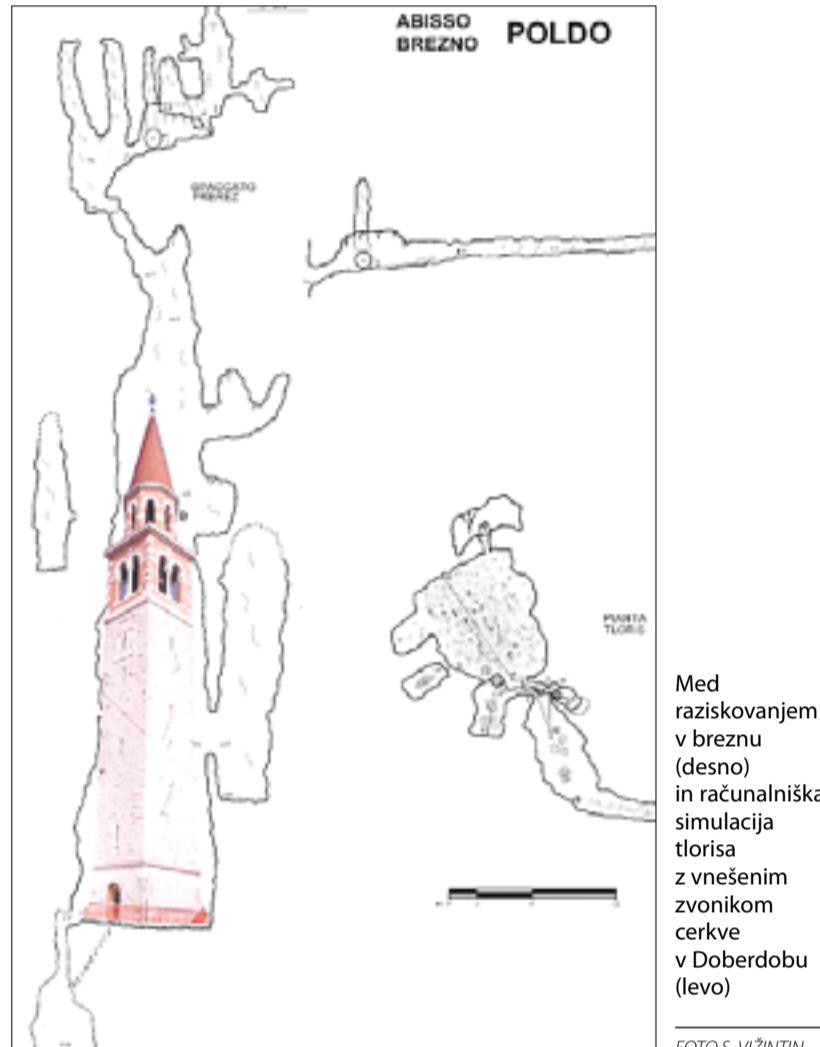

FOTO S. VIŽINTIN

Leto 2008 je bilo za Kraške krte uspešno. Uresničili so namreč načrt o izgradnji skladiščnih in drugih prostorov ter meteorološke postaje ob jamarškem domu na Vrhu; namesto so jih izročili v začetku jeseni in tako zagotovili ugodnejše pogoje za redno dejavnost. Jamarjem pa se je nasmehnila tudi sreča, in to na področju osnovne dejavnosti, to je odkrivanja in preučevanja kraškega podzemlja. Proti koncu leta so opravili še zadnje formalnosti za vpis v dejelni kataster jam Poldotovega brezna, nekaj nad 80 metrov globokega brezna na območju med Vrhom in Poljanami, znanem z imenom Pušča.

Brezno, ki so ga poimenovali po nekdanjem zaslužnem članu, Marčelu Devetaku - Poldotu, sodi, na

osnovi dosedanjih meritev in raziskav, med najbolj globoka na doberdobskem Krasu. Vhod je na nadmorski višini 95 metrov. Kraški krti so se doslej spustili do globine 82 metrov. Votlina se seveda nadaljuje, vendar je za sedaj malo možnosti, da bi se uspeli prebiti skozi ozino v dnu.

Blizu vhoda je najprej manjše, okrog 8 metrov globoko brezno. Skozi ozek prehod se je mogoče prebiti v večjo in lepo zakapano dvorano. Iz dvorane vodi, v smere proti jugu, okrog 35 metrov dolg rov, ki se konča v okrog 65 metrov globokem breznu. Na začetku je manjša stopnja, takoj za njo pa zazeva ogromna votlina. V vršnjem delu je brezno precej ozko in zasigano, zatem pa se razširi. Gole stene segajo do dna. Prostor v dnu je

kar velik, saj meri okrog 7x 11 metrov, pokrit pa je z deblo plastjo blata. Kraški krti so se prebili še do devet metrov globokega manjšega brezna, v severni smeri. Ustavili so se pred nepremagljivo ozino na dnu.

Po končanih meritvah in opisu so pripravili tudi računalniško simulacijo o dimenzijah nove jame. Jama ima namreč take razsežnosti, da bi v njo brez težav lahko postavili zvonik cerkve v Doberdobu, ki je visok okrog 42 metrov, pojasnjuje Kraški krti. Naj k povedanemu še dodamo, da so vhod v Poldotovo brezno odkrili pred letom dni, ob novoletni akciji odpiranja novih jam; na prisotnost votline jih je tedaj opozoril lovec. Jamo so nazadnje poimenovali po članu in ustanovitelju Marčelu Devetaku - Poldotu, ki je umrl v prometni nesreči.

NOVA GORICA

»Igralci smo jezni«

Bebler se ne namerava umakniti

Po pondeljkovem sklepu o razrešitvi pomočnika direktorja in umetniškega vodje Slovenskega narodnega gledališča Nova Gorica (SNG) Primoža Beblerja, ki ga je sprejel direktor Mojmir Konič, se je Bebler včeraj popoldne sestal z igralskim ansamblom, da bi predebatiral razmere.

Kot je povedal, se je srečanja udeležilo okrog dvajset od skupno 28 članov ansambla. »Način razrešitve so v glavnem ocenili kot škandalzen, kot popolnoma deplasirano dejanje, ki prinaša veliko škodo za teater,« je zaključke srečanja komentiral Bebler. Poudaril je, da si bo še naprej prizadeval za zaščito interesov teatra s poslovjo pritiskov ansambla in javnosti, na podlagi katerih naj bi direktor gledališča svoj sklep preklical. »Zgodba je prišla dovolj daleč, da pričakujem tudi pozitiven odziv s strani ministra za kulturo. Gre za vprašanje funkcije umetniškega vodje, za njegovo avtonomijo. To, kar se je zgodilo, pomeni, da se to funkcijo spravlja na nivo marionete, s katero lahko vsakdo pometi,« je še povedal Bebler, ki je funkcijo umetniškega vodje v novogoriškem gledališču opravljal enajsto leto in se ji očitno ne namerava kar tako odreči.

Igralka Tea Glažar je povedala, da so se strečali predvsem zato, ker direktor, ki gledališče vodi še dvajset mesecev, nima nobenega strokovnega znanja s tega področja, zato se ne strinjajo s tem, da kar tako razreši umetniškega vodje, pa ne glede na to, kdo to je. »To se tako ne dela, sploh pa ne na višku sezone,« je še pojasnila in dodala, da bi moral ansambel v začetku februarja začeti s študijem nove igre Čudež v Šarganu, ki naj bi jo - da je vse skupaj še bolj zapleteno - režiral prav Primož Bebler. »Zelo jezni smo tudi zato, ker se govorii o tem, da naj bi na Beblerjevo mesto prišel Boris Kobal, proti katemeru nimamo nič, moti pa nas, da nas ni o tem nihče nič vprašal. Gledališče smo predvsem igralci in umetniško vodstvo, vse ostalo je le servis,« je jezno dodala Glažarjeva in zaključila s tem, da zadnje čase ves čas nekaj sestankujejo, namesto da bi delali tisto, za kar so poklicani. (nn)

GORICA - Množična udeležba ljudi na predstavitvi knjige toskanskega avtorja Stefana Bartolinija

Fašizem prikazan v pravi luči

Lavrenčič: Je bil fašizem res premagan? - Bacicchi: Italija ni obračunala s svojo preteklostjo - Matiussi nevedel prikrite in odkrite oblike potujčevanja »tujerodcev«

Mnogi ljudje so se odzvali vabilu gorškega združenja partizanov VZPI-ANPI in centra Leopoldo Gasparini iz Gradišča ter se pred takoj dnevi udeležili predstavitev knjige z naslovom »Fascismo antislavo« (Protislovenski fašizem); podnaslov se glasi: »Il tentativo di bonifica etnica al confine nord-orientale« (Poskus etnicičnega čiščenja na severo-vzhodni meji). Goriska pokrajina je bila pokrovitelj predstavitev, ki je potekala v pokrajinski sejni dvorani, kjer so se ob tej priložnosti sešli ljudje, ki prisegajo na vrednotne demokracije in odporništva ter v fašizmu prepoznavajo vir zla in tolikoga gorja.

Nazvoče je uvodoma nagovoril predsednik pokrajinske uprave Enrico Gherghetta, ki je med drugim ugotavljal, da krajevna desnica rada manipulira z zgodovinskimi dejstvi in gradi politični kapital z netenjem napetosti med tu živečimi narodi. Daljši in deloma dvojezični poseg o knjigi in o težkih trenutkih, ki so oblikovali zgodovino in pogojevali življenje ob meji, je imel podpredsednik pokrajinskega združenja VZPI-ANPI Mario Lavrenčič. Dotaknil se je številnih vidikov, ki so krojili pred- in povojno zgodovino Posočja s posebnim poudarkom na vprašanju, ki si ga vedno pogosteje zastavljajo demokratično usmerjeni ljudje: je bil fašizem res premagan? Da je vprašanje aktualno, potrebuje nekatera zaskrbljujoča dejstva. Medtem ko se v raz-

nih državah, ki so poznale fašizem, ukinjajo in odstranjujejo znaki njegove prisotnosti, v Italiji kar naprej beležimo primere njegovega oživljavanja. Zato so dobrodoše knjige, ki na dokumentirani zgodovinski osnovi prikazujejo fašizem v njegovi pravi luči in posebej izpostavljajo nasilje, ki ga je režim izvajal nad t.i. »alloogeni« - tujerodci.

Da je treba zgodovino preučiti in jo dojemati v širšem kontekstu, je naglasil tajnik centra Gasparini Dario Matiussi, ki se je sprehol skozi obdobje, ki ga je fašizem še posebno zaznamoval. Omenil je prikrite in odkrite oblike potujčevanja, ki so bile najbolj vidne v poitalijančevanju imen in priimkov, v ukinjanju slovenskih društv in organizacij, v premeščanju slovenskih učiteljev, železničarjev in ostalih državnih uslužbencev v druge kraleje Italije, pa še v ustavnovanju družb, ki so imeli nalogo prevzemati zemljo in ostale dobrane slovenskih ljudi, zato da bi jih obubožali in spravili na rob preživetja. Z zasedbo dela Slovenije aprila 1941 so se stvari samo še poslabšale: požigali so vasi in prebivalce deportirali v koncentracijska taborišča, kjer je smrt kosila s širokimi zamahi. Politična garnitura, ki je proglašila bližajoči se 10. februar za dan spomina na odhod Italijanov iz Istre, se seveda izogiba celovitemu prikazu vzrokov, ki stojo za tedanjim tragičnim dogajanjem, je še opozoril Matiussi.

Pogled na občinstvo v pokrajinski dvorani

BUMBACA

Za njim je častni predsednik pokrajinske zveze VZPI-ANPI, Silvano Bacicchi, z gremkovo ugotavljal, da kljub svoji demokratični zasnovi Italija ni obračunala s svojo fašistično preteklostjo in številnih vojnih zločincev ni priveda pred sodišče. Nasprotno: dojavalo se je celo, da so taisti ljudje ohrnili ključne položaje v državni in vojaški administraciji. Prav zato je pomembno,

da s publikacijami, kakršna je knjiga o protislovenskem fašizmu, opozarjam javno mnenje na nevarnosti, ki jo za demokratični ustroj države predstavlja brezbriznost in nevednost, je svoj poseg zaključil Bacicchi.

Nazadnje je o knjigi in njenem nastajanju spregovoril njen avtor, toskanski raziskovalec zgodovine Stefano Bartolini, ki se je pri pisaniu knjige opril na za-

nesljive in preverjene dokumentarne viре. V svojem razmišljaju je poudaril, da rasizem takoj rad najde pristaše med ljudmi, ki se pustijo prepricati, da so njihove težave povezane izključno s prisotnostjo »drugačnih«. V preteklosti je šlo za Slovence in Hrvate, sedaj pa grešni kozli postajajo tujci oz. priseljeni, je še povedal avtor v vseh pogledih zanimive knjige.

Vili Prinčič

RAZDRTO-VIPAVA - DARS še ni privolil v poravnavo, Vidoni ni plačal podizvajalcev

Hitra cesta: iščejo izhod iz začaranega trikotnika

Danes v Ljubljani se bodo predstavniki upnikov sestali z vodstvom DARS-a

Marko Rondič, sekretar Območne obrtno-podjetniške zbornice Ajdovščina, ki je priskočila na pomoč devetnajstim zgornjevipavskim podjetnikom in obrtnikom, ki jim italijanski družbi Vidoni in Obersler dolgujeta okrog pol milijona evrov za podizvajalska dela pri gradnji predorov Tabor in Barnica na odseku hitre ceste Razdrto-Vipava, je včeraj povedal, da so jih z Družbo za avtoceste Republike Slovenije (DARS) v ponedeljek pisno povabili na današnje srečanje predstavnikov upnikov z vodstvom DARS-ove uprave. Na dopoldanskem srečanju na upravi DARS-a v Ljubljani bodo skušali najti rešitev nastalega problema.

»Mi gremo na srečanje s predlogom o odkupu terjatev s cesijo,« je pojasnil Rondič. To pomeni, da naj bi DARS, ki ima še odprte obveznosti do družb Vidoni, Vidoni & Obersler in Obersler Cav. Pietro, direktno in najprej poravnala obveznosti do domačih podizvajalcev, ki se bojijo, da bodo po umiku družbe Vidoni in podružnic z gradbišča ostali brez izplačil, ki pri nekaterih zamudajo že več kot pol leta. Povedal je tudi, da v minulih dneh nobeden od podizvajalcev ni prejel izplačil s strani Vidonija, in poudaril, da se oglašajo tudi drugi upniki po Sloveniji: »Oglasili so se nam iz družbe BH Trbovlje, ki je hčerinsko podjetje Cestnega podjetja Maribor, in povedali, da Vidoni tudi njim dolguje okrog 300 tisoč evrov.« Rondič je pojasnil, da bodo vodstvo DARS-a seznanili tudi s tem novim primerom, zaradi katerega, če je res verodostojen, je skupna vsota terjatev slovenskih podizvajalcev do italijanskega gradbenega podjetja narasla že na 800 tisoč evrov.

Na DARS-u včeraj zapleta in morebitnega razpleta niso želeli podrobnejše komentirati, češ da se danes srečajo in pogovorijo o zadevi. Marjan Koller iz DARS-ove službe za komuniciranje je povedal le, da izvajalcu - družbi Vidoni - na podlagi 30,6 milijonov evrov vredne pogodb, podpisane v septembru 2006, vsakomesečne račune redno plačujejo v šestdesetdnevнем

Marko Rondič in odsek hitre ceste prek Rebernice

FOTO K.M. BUMBACA

pogodbarem roku in da je okrog devetdeset odstotkov pogodbene vrednosti že poravnane. Poudaril je tudi, da so gradbena dela pravzaprav že končana, za nekaj opravljenih del pa se pogodbeni 60-dnevni rok plačila še ni iztekel. V zvezi s 14 milijoni evrov za dodatna in več dela, ki jih zahtevata podjetji v skupnem nastopu Vidoni in Obersler, pa je pojasnil, da so vse te zahtevke poslali v vnovično preverjanje pogodbenu nadzornemu inženirju. »Tako kot pri vseh ostalih izvajalcih nadzorni inženir vsa ta dodatna dela pregleda in, če so upravičena, jih uprava v končni fazi odobri,« je še povedal Koller ter dodal, da so pri gradbenih

projektih, kot so gradnje predorov in podobno, dodatna dela nekaj običajnega. Poudaril je, da bo DARS plačal le tista dela, ki jih je naročil oziroma, ki bodo potrjeno upravičena. »Sicer pa kljub vnovičnemu preverjanju zahtevkov s strani nadzornega inženirja predvidevamo, da se bo na koncu skupni znesek gibal okrog pogodbene cene in je ne bo bistveno presegal,« je še pojasnil Koller, v zvezi s položajem podizvajalcev pa je še dodal, da na DARS-u do zdaj nikoli niso preverjali dela podizvajalcev, tako da tudi ne razpolagajo s podatki, na podlagi katerih bi lahko upravičili njihove zahteve.

Nace Novak

ŠMARTNO Sprašujejo po znanju o zdravi hrani

Z brezplačnim uvodnim predavanjem se je v Hiši kulture v Šmartnem včeraj začel ciklus predavanj z naslovom Hrana-energija-zdravje. Napotke najstarejše kitajske metode bo slušateljem predstavila predavateljica Katja Tomažič.

Udeleženci bodo na torkovih predavanjih poglobili svoje znanje o vrstah energije v telesu in o tem, čemu služijo. Obravnavali bodo tudi zakisanost telesa, to, katere bolezni povzroča in kako jo s pravilnim prehranjevanjem odpraviti. Predstavljena bodo živila, ki so potrebna za ponovno vzpostavitev energetskega ravnovesja v telesu, pojasnjena pa bo tudi pravilna kombinacija živil ter hrana, ki je potrebna za izboljšanje imunskega sistema. Prihodnji teden se bodo začele tudi delavnice o kulinariki, ki bodo v Hiši kulture potekale vsako sredo. Delavnici o bučni kuhinji za vsak okus in kalčkah v kulinariki bo vodila Matjaža Reš, avtorica receptov v knjigi Čarobni svet buč. Delavnici o zdravih sladičah - pecivu brez jajc, belega sladkorja, bele moke ipd. - in peki kruha brez kvasa pa bo vodila Elvira Devetak Zavodnik, poznavalka biodinamične kuhinje. Predavanja in delavnice organizirata občina Brda in TIC Brda ob podpori agencije Jota.

Patricia Pirih iz omenjene agencije je pred začetkom včerajnjega uvodnega predavanja povedala, da je med ljudmi v Brdih veliko povpraševanja po znanju o zdravi hrani in zdravem načinu življenja. »Zdaj je tak čas, ko doma ni toliko dela in imajo ljudje več časa zase in svoje zdravje,« je komentirala veliko zanimanje za predavanja in delavnice ter pojasnila, da je cena za sklop štirih predavanj po zaslugu subvencije s strani občine 70 evrov, za posamezno delavnico pa bo treba odšteti osem evrov. (nn)

Prijeli trojico s heroinom

V Škabrijelovi ulici v Gorici, v bližini državne meje, so karabinjerji ustavili trojico mladih Tržičanov; med pregledom avtomobila so odkrili pol drugi gram heroina, zato pa so 25-letnega F.F., 35-letnega C.R. in 26-letnega E.P. prijavili prefekturi zaradi posesti preposedanih drog. Med hišno preiskavo so na domu 26-letnega dekleta našli tudi tri steklenice metadona.

V Tržiču prijavili gradbenika

Tržički karabinjerji so prijavili upravitelja gradbenega podjetja iz Palmanove zaradi kršitve določil o varnosti na delovnem mestu. Gradbišče, ki ga je njegovo podjetje odprlo v Tržiču, ni bilo ograjeno, sploh pa ni bilo zaščitnih ograj niti na delovnem odru in stopnicah. Karabinjerji so moškemu našli 1.500 evrov globe.

Kradli na gradbiščih

Čez vikend so neznanci z gradbišča avtoceste Razdrto-Vipava na Rebernicah ukradli tri izkopne žlice rovokopača širine 30,60 in 80 centimetrov. Podjetje Eurograding je bilo oškodovano za okoli pet tisoč evrov. V istem času je neznanci z gradbišča v parku ob Hublu v Ajdovščini ukradel grabež za nakladanje hlodovine. Podjetnik je bil oškodovan za štiri tisoč evrov. (nn)

V Tržiču več trgovin in barov

V Tržiču se je lani za pet enot povisalo število trgovin in javnih lokalov. Konec leta 2007 je bilo namreč trgovin 570 in barov 174, lani pa jih je bilo 573 oz. 176.

Analiz glikemije ne bo

Združenje Cuore Amico iz Gorice sporoča, da z 22. januarjem prekinjajo analiziranje glikemije in holesterola, ker naprave ne delujejo, kot bi morale, v premrzlih prostorih, ki je v namen dal na razpolago rajonski svet za Placuto in Svetogorsko četrtn.

Pekinski plesalci v Gorici

V gledališču Verdi v Gorici bo drevi ob 20.45, v okviru abonmajske sezone, nastopil državni balet iz Pekingia, ki ga vodita Wang Peiyi in Zhang Xin.

Irina Palm v Doberdobu

Drevi ob 20.30 bodo v Modra's galeriji kulturnega društva Jezero v Doberdobu predvajali film Sama Garbarskega »Irina Palm«. Gre za zgodbo 50-letne vdove, ki skuša zbrati denar za zdravljenje umirajočega vnuka, a ker se najde primerne službe ali posojila, se javi na oglas za hosteso v nočnem klubu.

GORICA - Policia Mattaliano namesto Locatija

Po volji policisce uprave v Rimu je prišlo do zamenjave v vrhu oddelka obmejne policije, ki deluje v okviru goriške kvesture. Mesto dosedanjega vodilnega funkcionarja Andrea Locatija je prevzel Davide Mattaliano. Zanj je to prva vodilna zadolžitev in prihaja naravnost iz policijske akademije. 30-letni Mattaliano je že nastopil novo službo in se je tudi že sestal s predstavniki novogoriške policijske uprave. Kot znano, policiji na goriški meji že dolga leta sodelujeta - med drugim v mešanih patruljah -, po padcu schengenskih pregrad pa še vedno čakata, da bo stopil v veljavo novi sporazum, ki sta ga pripravili vladli Italije in Slovenije. Po prihodu Mattaliana so Locatija postavili na čelo urada za osebje.

Iz kvesture so včeraj tudi sporočili, da Gorico zapušča Edi Stolf, najvišji komisar in vodja kvestorjevega kabineta. Po šestih letih službovanja v goriški policiji odhaja k obmejnemu policiptom v Videm. Kvestor Antonio Tozzi je v okviru kadrovskih sprememb, o katerih je odločil Rim, imenoval Roberta Rispolija za vodjo kabine, hkrati pa ostaja tudi vodja oddelka kriminalistov.

GORICA - V knjižnico Damir Feigel radi zahajajo italijanski študentje

Jezik ostaja glavna ovira

V knjižnici beležijo vsestranski porast: lani so našeli 979 novih članov in kar 12.316 izposojenih knjig

Studentje v čitalnici Feiglove knjižnice

Slovenska knjižnica Damir Feigel je v lanskem letu beležila vsestranski porast: 979 novih članov, 12.316 izposojenih knjig (v letu 2007 jih je bilo 10.538, leta 2006 pa 5.849), dalje enajst pravljičnih uric, pet predstavitev knjig, šestnajst obiskov skupin iz otroških vrtcev in osnovnih šol ter deset drugih prireditvev. »Ob vsem tem pa je pomembno še povedati, da v slovensko knjižnico zahajajo tudi dijaki, študentje in odrasli ljudje italijanskega jezika. Največ je univerzitetnih študentov, ki niso doma v Gorici, a v našem mestu obiskujejo univerzitetne tečaje. Še največ jih je iz Venetja in Piemonta. V knjižico jih privablja prijetno vzdušje, razpoložljivost knjižničark, prost dostop do interneta, prožnost pri vračanju izposojenih publikacij, udobni in lepo urejeni prostori, kjer lahko mirno študirajo, in seveda tudi bližnja kavarna Qbik, ki deluje v sklopu KB centra in jih omogoča pavez med študijem,« pravi knjižničarka Luisa Gergolet in pojasnjuje: »Italijanski študentje se pri nas zadržujejo v čitalnici, malokdaj segajo po literaturi, pogosteje po strokovnih knjigah, še najraje pa uporabljajo svetovni splet, saj je pri nas, z razliko italijanske knjižnice, povezano prosti in brezplačno dostopna.«

Poleg študentov zahaja v Feiglo-

vo knjižnico tudi kar nekaj odraslih oseb, zaposlenih v različnih službah, in pa upokojencev, ker zlahka najdejo knjige, tudi tiste, ki jih trenutno v knjižnici nini, saj jih lahko v kratkem času preko sistema medknjižnične izposoje prejmejo s tržaškega sedeža slovenske knjižnice ali pa tudi iz Tržičkega kulturnega konzorcija. Pri obiskovalcih italijanskega jezika pa so še vedno zaznavne nekatere težave, opozarja sogovornica. Temeljni ovira je seveda slovenski jezik, ki ga ne obvladajo dovolj, da bi lahko izkoristili vse to, kar knjižnica ponuja, čeprav vedno več študentov pozdravlja osebje z vzklikom »dober dan!« in se zlahka naučijo tudi posamezne slovenske izraze. Nekateri med njimi obiskujejo tudi tečaj slovenskega jezika, ki ga v KB centru prireja Slovenski zavod za poklicno izobraževanje, poteka pa v prostorih knjižnice. Skršajo se torej približati slovenski kulturi, do neke mere tudi sprejemajo informacije, ki jim jih ponujajo knjižničarke, ko pa se jim zdi, da je le-teh preveč in da je spoznavanje kulture in jezika zahtevna zadeva, se na neki način ustrašijo in nočejo naprej, pravi Gergoletova, že sama njihova navzočnost pa pomeni, da je slovenska knjižnica zanimiva za vsakogar in polnopravno vključena v kulturno tkivo mesta. (ms)

ŠTEVERJAN - 40-letnica vaškega glasila Da bi krajane povezali, je tudi danes glavni cilj

Jubilej bodo proslavili v petek na kulturnem večeru

Štirideset obletnico Števerjanskega vestnika, ki ga izdaja Slovensko katoliško prosvetno društvo F.B. Sedej, bodo proslavili v petek, 23. januarja, ob 20.30 v Sedejevem domu v Števerjanu. Gosta večera bosta odgovorni uredniki Novega glasa Jurij Paljk in odgovorna urednica Briskega časnika Lucija Prinčič. Ob tej priložnosti bodo tudi predstavili likovne izdelke števerjanskih osnovnošolcev; na osnovni šoli Alojzij Gradnik je namreč stekel natečaj Nariši naslovno stran, zmagovita risba pa bo krasila letosnje številke vestnika. V okviru kulturnega večera v režiji Franke Žerjala bodo tudi vrteli krajski filmski zapis Hijacinta Jusse.

Prva številka Števerjanskega vestnika je izšla 12. januarja 1969, ko je skupina mladih domačinov pri društvu F.B. Sedej - predsednik je tedaj bil Dominik Humar - začela beležiti dogodke, ki bi sicer šli v pozabo. Predlog časnikarskega podviga je dal odbornik društva Marjan Terpin. Zamisel se je odbor zdela izredno zanimiva, zato so se odločili, da bodo vaščanom pošljili časopis, ki bo prinašal predvsem števerjanske novice. Izbiro se je obrestovala, saj je v štiridesetih letih nastala prava vaška revija, pravijo pri društvu.

»Števerjanski vestnik si želi povezovanja Števerjancev, želi postati vezni člen med ljudmi, odprt je in namenjen vsem, ki se zavedajo pomena, ki ga takšno glasilo lahko odigrava našem prostoru,« poudarjajo člani uredništva in dodajajo: »Ko je pred 40 leti takratni predsednik društva, Dominik Humar, zapisal, da cilj je preko časopisa čim bolj povezati vse Števerjance in jih obveščati o vsem,

kar se v briški vasi godi, si sploh ni predstavljal, da bo skromni listič tako zrasel. Povezovati vse Števerjance je še vedno cilj vestnika. Če pa je bil za tedanje čase težko uresničljiv, je danes možen in predvsem potreben.«

Števerjanski vestnik nastaja iz prostoletjnega dela društvenih članov in prijateljev. Vse dosedanje strani so bile napisane in pretipkane brezplačno, brez vskršnje honorarja. Na začetku so ga člani društva tiskali s ciklostilom v župnijskem uradu. Dobro desetletje je vestnik izhajal skoraj vsak mesec. Danes ga izdajo štirikrat letno: v božičnem času, ob Veliki noči, ob Festivalu narodno zabavne glasbe in po trgtavi.

Letos je Števerjanski vestnik vstopil v 40. leto neprekinjenega izhajanja. Na naslovni strani jubilejnega letnika je uprizorjen Primož Trubar, utemeljitelj slovenskega jezika, v rubriki Uredništvo skozi čas pa je mogoče prebrati priložnostno misel vseh dosedanjih članov uredništva. Da bi jubilej praznovali čim bolj slovesno, so člani uredništva pripravili jubilejni projekt z naslovom Števerjanski vestnik - Da bi čim bolj povezovali. Vse dosedanje izvode glasila - vsega skupaj okrog 4.000 strani - so prenesli na DVD v »jpg« formatu. DVD bodo brezplačno deliti vsem kulturnim ustanovam v zamejstvu in Sloveniji: knjižnicam, šolam, društvin in organizacijam. Uredniki so tudi arhiv glasila in pripravljajo knjižno vezavo vseh letnikov, ki bodo shranjeni na sedežu društva. Jubilej pa bodo proslavili tudi z izdajo publikacije z naslovom Števerjanski vestnik - Da bi čim bolj povezovali.

Pinturas z naslovom »In frontiera sulle punte«, ki je posvečen Pablo Picasso; v soboto, 31. januarja, ob 21. uri predstava »Facciamo l'amore« (nastopajo Gianluca Guidi, Lorenza Mario in Enzo Garinei); informacije pri blagajni občinskega gledališča od ponedeljka do petka med 18. in 20. uro, ob sobotah med 16. in 18. uro (tel. 0481-630057).

ZIMSKI POPOLDNEVI v Kulturnem centru Lojze Bratuž: v soboto, 24. januarja, ob 16.30 bo predstava »Sale a vela & orologi a soffio« skupine Clac Teatro; informacije med 10. in 12. ter med 15. in 16.30 v uradilih CTA v Gorici (tel. 0481-537280).

Kino

Gorica

KINEMAX Dvorana 1: 17.50 - 21.10 »Australia«.

Dvorana 2: 17.40 - 20.00 - 22.10 »Sette anime«.

Dvorana 3: 18.00 - 22.00 »Yes Man«;

20.10 »Il bambino con il pigiama a righe«.

TRŽIČ

KINEMAX Dvorana 1: 17.50 - 21.10

»Australia«.

Dvorana 2: 17.40 - 20.00 - 22.10 »Sette anime«.

Dvorana 3: 18.00 - 20.10 - 22.00 »Yes Man«.

Dvorana 4: 17.30 - 20.00 - 22.00 »Beverly Hills Chihuahua«.

Dvorana 5: 17.45 - 20.10 - 22.10

»Viaggio al centro della terra«.

Razstave

V GALERIJI DRŽAVNE KNJIŽNICE v ulici Mameli v Gorici je na ogled mednarodna slikarska razstava Terpictura, ki jo prireja kulturno društvo Tullio Crali. Sodelujejo Zlata Bela, Vilma Canton, Piero De Martin, Franc Golob, Giuliana Pais, Ivo Petkovsek, Ferdinand Plach, Franka Wurzer in Gerhard Wurzer; do 6. februarja od ponedeljka do petka med 10.30 in 18.30, ob sobotah med 10.30 in 13.30.

ZDRAŽENJE AMICI DI ISRAELE prireja ob Dnevu spomina v sodelovanju z goriško občino, posoškim fotografiskim krožkom BFI, UIL-om šola in IRASE-jem predstavitev fotografkske razstave Antonia Fabrisa z naslovom »Auschwitz-Birkenau« v deželnem

GORICA - Quinzi Pri Fogolinu odmeva tudi Tizian

SAŠA QUINZI
BUMBACA

Na sedežu Fundacije Goriške hranilnice bo danes ob 18. uri tretja okrogla miza v okviru spremjevalnih pobud, posvečenim slikarskemu ciklusu renesančnega umetnika Marcella Fogolina, ki je razstavljen na sedežu fundacije v Gospodskih ulicah. Na ogled bo do 1. februarja, razstavo pa je omogočila fundacija v sodelovanju s Pokrajinskimi muzeji, ki hranijo dve izmed šestih Fogolinovih slik.

Današnji gost bo Saša Quinzi, kustos pri Pokrajinskih muzejih in obenem umetnostni zgodovinar, ki vzdržuje stude tudi o slovensko stroko s področja likovnih umetnosti. Quinzi je bil član delovne skupine, ki je opravila restavatorski poseg na štirih Fogolinovih slikah. Z njim se bo javno pogovarjala Teresa Perusini, kustosinja razstave, v ospredju pa bodo ikonografski viri za upodobitev Abramovega žrtvovanja. Ravn te temi je Quinzi posvetil svoj zapis v katalogu k razstavi, v njem pa je opozoril, da je motiv naslikan na podlagi lesoreza, ki ga je Ugo da Carpi izdelal na osnovi Tizianove risbe.

avditoriju v ul. Roma v Gorici v pondeljek, 26. januarja, ob 18. uri.

Koncerti

REVIJA PEVSKIH ZBOROV GORIŠKE 2009 bo potekala v Kulturnem domu v Desklah v petek, 23. januarja, ob 20. uri in v soboto, 24. januarja, ter v nedeljo, 25. januarja, ob 18. uri.

SOVODENJSKA POJE 2009 bo v nedeljo, 1. februarja, ob 18. uri v Kulturnem domu v Sovodnjah. Prireja domače kulturno društvo.

V KULTURNEM DOMU V NOVI GORICI bo v soboto, 24. januarja, ob 20.15 koncert kvarteta Bachology.

VEČERNI KONCERTI kulturnega združenja Rodolfo Lipizer v gledališču Verdi v Gorici: v petek, 23. januarja, ob 20.45 bosta nastopila nemška violinistka Lea Birringer in ruska pianistka Inga Dzekter; informacije na tel. 0481-547863, 0481-280345 in 347-9236285 ter na spletni strani www.lipizer.it.

Solske vesti

RAVNATELJSTVO VEČSTOPENJSKE ŠOLE DOBERDOB sporoča, da bo vpisovanje v prve letnike otroških vrtcev in prve razrede osnovne šole potekalo na tajništvu v Doberdobu, trg Sv. Martina 1, od 2. do 28. februarja. Uradni so odprtvi od ponedeljka do četrtek med 7.45 in 9.45, ob petkih med 11. uro in 13.45, ob sobotah med 7.45 in 9.45, ob sredah popoldne med 15. in 16. uro (tel. 0481-78009).

SLOVENSKE VIŠJE SREDNJE ŠOLE V GORICI vabijo na dan odprtih vrat poklicno-tehničnega in licejskega pola v petek, 13. februarja, ob 17. do 19. ure v šolskem centru v ulici Puccini 14 v Gorici. Obiskovalci si bodo lahko ogledali šolo, profesorji pa jim bodo nudili informacije o posameznih študijskih smereh in bodo na razpolago tudi za individualne pogovore.

VPISOVANJE V OTROŠKE VRTCE IN V PRVI RAZRED OSNOVNE ŠOLE bo potekalo na ravnateljstvu v ul. Brolo, 21 v Gorici od 2. do 28. februarja; informacije na tel. 0481-531824.

Izleti

PD RUPA-PEČ prireja izlet na Roglo in terme Žreče v nedeljo, 25. januarja;

informacije in vpisovanje na tel. 328-6979597 (Martina).

PLANINSKO DRUŠTVO NOVA GORICA (Bazoviška 4 v Novi Gorici, tel. 003865-3023030) vabi v nedeljo, 25. januarja, na Kriško goro (1471 m) in Tolsti vrh (1715 m) na 12. zimski trim pohod (krožna pot, potrebna oprema za zimske razmere, možnost organiziranega prevoza, število udeležencev bo omejeno). Sestanek z udeleženci bo na sedežu društva v četrtek, 22. januarja, ob 18. uri. Vodita Simon Gorup in Darko Božič.

POTOVANJE V JUŽNO TURČIJO IN NA CIPER po potek sv. Pavla bo od 20. do 29. aprila; informacije na upravi Novega glasa v Gorici (tel. 0481-533177), v uredništvu v Trstu (tel. 040-365473) in na tel. 040-229166 (Jože Markuž).

UPOKOJENCI IZ DOBERDOBA organizira 8. marca enodnevni avtobusni izlet v Castelfranco Veneto in 30. marca tridnevni avtobusni izlet na jezero Maggiore; informacije na tel. 0481-78398 (pri Mili), tel. 0481-78000 (gostilna Peric), tel. 380-4203829 (Miloš).

Obvestila

ZDRUŽENJE PROSTOVOLJNIH KRVODAJALCEV IZ DOBERDOBA prireja predavanje o preprečitvi in zdravljenju raka na pljučih v četrtek, 22. januarja, ob 20. uri v prostorih kulturnega društva Jezero v Doberdobu. Predaval bosta onkologa v Avianu Simon Spazzapan in Alessandra Bearz.

AKCIJO CEPLJENJA LISIC bo Zdravstveno podjetje izvedlo v soboto v nedeljo, 24. in 25. januarja, na območju vseh občin goriške pokrajine. Po gozdovih in poljih bodo nastavili 4.700 vab s cepivom, ki ni nevarno za domače in divje živali, ljudje pa se vab ne smejo nikakor dotikati. Ce pride cepivo v stik s sluznico ali svežo rano, je potrebno to mesto dobro izprati in umiti z milom ter se nemudoma odpraviti na oddelek za prvo pomoč goriške ali tržiške bolnišnice. Ob poteh in stezah, kjer bodo vabe nameščene, bodo postavili rdeče letake. Do 9. februarja mora biti gibanje psov in mačk omejeno. Pse, ki se bodo prosti sprehabljati po območju s cepivom, bodo odpeljani v goriški pesjak.

DRUŠTVO KARNIVAL vabi skupine in društva, ki bi rada sodelovala na puštni povorki v nedeljo, 22. februarja, naj kličejo na tel. 0481-882119 ali naj pišejo na naslov elektronske pošte info_karnival@yahoo.com. Društvo prireja tudi delavnico za oblikovanje puštnih mask v štirih srečanjih in bogata loterijo, katere srečke so že v prodaji. Pustovanje v Sovodnjah bo trajalo tri dni in se bo začelo v petek, 20. februarja, s plesom v pokritem šotoru ob glasbi skupine New York. V soboto, 21. februarja, bo nastop skupine Happy day; v nedeljo, 8. februarja, ob 14. uri maša, kioski bodo odprtvi od 10. ure dalje, v popoldanskih urah bosta goste zabavala pihalni orkester Goriška Brda in skupina Mega mix.

KD SABOTIN iz Štmavra prireja letos prvič trodnevno praznovanje sv. Valentina s plesom v ogrevanem šotoru: v petek, 6. februarja, v večernih urah skupini The Maff show in Simplex; v soboto, 7. februarja, večerna zabava s skupino Happy day; v nedeljo, 8. februarja, ob 14. uri maša, kioski bodo odprtvi od 10. ure dalje, v popoldanskih urah bosta goste zabavala pihalni orkester Goriška Brda in skupina Mega mix.

DRAŠTVO SLOVENSKIH UPOKOJENCEV za Goriško prireja družabnost na Valentino, 14. februarja, z začetkom ob 18. uri v kmečkem turizmu v Prvačini. Poskrbljeno bo za dobro večerjo in glasbo v živo. Vpisujejo običajni poverjeniki.

SVET SLOVENSKIH ORGANIZACIJ obvešča, da je 28. januarja sklican delžni svet SSO, ki bo potekal v dvorani pevskih zborov v Devinu ob 19. uri v prvem in ob 20. uri v drugem sklicu.

SKUPNOST DRUŽIN SONČNICA iz Gorice prireja občni zbor v četrtek, 22. januarja, ob 20. uri v prvem sklicu in ob 20.30 v drugem sklicu v domu Franca Močnika ob svetoivanjem pastoralnem središču v ulici San Giovanni v Gorici.

ZALOŽNIŠTVO TRŽAŠKEGA TISKA pripravlja novo monografijo o kriškem slikarju Albertu Širku in poziva vse tiste, ki imajo kakršno koli njeovo delo, fotografijo ali koristen potek, da se oglasijo na tel. 040-

368892 ali 339-1564147 (Alina Carli) oz. naj pošljejo mail na naslov info@ztt-est.it.

ZVEZA SLOVENSKE KATOLIŠKE PROSVETE sklicuje redni letni občni zbor v torek, 27. januarja, ob 20.30 v Kulturnem centru Lojze Bratuž v Gorici.

KD OTON ŽUPANIČ obvešča, da se nadaljuje glasbena srečanja Odraščajmo z glasbo vsako sredo v kulturnem domu Andreja Budala v Štandrežu med 16. in 17. uro za otroke od 3. do 4. leta starosti, med 17. in 18. uro za otroke od 5. do 7. leta starosti; informacije na tel. 328-0309219 (Tanja Gaeta).

KD OTON ŽUPANIČ vabi na volilni občni zbor v sredo, 28. januarja, v zgornjih prostorih kulturnega doma Andreja Budala v Štandrežu; prvi sklic ob 20. uri, drugi ob 20.30.

KNJIŽNICA DAMIR FEIGEL na Verdijskem korzu v Gorici je odprta od ponedeljka do petka med 9. in 19. uro.

OBČINSKA

BLIŽNJI VZHOD - Premirje med Izraelci in Hamasom še traja

Ban Ki Moon za preiskavo izraelskih napadov v Gazi

Več deset tisoč privržencev Hamasa praznovalo "zmago upora proti izraelskim okupacijskim silam"

GAZA - Generalni sekretar Združenih narodov Ban Ki Moon je včeraj med obiskom v Gazi za nezaslišano označil izraelsko bombardiranje treh poslopij Združenih narodov na območju in se zavzel za preiskavo napadov. Zahteval je zagotovila, da se to ne bo več ponovilo. Ban je obiskal tudi izraelsko mesto Sderot in pri tem kritiziral palestinsko raketiranje.

Generalni sekretar svetovne organizacije je prizore, ki jih je videl ob obisku Gaze, označil za "srce paraže" ter se je zavzel, da je potrebno odgovorne po-klicati na odgovornost. Vnovič je odločno protestiral zaradi napadov ter se zavzel za preiskavo napadov.

"Sem preprosto zgrožen. Ne morem opisati tega, kaj občutim ob tem, ko sem si ogledal prizore prostorov Združenih narodov," je dejal Ban, cigar obisk je najvišji obisk v Gazi, odkar je palestinsko gibanje Hamas junija 2007 prevzelo nadzor na območju. Ob tej priložnosti pa se je Ban na lastne oči prepričal o škodi, ki jo je to območje utrpelo med tritedensko ofenzivo izraelske vojske.

Kot je zatrdil Izrael, naj bi palestinski skrajnezi poslopa ZN uporabljali za napade. Vendar je izraelska vojska medtem tudi že sprožila lastno preiskavo napadov. Med tarčami je bila šola, ki je bila v napadu hudo poškodovana, pri tem pa je bilo ubitih skoraj 40 ljudi.

Generalni sekretar je še dejal, da bo do potreba množična mednarodna prizadevanja za rešitev bližnjevhodnega konflikta in ustavitev palestinske države, ki bo živila v miru z Izraelom. Dodal je, da je bolj kot kdajkoli odločen, da se to uresniči.

V okviru obiska v regiji je generalni sekretar ZN obiskal tudi mesto Sderot na jugu Izraela in pri tem ostro kritiziral palestinskega raketiranja. Označil jih je "strašna in nesprejemljiva", medtem ko je Izrael pozval h končanju blokade območja Gaze. Po Banovih besedah utegne embargo samo še okrepitev Hamas z vzpostavljanjem obupa v obubožani Gazi.

Število smrtnih žrtev ofenzive med Palestinci je medtem naraslo na 1414, potem ko so reševalne ekipe izpod ruševin potegnile nova trupla, nekaj ljudi pa je v bolnišnicah podleglo poškodbam. Dva otroka sta včeraj umrli v eksploziji granate, ki naj bi jo za sabo pustila izraelska vojska. Kakih 5500 Palestinev je bilo v ofenzivi ranjenih.

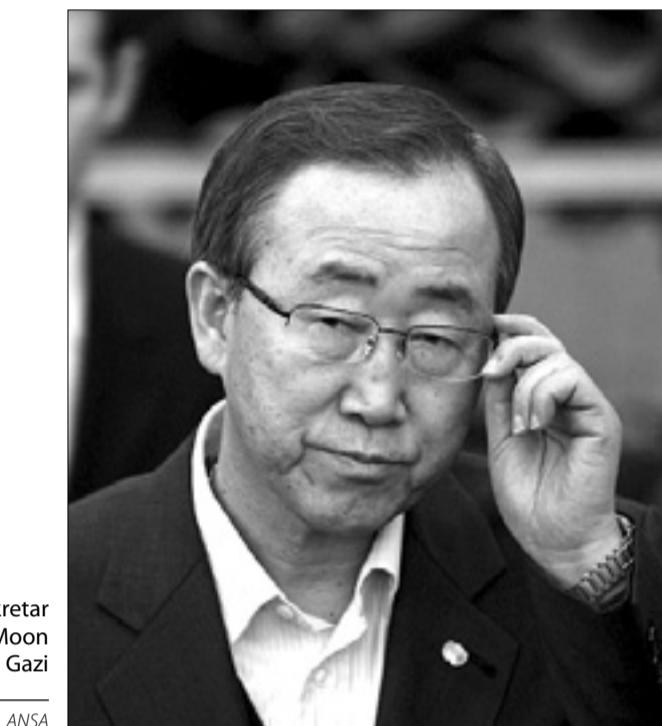
Izrael svojo pomoč pri obnovi Gaze pogojuje s tem, da obnove ne sme voditi gibanje Hamas, ampak mednarodna skupnost ob sodelovanju ZN, Egipt in oblasti palestinskega predsednika Mahmuda Abasa.

To je Olmert tudi ponovil na včerajnjem srečanju z Banom. Kot je poudaril, je Hamas v celoti odgovoren za uničenje območja Gaze in napade na nedolžne civiliste, zato ne sme voditi procesa obnove in si na ta način pridobivati legitimnosti.

V Gazi se je sicer zbral več deset tisoč privržencev Hamasa, da bi praznovalo "zmago upora proti izraelskim okupacijskim silam". Množica, opremljena z zelenimi zastavami Hamasa, je zapolnila trg v središču Gaze, nasproti uničenega poslopja palestinskega parlamenta. Poleg zmagovalnih sloganov je bilo slišati gesla proti Izraelu in tistim arabskim državam, ki naj bi z njim kolaborirale, kot sta Savska Arabija in Egipt, ter proti predsedniku Abusu.

Voditelji arabskih držav so se včeraj na srečanju v Kuvajtu zavzeli za nudenje "vseh oblik pomoči za obnovo Gaze", vendar pa niso oblikovali posebnega sklada za pomoč razdejanemu palestinskemu območju. Prav tako članicam Arabske lige ni uspelo doseči enotnega stališča glede izraelske ofenzive na Gazo. (STA)

Generalni sekretar
ZN Ban Ki Moon
včeraj v Gazi

ANSA

ITALIJA - Podpredsednik John Elkann potrdil sklenitev predhodnega dogovora

Fiat naj bi prevzel 35 odstotkov Chryslerja Marchionne: Dogovor predstavlja mejnik

John Elkann

RIM - Podpredsednik Fiatu John Elkann je včeraj potrdil poročanje medijev o pogajanjih z ameriškim avtomobilskim proizvajalcem Chrysler o globalnem partnerstvu. Kot je dejal Elkann, pogovori med Chryslerjem in Fiatom potekajo že dlje časa. »Nobena skrivnost ni, da se dogovarjam že nekaj časa,« je dejal in pojasnil, da bo v četrtek zasedal upravnih odbor italijanskega proizvajalca vozil, ki bo objavil uradno sporočilo.

Pogovore o strateškem partnerstvu so včeraj potrdili tudi v Chryslerju. Družbi sta že podpisali ustrezen dogovor, ki pa še ni zavezujč, so sporočili iz družbe s sedežem v Auburn Hillsu v ameriški zvezni državi Michigan. Fiat in Chrysler se dogovarjata tudi o lastniškem vstopu Italijanov v ameriško družbo, ki se spoprijema s likvidnostnimi težavami. Po navedbah medijev, ki se sklicujejo na poročanje Financial Timesa, naj bi Fiat kupil 35 odstotkov Chryslerja in kasneje postati večinski lastnik.

Fiat naj bi po poročanju časnika Automotive News Europe Chryslerju zagotovil dostop do svojih tehnologij za proizvodnjo majhnih in srednje velikih avtomobilov, s čimer bi se lahko hitro preusmeril v razvoj avtomobilov z nizkimi emisijami ogljikovega dioksida. Takšno partnerstvo bi Fiatu omogočilo dostop do Chryslerjevih tovarn in prodajne mreže v ZDA, tako da bi lahko tam proizvajal svoje modele Alfa Romeo in Fiat 500, medtem ko bi Američani dobili dostop do Fiatove prodajne mreže v Evropi in Latinski Ameriki. »Dogovor s Chryslerjem je dober, ta čas pa je še veliko stvari v razvoju in mi bi lahko povečali svoj delež v ameriškem proizvajalcu,« je dejal Elkann, ki je pristavljal, da bi dogovor morali izpolniti do aprila. Oglasil se je tudi Fiatov pooblaščeni upravitelj Sergio Marchionne. »Naša pobuda predstavlja mejnik ter potrjuje, da Fiat in Chrysler namenavata odigrati pomembno vlogo na globalni ravni,« je dejal.

KITAJSKA - Bela knjiga o obrambni politiki

Peking povečuje obrambni proračun

PEKING - Kitajska je včeraj objavila belo knjigo o obrambni politiki, v kateri pojasnjuje, da je povečanje projektičnih sredstev za obrambo nujno zaradi vojaške premoči drugih držav, modernizacije oboroženih sil, boja proti separatistom in zagotavljanja socialnega miru.

"Kitajska se sooča s premočjo razvitetih držav na področju ekonomije, znanosti in tehnologije kot tudi pri vojaških zadevah. Sooča se tudi s strateškimi manevri in zadrževanjem od zunaj, mora pa se soočati tudi z motnjami in sabotажami separatistov in sovražnih sil od zunaj," piše v beli knjigi, ki jo je objavil informacijski urad kitajske vlade. Dokument razkriva, da se kitajski proračun za obrambo še naprej hitro povečuje, čeprav ne vsebuje nobenih konkretnih številk. Leta 2008 se je obrambni proračun uradno povečal za 17,5 odstotka, v letih med 1998 in 2007 pa se je povečeval za povprečno 15,9 odstotka na leto. (STA)

Ameriško obrambno ministrstvo sicer meni, da so dejanske številke od dva do trikrat višje od tistih, ki jih razkrijejo kitajske oblasti. Po navedbah bele knjige kitajska poraba za obrambo predstavlja le 7,5 odstotka ameriškega obrambnega proračuna in 61 odstotkov britanskega.

Kot navaja dokument, se Kitajska sooča s politiko zadrževanja iz tujine. ZDA se vse bolj obračajo proti azijskotihomskemu območju, krepijo zavezništva in širijo svoje vojaške zmožljivosti. Spori glede ozemlja ali izkorisčanja morskega dna postajajo vse resnejši. Države vse bolj poudarjajo vojaška sredstva namesto diplomatskih prizadevanj, opozarja bela knjiga. "Nekatere velike sile" so povečale porabo za obrambo, pospešile preoblikovanje oboroženih sil in razvijale napredne vojaške tehnologije, v središču teh dejavnosti pa so jedrsko orožje, izkoriščanje vesolja v vojaške namene in raketa obramba, piše v dokumentu. (STA)

PLINSKI SPOR - Danes naj bi plin znova pritekel v evropske države

Rusija pošilja polne količine plina v ukrajinske plinovode

MOSKVA - Rusija je včeraj zjutraj po skoraj dvotedenski blokadi vnovič vzpostavila polno dobavo zemeljskega plina za Evropo v ukrajinske plinovode. Celoten izvoz v EU in Ukrajino znaša 423 milijonov kubičnih metrov plina dnevno, so sporočili iz ruskega plinskega monopolista Gazprom.

Rusi so vnovično dobavo plina vzpostavili sprva v omejenih količinah v noči na torek. Po besedah strokovnjakov bo trajalo še najmanj en dan, da bo plin dosegel potrošnike. Plin potuje s hitrostjo 40 kilometrov na uro in pod pritiskom do 70 barov.

V ukrajinski družbi Naftogaz so dobavo plina potrdili. Kot so sporočili, bo trajalo kakšnih 36 ur, da plin prečka Ukrajino, ki je približno tako velika kot Francija, ter doseže evropske potrošnike. Evropa približno četrtinno potrebnih količin zemeljskega plina prejema iz Rusije, od tega ga 80 odstotkov pride preko Ukrajine. Po podatkih iz Gazproma EU dnevno prejema 348 milijonov kubičnih metrov ruskega plina, Ukrajina pa 75 milijonov kubičnih metrov.

ITALIJA - Berlusconi

»Če bomo nazadovali za dve leti, ni tako hudo«

MILAN - »Banka Italije in Evropska unija pravita, da bo italijanski BDP tem letu nazadoval za 2 odstotka. To pomeni, da se bomo vrnili za 2 leti nazaj, in mislim, da 2 leti od tega se nismo imeli tako slabo.« Tako je včeraj povedal predsednik vlade Silvio Berlusconi, pri čemer je potrdil, kot že večkrat v preteklosti, da je za uspešno spopadanje s sedanjo gospodarsko krizo bistvenega pomena optimizem. »Bati se moramo, da se ne bi preveč bašli,« je poudaril.

Berlusconi se je dotaknil tudi problema izenačenja pokojninske starosti žensk in moških. »Evropska unija meni, da so ženske v Italiji diskriminirane, ker se upokojijo 5 let pred moškimi. Mislim, da nas bo Bruselj prisilil, da revidiramo to stanje. Zadevo bomo v kratkem vzeli odločno v roke,« je še dejal predsednik vlade.

Odrapo blokade je omogočila razrešitev večmesečnega sporja glede cen plina in pogojev dobave. Moskva in Kiev sta nove desetletne pogodbe podpisala v pondeljek popoldne. V skladu z novim dogovorom bo Ukrajina prejema plin po za 20 odstotkov nižji ceni, kot velja za Evropo. Po ruskih podatkih tako cena znaša 450 dolarjev za 1000 kubičnih metrov plina. Cene se bodo oblikovali na četrletni ravni.

V letošnjem prvem četrtletju bo Ukrajina po besedah prvega moža Gazproma Alekseja Millerja za 1000 kubičnih metrov plina iz Rusije plačevala po 360 dolarjev. Za iste količine plina je lani plačevala 179,50 dolarja. Miller je Ukrajini zagrozil, da bodo ceno plina podvajili, če bo tako kot v preteklosti prihajalo do novih zamud pri plačilu, Rusija pa lahko v skladu z novimi pogodbami zahteva tudi plačilo vnaprej.

Cene plina naj bi se letos močno znižale. V Ukrajini tako računajo, da bo povprečna cena plina letos znašala veliko manj kot 250 dolarjev. (STA)

PROCES CALCIOPOLI - Zaradi birokratskih zapletov so ga preložili na 24. marec

Odvetnika sta prepričana, da bo Moggi oproščen

Predlagali bodo, naj preiskovalci poslušajo vse prestrežene telefonske pogovore

NEAPELJ - Avla 216 na sodišču v Neaplju je bila včeraj zjutraj polna do zadnjega kotička. Pričakovanje je bilo veliko. Toda prvi dan procesa proti nekdanjemu športnemu direktorju Juventusa Lucianu Moggiju je šel po vodi. Proces Calciopoli so zaradi birokratskih nepravilnosti preložili na 24. marec. Ali bo Moggi obsojen ali oproščen, bo tako treba še malo počakati.

Od obtožencev je bil včeraj v Neaplju prisoten le nekdanji sodnik Paolo Bertini. Moggijeva odvetnika Paolo Trofino in Maurilio Prioreschi sta prepričana, da bo Moggi oproščen in da ga ne bodo obtožili združevanja v zločinske namene. »Oprostili so ga že na rimskem procesu proti Gei,« sta dejala Moggijeva odvetnika, ki sta še dodala: »Dosej so pregledali le del 31 tisoč telefonskih pogovorov, ki so jih prisluškovlci prestregli in registrirali. Predlagali bomo, naj preiskovalci poslušajo vse Moggijeve telefonske pogovore. Šele nato bodo natančno izvedeli, kaj se je vse dogajalo v zakulisju.« Moggijev »team« odvetnikov bo obenem predlagal, naj premaknejo proces v Turin ali v Rim, češ da Neapelj ni »pravi kraj«.

Na včerajnjem procesu so se kot civilna stranka prijavili državna nogometna zveza FIGC, klubi Brescia, Bologna (prejšnji in novi odbor), Atalanta, Lecce, Roma in odbor Salernitane, ki je sicer bankrotirala. Za odškodnino pa bodo vprašali Bolognu, ki je v sezoni 2005-06 izpadla v B-ligo, Juventus (10 milijonov evrov) in Fiorentina (32 milijonov evrov). Skratka, obeta se medjisko zanimiv proces.

71-letni Luciano Moggi je pri Juventusu deloval od leta 1994 do leta 2006. Pred tem je bil pri Romi, Torinu, Napoliju in Lazu

ANSA

NOGOMET - Kaka' ostaja pri Milanu

Zvestoba, politika, komedija

Kaka' z roko na srcu. Klub ponudbam Manchesteru, je prevladala zvestoba Milanu, so igralčeve odločitev komentirali v njegovem taboru

ANSA

MILAN - Večdnevno »odhaja« Brazilca Kakaja iz Milana v Manchester City, se je končalo s pričakovanim razpletom v slogu najboljše »commedie all'italiana«. »Dobri« Kaka, presunjen zaradi neizmerne ljubezni navijačev, se je naposled odločil za zvestobo milanskemu klubu, še bolj »tenkocuten« oče Milana in naroda« Silvio Berlusconi pa se je iz istih razlogov odpovedal izjemno ugodni kupčiji. Skratka, kot v najboljših pravljicah, je pri obeh srce prevladalo pred mošnjo, so nas ustrežljivi mediji prepričevali po pozno večerni pondeljkovi »lepi novici«, ki jo je Berlusconi sam sporocil nestrnji športni javnosti. Klub naj bi se odpoval rekordni odškodnini 110 milijonov evrov, 26-letni igralec pa podvojiti plače, ki že sedaj znaša čednih 8 milijonov evrov letnega dohodka: vse to v imenu ljubezni do kluba, pri Kakaju pa naj bi bil dodaten razlog tudi v tem, da Manchester City, velikim načrtom in razpoložljivim sredstvom navkljub, ni

(še) dovolj ugleden klub za ambicije brazilskega asa, v vsakem primeru pa v prihodnji sezoni ne bo igral v Ligi prvakov, saj v angleški ligi plava v slabih vodah.

Nekoliko drugačno zgodo so že včeraj ponujali opeharjeni odposlanici angleškega kluba, ki so se po pondeljkih »pogajanjih« vrnili praznih rok v domovino. Izvršni direktor Garry Cook je v intervjuju za BBC obtožil Milan, da se je za prestop igralca obvezal že pred nekaj tedni, zadnji hip pa da naj bi prevladali politika in pritisk javnosti. »Po treh, štirih srečanjih nam je bilo jasno, da Milan pristaja na našo ponudbo,« je dejal Cook, ki je bil še bolj kritičen do igralčevih pogjalcev, v prvi vrsti očeta Bosca Leiteja. »Mi smo z njim govorili o našem športnem projektu, njega so zanimali le fiskalni aspekti pogodbe, o višini plače pa tako in tako nikoli nismo govorili,« je bil jelen Cook. Verjetno je še zdaj razumel, da je bil tudi sam nevedni protagonist velike komedije. (ak)

ODBOJKA - Liga prvakov Danes v Ljubljani dvoboj med Bledom in italijanskim prvakom

LJUBLJANA - Odbojkarji blejskega ACH Volleyja, ki so si že zagotovili napredovanje v osmino finala lige prvakov, bodo danes igrali še zadnjo tekmo v skupini E. Tekma proti favorizirani ekipi Trentina Volleyja, aktualnega italijanskega prvaka, se bo v dvorani Tivoli začela ob 20.15, pravico pa bosta delila Philippe Schürmann iz Luksemburga in Alexandros Varthalitis iz Grčije. Dvoboj bolj ali manj ne bo odločal o ničemer. Mesta v skupini E so že razdeljena, kajti Italijani so s petimi zmagami prepričljivo prvi, ACH Volley pa s tremi drugi in ker imata preostala dva predstavnika le po eno zmago, tudi neogroženi. Z morebitno zmago, kar bi bilo seveda prvovrstno presenečenje, pa bi bili Blejci spet v igri za osvojitev enega od dveh najboljših drugouvrščenih moštov, s čimer bi v žrebu parov za tekme osmine finala dobili vlogo nosilcev, s tem pa tudi nekoliko lažjega nasprotnika v boju za uvrstitev v četrtnice. V moštvu ACH Volley bo na centru debitiral novinek Phillip Eatherton, Delano Thomas, ki je uspešno prestal artrioskopijo kolena, pa bo nared čez nekaj tednov.

DESKANJE - Svetovno prvenstvo v paralelnem veleslalomu

Kanadčan Anderson odvzel svetovno krono Slovencu Flanderju

GANGVON - Na svetovnem prvenstvu v deskanju je Slovenija doživel razočaranje. 33-letni Kanadčan iz Mount Tremblanta Jasey Jay Anderson je v paralelnem veleslalomu na vrhu svetovnega deskanja zamenjal branilca naslova svetovnega prvaka Slovencega Roka Flanderja. Žan Košir in Rok Flander sta sicer uvrstila v finalne izločilne boje, a oba izpadla v osmini finala. Koširja, četrtega iz kvalifikacij, je premagal Kanadčan Matthew Morison, branilca naslova Flandra pa Avstrijec Benjamin Karl. Košir je tako zasedel 9., Flander, svetovni prvak iz Arose 2007, pa 15. mesto.

Anderson na najvišji stopnički zmagovalnega odra ni novinec. To je namreč že njegov četrti naslov na tem prvenstvu, leta 2001 je bil v Madonna di Campiglio že najboljši v veleslalomu, ki ga ni več na prvenstvih, leta 2005 v Whistlerju pa je osvojil dvojno krono.

Tokrat je 22-kratni zmagovalec

Svetovni prvak Jasey Jay Anderson

tekem svetovnega pokala v finalu premagal največje presenečenje tekmovanja Syvaina Dofourja, ki je bil decembra lani sicer drugi na tekmi svetovnega pokala v Limone Piemonteju, pred in po tem pa se še nikoli ni uvrstil med najboljših 16.

KOŠARKA Jure Zdovc se je znebil Marka Miliča

LJUBLJANA - V vrstah Uniona Olimpije je prišlo do nove spremembe. Ekipo je zapustil kapetan Marko Milič, ki je s klubom dosegel sporazumno prekinitev pogodbe. Trener Jure Zdovc Miliča dolgoročno ni več videl kot enega izmed členov v njegovi viziji evroligaške Olimpije, katere temelje postavlja že v zaključku tekoče sezone, zato sta se klub in igralec včeraj sporazumno razšli, so zapisali v klubu s Celovške 25.

TUDI INTER-ROMA - Na današnji tekmi proti Sampdorii (osmina finala državnega pokala, pričetek ob 18. uri, Raire) bo videmski Udinese nastopal z najboljšo postavo. Ob 20.45 (Raiuno) se bosta med sabo pomerila tudi Inter in Roma.

OSVALDO - Zdaj že nekdanji nogometni Fiorentine Pablo Osvaldo je prestopal k Bologni, z novimi delodajalcem pa je 23-letni Argentinec zvestobno začel za naslednja štiri leta in pol.

SNEŽENJE - Prireditelji moške smučarske preizkušnje za točke svetovnega pokala v Kitzbühlu so zaradi močnega sneženja odpovedali trening in ga prestavili na danes. Po programu bo v petek na sporednu superveleslalom, v soboto smuk, v nedeljo pa še slalom in kombinacija. V Cortini d'Ampezzo pa sneži že dva dni. Že so zaradi tega odpovedali jutrišnji ženski superveleslalom, v petek in soboto naj bi bila smuka, v nedeljo pa veleslalom.

PO AVSTRALIJI - Lanski zmagovalci kolesarske dirke po Avstraliji Nemec Andre Greipel je odlično začel tudi letošnjo. V sprintu glavnine je tekmovalec Columbie dobil prvo, 140 kilometrov dolgo etapo in prevzel skupno vodstvo. Za njim so se zvrstili Avstralci Baden Cooke, Stuart O'Grady in Robbie McEwen. Povratnik na dirke Lance Armstrong je etapo končal na 120. mestu, a v času zmagovalca.

TENIS - Drugi dan turnirja za grand slam v Melbournu sta bila največja osmisljenca ljubljenc domačega občinstva Leyton Hewitt in devetopostavljena Poljakinja Agnieszka Radwanska. Deveto nosilko je ugnala Ukrajinka Katerina Bondarenko s 7:6 (7), 4:6 in 6:1, za Hewitta, nekdanjega prevega igralca sveta, pa je bil usoden 13. nosilec Čilenec Fernando Gonzalez s 5:7, 6:2, 6:2, 3:6 in 6:3.

SALONIT - Odbojkarji Salonita so tudi v drugi tekmi osmine finala pokala Challenge proti francoskemu moštvu Tourcoing izgubili po petih nizih igre. Tokrat je bil izid 3:2 (13, -21, 16, -22, 9) za Francoze, ki so se tako uvrstili med osem najboljših v tem tekmovanju.

HOKEJ NA LEDU - Liga EBEL: Jesenice - Alba Volan 7:2, VSV Beljak - Olimpija 6:3.

ANSA

Pri ženskah sta dvojno zmago Avstriji priborili Marion Kreiner in Doris Günther. Tretja je bila Švicarka Patricia Kummer.

Za tekmo so bili značilni težki pogoji, slabo pripravljena progla, velike zamude in slaba organizacija.

NAŠ POGOVOR - Predsednik Krasa Domenico Centrone

Spomnil se bo napredovanja v 1. AL

Ikone zadnjih sezon so R. Kneževič, D. Škabar, S. Šuc in B. Cocolutto

Kras, trenutno najvišje postavljena ekipa naših društev v raznih amaterskih prvenstvih, je v nedeljo proti Pro Gorizii odigral 900. prvenstveno tekmo. Več kot tretjino teh so »rdečki« igrali pod »vladavino« predsednika Domenica Niko Centroneja, ki je Krasov predsednik že dobre petnajst let. Od leta 1993. »Kras je takrat igral v 2. amaterski ligi in nasledil sem predsedniku Vinku Gregoretiju. Eno sezono sem bil dejansko poskusno predsednik, nato pa so me potrdili. Na začetku je bila ovira jezik, saj nisem dobro govoril pravilne slovensčine. Naučil sem se le domačega nareca. Nekateri so bili na začetku skeptiki, nato pa so mi le zaupalni. Nikoli nisem delal razlik in sem vse zelo spoštoval. Prav radi tega so me najbrž v Repnu dobro sprejeli,« je pojasnil 66-letni predsednik Centrone, ki je poročen in živi v Repnici.

V vseh teh letih predsednikovanja, kateri je tisti dogodek, na katerega se najraje spominjate?

Prav gotovo se najraje spominjam zgodovinskega napredovanja iz 2. v 1. amatersko ligo. Zame je bilo to posebno pomembno, saj smo se dotlej le borili za napredovanje iz 3. ali pa za obstanek v 2. AL. Hitro nato bi omenil še napredovanje v prvenstvu slovenske lige. Upam, da bomo praznovali tudi letos. Elitna liga bi bila za nas res lepa izkušnja. Ampak o tem ne bi še govoril, je še prezgodaj. Poudariti je treba, da se je pri Krasu začelo novo obdobje, ko so v odboru priskočili na pomoč člani družine Kocman, ki so s svojim podjetjem tudi glavnimi pokrovitelji društva.

Slovenčine oziroma repenskega narečja - kot ste na prej povedal - ste se kar hitro naučili ...

Tako je. Treba pač imeti nekaj dobre volje in se malo potruditi. S prijatelji sem pač veliko pohajal in med seboj so vedno govorili slovensko. Nikoli me to ni motilo. Pravzaprav to me je spodbudilo, da sem se tudi sam naučil slovenčine.

Rodili ste se v Apuliji?

Bolj natančno v Conversanu, kjer imajo odlično rokometno ekipo. Nato sem se zaposlil pri žezeznici in poslali so me

Napadalec
Radenko Kneževič
je eden izmed
tistih igralcev, ki so
zaznamovali
zadnje Krasove
sezone. Na sliki
zgoraj predsednik
Domenico Niko
Centrone

KROMA

v Trst. Najprej sem delal v mestnem središču, nato pa tudi na Krasu, kjer sem prisel v stik s Slovenci.

Kdo so igralci, ki so doslej zaznamovali vašo »petnajstletko«?

Omenil bi štiri igralce, čeprav jih je bilo prav gotovo več. V prvi vrsti Radenko Kneževič, ki je bil znak prenove in novega ciklusa pri Krasu. Nato naš dolgoletni stebber Darko Škabar, pravi zgled resnosti in požrtvovalnosti. Pomembna igralca sta bila še Stojan Šuc in Bruno Cocolutto.

Prav gotovo pa ste že pomislili tudi na prihodnjo sezono?

Delno (smeh). Moramo sicer prej zmagati prvenstvo. Če napredujemo v višjo ligo, ne bo večjih menjav. Ekipa je že zelo solidna. Najbrž bomo poiskali le nekaj dobrih opredelitev za vsako igralno linijo. Vsekakor to bomo začeli načrtovati, šele ko bomo matematično napredovali v višjo ligo.

1. februarja bodo na sporednu tudi volitve za deželnega predsednika nogometne zveze FIGC. Komu boste oddali

svoj glas? Borelli, ki mu bo zapadel mandat, ali Tržačanu Spartacu Venturi?

Na sestanku tržaških klubov smo se zmenili, da bomo volili za Venturo. (jng)

DISCIPLINSKI UKREPI - Disciplinska komisija deželne nogometne zveze je za en krog, zaradi četrtega opomina, kaznovala Primorčevega igralca Micheleja Meolo.

DANES - Zaostali tekmi 2. AL: Zarja Gaja - Castions ob 20.30 v Živaljah; Romana - Primorje Interland 20.30 v Tržiču (Ul. Boito).

»NAŠE ŠTEVILKE« - 900 tekem Krasa

V 34 sezonah z 20 trenerji

Enajsterica Krasa, ki v letosnjih sezoni ne pozna zastojev, je tudi v nedeljo ohranila nepremagljivost. V Gorici je izbojevala 13. prvenstveno zmago, tako da je v 16 odigranih tekma igrala še trikrat neodločeno. Za Kras pa je bila nedeljska tekma tudi 900. prvenstveni nastop.

Ekipa Krasa je svojo pot v amaterskih prvenstvih začela v sezoni 1975/76, ko je prevzela »imovino« (nogometna) ŠD Olimpija iz Gabrovca, ki je v amaterskih prvenstvih igralo pet sezona zaporedoma od 1970/71 do 1974/75 vedno v 3. AL.

Tudi Kras s predsednikom Vojkom Kocmanom in trenerjem Salih Softičem je začel v 3. AL in tu igral pet prvenstev. Dve sezoni je igral na proseški Rouni, nato pa se je preselil v Križ vse do 22.10.1979, ko je v prvi tekmi na novem travnatem repenskem pravokotniku gostil tržaški Inter SS. Tekma se je končala pri neodločenem rezultatu 0:0. Prav v tej sezoni 1979/80, ko je ekipo treniral Alberto Manzutto, si je Kras zagotovil drugo mesto v skupini »M« in nato v odločilni tekmi z 2:1 premagal drugouvrščeno ekipo skupine »N« GMT v prvič napredoval v 2. AL. Po štirih prvenstvih v 2. AL je v sezoni 1983/84 izpadel v 3. AL, v 30 odigranih tekma je zbral le 24 točk (7 zmaga, 10 neodločenih rezultatov, 13 porazov, 22 danih in 32 prejetih golov). Trener ekipe je takrat bil Milan Mikuš. Odtlej je Kras s štirimi napredovanji iz 3. v 2. AL in tremi izpadili iz

2. v 3. AL odigral skupno 9 prvenstev v 3. AL in 12 prvenstev v 2. AL.

V sezoni 2004/05 je pod vodstvom Sandra Musolina končno prvič zmagal prvenstvo 2. AL in tako napredoval v 1. AL. V naslednji sezoni si je s končnim drugim mestom zagotovil pravico da igra v play-offu, ter z zmago (2:1) nad Valnatisone in neodločenim rezultatom (0:0) s Spal Cordovado, se povzpel do promocijske lige, v kateri igra še danes.

V 34 prvenstvih je Kras največ točk (74) zbral v sezoni 2004/05 (2. AL) ko je izbojeval največ (23) zmag in dal največ (75) golov. Najmanj točk (8) pa je osvojil v sezoni 1976/77 (3. AL), ko je utrpel tudi največ porazov (22) in dobil tudi največ golov (82). Najmanj zmag (1) je zbral v sezoni 1996/97, v kateri je dal tudi najmanj (17) golov. Najmanj porazov (1) pa je doživel v sezoni 2000/01, ko je prejel tudi najmanj (10) golov. Največ neodločenih rezultatov (15) je imel v sezoni 1980/81, najmanj (2) pa v sezoni 1978/79.

Pri Krasu se je v teh prvenstvih zvrstilo na trenerski klopi 20 trenerjev: Salih Softič, Vinko Hafner, Alberto Manzutto, Ruggero Mandanici, Milan Mikuš, Giampiero Bandini, Fulvio Ellini, Valter Gardini, Quintino Giovannini, Ottavio Vatta, Gino Franzot, Ezio Collavecchia, Claudio Dazzara, Mario Adamič, Oliviero Macor, Karlo Valdevit, Fabio Cellie, Silvano Tordi, Sandro Musolino in Sergej Alejnikov.

Bruno Rupel

V COMELICU

Turno smučanje: Tadei Pivk tokrat zmagal v paru

Tadei Pivk, slovenski turni smučar iz Žabnic, je spet posegel po odličnem rezultatu. Tokrat je s sotekmovalcem Friedlom Mair osvojil absolutno prvo mesto na prvi izvedbi Pitturina Ski Race in Comelicu. Šlo je za tekmovanje, na katerem so morali smučarji premagati 20 kilometrov dolgo progo z 2400 m višinske razlike: tekmovalci so morali prismučati tri vrhove (najvišje se je povzpelo na 2500 m), dva dela pa so morali prehoditi: »Prvega mesta nisem pričakoval. Počutje ni bilo optimalno, saj sem v petek zbolel. Kljub temu pa nama je šlo dobro od rok,« je povedal 27-letni Tadei, ki trenira vsak dan. Progo sta z Friedlom prismučala v 2 urah in 56 sekundah, štiri sekunde hitreje od drugouvrščene dvojice Fornfann/Gauener.

Tekma je veljala za prvo preizkušnjo pokala Dolomiti Orientali, ki vključuje še tekmo v Clautu naslednjo nedeljo in na Žlebeh (marca). Zaradi vremenskih razmer je nedeljska tekma še vprašljiva.

»Upam, da mi bo uspelo nastopiti na čim več tekma. Zaradi delovnih obveznosti pa ne morem vnaprej veliko načrtovati. Rad bi se udeležil tekme za svetovni pokal, ki se bo vila po Sellu Rondi,« je povedal Tadei, ki se bo najbrž udeležil tudi državnega prvenstva v Bergamu konec januarja.

SMUČANJE - Zimovanja SK Brdina in rolkarjev ŠD Mladina

Zabava, a tudi dosti truda

Openski klub v Forniju: tudi drsališče in bazen - Križani vadili na stadionu svetovnega pokala v Toblachu

Tradicionalno zimovanje je letos organiziralo tudi Smučarski klub Brdina. Potekalo je v kraju Forni di Sopra. Ob pričeli so organizirali tudi tečaj za odrasle za izpopolnjevanje smučarske tehnike pod vodstvom učitelja Aljoše Gorjana. V istih dneh in sicer od 26. do 30. decembra so pod vodstvom učiteljev Dejana Kavsa in Lovrenca Gregorca potekali v jutranjem in popoldanskem času treningi društvenih tekmovalcev, na katerih so vadili predvsem tehniko. Intenzivni treningi, ki so se nato nadaljevali še v dneh od 2. do 6. januarja 2009, so bili namenjeni bolj vežbanju tekmovalne tehnike. V večernem času je skupina tekmovalcev s trenerji sledila še video posnetkom in komentarjem o opravljenem delu na progah med koliciki. Vremenske razmere so bile nadvse ugodne in proge odlično urejene tako, da so bili trenerji z opravljenimi treningi izredno zadovoljni. V prostem času so se otroci tekmovalne skupine in ostali udeleženci zimovanja podali še na sprostitev v bazen in na drsališče. Naj ob tem povemo, da je skupina društvenih tekmovalcev začela z rednim delom že septembra z kondicijskimi pripravami in da je nato nadaljevala vsak drugi teden s treningi na ledenu Moeltaller do decembra, ko so pričeli redni tedenski treningi v Forni di Sopra.

Rolkarji kriškega društva Mladine so novoletne praznike preživel na že tradicionalnih pripravah v Toblachu. Pet dni, od 2. do 6. januarja, je 14 tekmovalcev v očarljivi zasneženi pokrajini treniralo

KOŠARKA - Slovenski goriško-tržaški derbi v D-ligi

Po izenačeni tekmi na koncu prevladal Kontovel

Odločila zadnja četrtina - Najboljša strelca Švab (Kontovel) 22 in Kristančič (Dom) 13

Dom - Kontovel 55:63 (19:16, 33:28, 53:47)

DOM: Vončina 2 (-, 1:4, 0:1), Cov 5 (2:2, 0:3, 1:8), Cej 9 (3:3, 3:6, 0:4), Oblak 11 (3:4, 4:10, -), Kristančič 13 (7:10, 3:9, -); Mininel nv, Belli 13 (8:10, 1:4, 1:1), Dornik nv, Collenzini 2 (-, 1:2, 0:3), Zavadlavl (-, 0:1, 0:1), trener David Ambrosi.

KONTOVEL: Gantar 8 (4:6, 2:4, -), Švab 22 (8:8, 7:12, 0:2), Lisjak 19 (3:4, 8:13, 0:2), Šušteršič 10 (2:2, 4:13, 0:3), Gernardi (-, 0:4, -); Bukavec 2 (-, 1:3, -), Godnič 2 (-, 1:1, 0:1), Bufon, Guštin, Rogelj, trener Peter Brumen.

V zaostalem derbiju prvega kroga povratnega dela je Kontovel po izenačeni tekmi v zadnjih minutah strl odpor trdživega Doma. V uvodnih minutah je Ambrosi presenetil svojega bivšega trenerja Brumna z visoko peterkjo, ki je tudi tokrat nadigrala nasprotnike. Po uvodnem 2:0 v korist Kontovela so domovci dosegli osem zaporednih točk in v četrti minutu že vodili z 8:2. Švab in soigraci so se kmalu zdramili in z uspešnimi prodori zmazali zaostanek. Do preobrata pa ni prišlo, saj so domačini uspešno izkorščali premoč pod košem. Pri tem je kot običajno izstopal Kristančič, proti nižjim nasprotnikom pa je dobro igral tudi Belli. Tekma je bila vselej zelo borbenega, čeprav tehnični nivo ni

bil zelo visok. Pri tem ne smemo pozabiti na dejstvo, da sta na obeh straneh manjkala odlična strelca - Faganel in Paoletič. Zaradi agresivne obrambe sta sodnika dosodila veliko osebnih napak - med Ambrosijevimi varovanci jih je imel Vončina tri že v prvi četrtini, med Brumnovimi pa sta jih prav toliko zagrešila Lisjak in Šušteršič pred koncem prvega polčasa. Tretja četrtina ni prinesla bistvenih sprememb, saj je Dom ohranil 5-6 točk naskoka. Odločilnih je tako bilo zadnjih deset minut, ko je Brumen postavil svoje varovance v consko obrambo 2-3, proti kateri so bili Cej in soigraci preveč statični. V desetih minutah igre je edini koš dosegel kapetan Cej, skupno pa je bila statistika iz igre porazni 1:10. Gostje so s koši Švaba in Šušteršiča dobro izkoristili 8 izgubljenih žog že izčrpali nasprotnikov in sredi četrte poskrbeli za preobrat, za tem pa prednost večali vse do končnega zvoka sirene. (M.O.)

Vrstni red: Breg 26, San Vito 22, Fogliano in Don Bosco 20, Monfalcone 18, Romans, Dinamo in Villesse 16, NAB in Kontovel 10, Muggia in Poggi 8, Libertas in Dom 4.

Prihodnji krog: NAB Tržič - Dom (jutri ob 21.15 v Tržiču), Kontovel - Poggi in Breg - Villesse (obe v soboto).

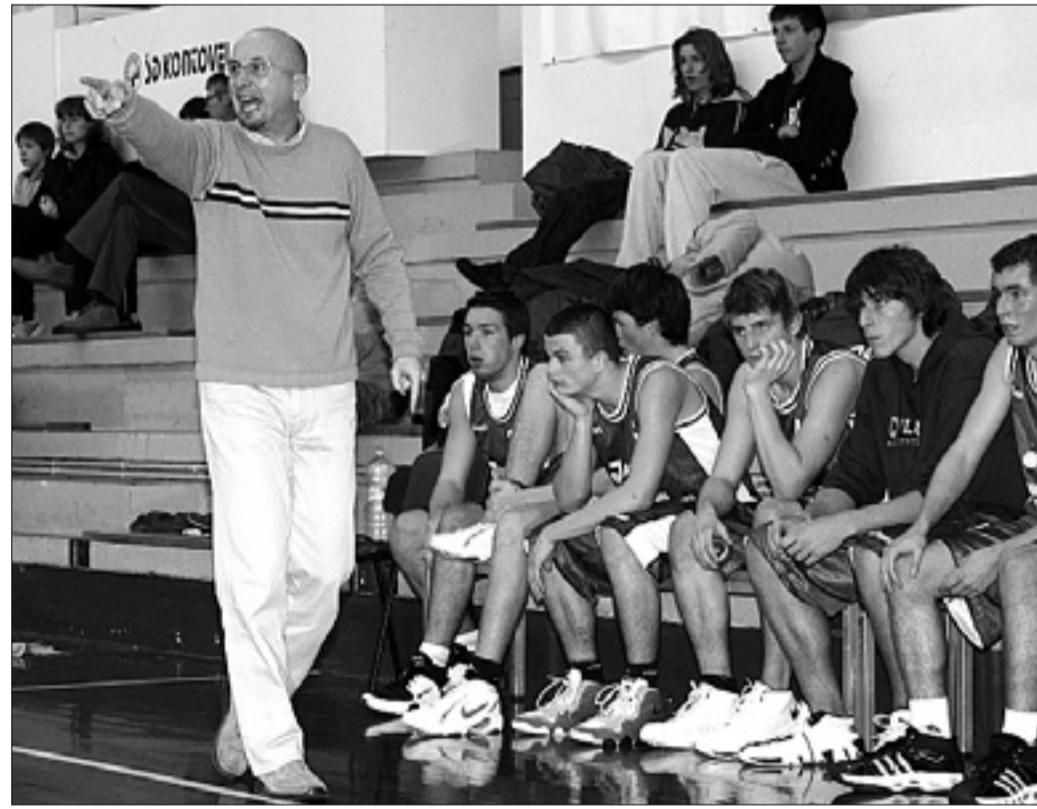

Tekma v goriškem Kulturnem domu je bila borbenega in sodnik je dosodil številne osebne napake

BUMBICA

KOŠARKA - Deželni mladinci under 19

Že osma zaporedna zmaga igralcev Jadrana ZKB

Jadran Zadružna kraška banka - San Vito 74:63 (17:17, 43:26, 57:41)

JADRAN: Malalan 6, Semolič 3, Starc 7, Gantar 11, Starec, Sossi 16, Regent 15, Žužek 6, Moscati, Hrovatin 10, trener Mario Gerjevič. PON: Gantar.

Klub nihajoči igri so Jadrano in mladinci ugnali še San Vito in tako ostali nepremagani (osem uspehov). Trener Gerjevič je pustil počivati zelo obremenjene letnike 1992 in zaupal starejši garnituri ter rosnos mladima Moscatiju in Starcu. Začetek domačih je bil zelo prepričljiv, vendar pri izidu 15:2 so se dobesedno usedli in nasprotnik jih je nemudoma dohitel. San Vito je dokaj skromna ekipa, vendar razpolaga z nadarjenim Fossatijem, ki je povzročil velike preglavice vsem Jadranovim branilcem. V drugi četrtini so sicer gostitelji spet pritisnili na plin, tak učinek pa je trajal vse do srede tretjega dela, ko je razlika (ob agresivni obrambi in dobrem skoku)

znašala že skoraj 30 točk. V zadnjem delu tekme se je San Vito občutno približal s povezano igro v napadu, predvsem pa je s consko obrambo zaprl pot do koša iz razdalje nenantčnim jadranovcem.

Med posamezniki velja omeniti uspešen povratak Gregorja Regentu po daljši odsotnosti zaradi bolezni in poškodb.

Bor Nova ljubljanska banka - Servolana A 68:54 (14:13, 25:21, 42:38)

BOR: Pertot 12, Devčič 6, Preprost 2, Formigli 9, Pancrazi, Nadlinsk, Filipac 19, Gombič 4, Celin 14, Švara, trenerja Fabio Sancin in Dejan Faraglia. PON: Pertot. TRI TOČKE: Pertot 3, Celin in Filipac 1.

Borovci so v boju za končno drugo mesto osvojili zlata vreden par točk proti neposrednemu konkurentu Servolani A, proti kateri so bili v prvi tekmi tesno izgubili. Igra je bila zelo dinamična in borbenega, obe ekipe sta sicer ogromno zgrešili. Sre

čanje je bilo vseskozi zelo izenačeno, Sancinovi fantje so večji del rahlo vodili, vendar odpor trdživih gostov (ki razpolagajo z nekaj zanimivimi posamezniki) so zlomili le v poslednjih dveh minutah. Spet je bila tu odločilna čvrsta in požrtvovalna obramba, Borova četa je tokrat predstavila tudi agresiven conski presing.

Zmagovite trojke sta v končnici prispevala Andro Pertot (dve) in Diego Celin (eno), zelo koristni pa so bili v Borovih vrstah tudi Matteo Formigli, David Pescatori in najboljši strelec Erik Filipac.

Pohvalo pa naj tokrat prejme vsa ekipa.

Ostali izid 9. kroga: Fogliano - Barcolana 52:62.

Vrstni red: Jadran ZKB 16, Bor NLB 10, San Vito in Servolana A 8, Barcolana 6, Servolana B 4, Fogliano 2.

Prihodnji krog: Bor NLB - Jadran ZKB, v ponedeljek, 26. januarja ob 21.15 na Stadionu 1. maja.

ODOBJKA - HiT Sparello namesto Jerončiča

Nedavni odstop Zorana Jerončiča s položaja trenerja odbojkarske Nove Gorice bo neposredno vplival na potek deželne ženske C-lige. V Novo Gorico se namreč namesto Jerončiča po nekaj letih vrača italijanski trener Lorenzo Sparello, ki je še prejšnjo soboto sedel na klopi tržaškega tretjeligaša Libertas Trieste, kamor je pred leti prišel prav iz Nove Gorice. Italijanski strokovnjak je z OK Hit Nova Gorica podpisal pogodbo do konca sezone z možnostjo podaljšanja. Pomočnik še naprej ostaja Marko Markovič. Sparello bo državne in pokalne zmagovalke Slovenije, ki so bile lani najboljše tudi v interligi, prvič vodil na sobotni tekmi srednjeevropske lige na Dunaju, prvi trening z moštvo pa je opravil v ponedeljek zvečer.

Pri tržaškem klubu, ki je doživel v zadnjih dveh krogih dva poraza, so se morali s trenerjevo odločitvijo poč sprijazniti, čeprav upajo, da se bo k njim vrnil že v prihodnji sezoni. Njegovo mesto na klopi bo do konca sezone prevzel vodja društva Marino Tirel (s pomočjo Desimirovičeve), ki ima tudi trenerske izkaznice ustrezne stopnje. Kmalu se bo v ekipo vrnila tudi Koprčanka Špela Petrač, ki si je zvila gleženj na prvi tekmi v novem letu proti Chionsu.

NAMIZNI TENIS

Kras na več frontah Badminton na družabnosti

Namiznoteniški igralci Krasa so v začetku letosnjega leta nastopili na različnih turnirjih. Na začetku januarja je zgoniško društvo gostilo drugi del kvalifikacij deželnega prvenstva, na katerem so nastopili igralci v mladinskih kategorijah. Krasovci so zbrali kar pet prvih mest in dve tretji. Med igralkami pod 21. letom je zmagala Tjaša Kralj, med mladinkami Tjaša Doliak, v moški konkurenči pa Michele Rotella, brat Stefano pa je bil tretji. Prvo mesto je osvojila tudi Elisa Rotella med katetinjami in Claudia Nikolavčič v konkurenči deklic. Tu je drugo mesto pripadel Slovenki Jasmin Lutman iz goriškega društva Azzurra, tretje Katarini Milič (Kras), Dana Milič pa je bila šesta. Med dečki je bil Gabrijel Legiša četrti. Deželni turnir pa je bil za tri krasovce, Vedrana Guščina, Jošano Milič in Giado Sardo, prvi uradni nastop. Turnir, v organizaciji Krasa, je vsekakor odlično uspel. Udeležba je bila zavoljiva.

Tretje in četrtokategorniki pa so se minuli konec tedna na državnem turnirju. Dobre nastope in stopničke sta osvojili tretjekategornici, Irena Rustja in Sonja

Milič, ki sta bili tretji. Do četrtrine finala pa se je prebila tudi Sonja Doljak (sicer četrtokategornica), ki je enako uvrstitev osvojila tudi na turnirju 4. kategorije. V četrtrfinalu turnirja je izgubila šele po razburljivi končnici, v kateri je imela kar 4 zaključne žogice. V moški konkurenči je najvišjo uvrstitev med četrtokategorniki (nastopilo je preko 300 tekmovalcev) osvojil Edi Bole, ki se je uvrstil med najboljših 64. Stefano in Gianni Rotella sta zključila nastope med 132, Sandro Ridolfi in Simone Giorgi pa se nista prebila iz skupine. Med dvojicami pa sta Edi Bole in Stefano Rotella zključila nastope v četrtrfinalu. »Rezultati so dobri, škoda le za Stefana Rotello. Na turnirju je startal kot dvanajsti nosilec, naposlед pa se ni vse izteklo po pričakovanih,« je ocenila nastope Sonja Milič.

Ob športnih nastopih je zgoniško društvo novo leto proslavilo tudi s prijetno športno družabnostjo. V torek, 6. januarja so se v Zgoniku zbrali vsi tekmovalci, starši, rekreativci in simpatizerji. Tekmovalci so se pomerili v badmintonu, ostali pa v namiznem tenisu. Prijeten večer je zaključila bogata loteria.

LOKOSTRELSTVO - Na turnirju v Spilimbergu

Zarja šestkrat na zmagovalnem odru

Lokostrelci bazovske Zarje so v nedeljo nastopili na 26. meddeželnem turnirju »Città del mosaico (Mesto mozaika)« v Spilimbergu. Tekmovalci bazovskega društva so nastopili v skoraj popolni postavi. Domov pa so odnesli zelo pozitiven izkupiček, doslej najboljši, tri prva in tri druga mesta.

V moški konkurenči je na najvišjo stopničko stopil Moreno Granzotto, ki je zbral 547 točk in je bil s 24 centri boljši od drugovrščenega Artusa (zbral je 547 točk in 22 centrov) iz Maniaga. Na 8. mestu se je uvrstil Andrea Katalan (517 točk), Alessandro Zudek je bil 13. (487 točk), Damijan Gregori pa 14. (470 točk). Pri ženskah je prav tako slavila zmagočlanica bazovskega društva Paola Zorzut je zbrala 527 točk, Sara

Modugno pa je bila 2. s 430 osvojenimi točkami.

V Spilimbergu so se zelo dobro odrezali tudi mladi lokostrelci Zarje. V kategoriji naraščajnikov se je Ivan Zudek uvrstil na 4. mesto (502 točki). Pri dečkih je bil Emanuele Petracca 6. (409 točk), pri deklincih pa je Sara Detela zasedla 2. mesto (460 točk). V kategoriji najmlajših pa je Laura Turchetto, prav tako Zarja. Zbrala je 229 točk. Moška članska ekipa (Granzotto, Katalan, Zudek) pa se je uvrstila na skupno drugo mesto (1551 točk). Na najvišjo stopničko so stopili lokostrelci tržaškega društva ASCAT.

Lokostrelci Zarje bodo v nedeljo nastopili na deželnem absolutnem prvenstvu, ki ga letos organizira bazovski klub v telovadnicu na Opčinah. (jng)

LJUBLJANA - Cankarjev dom

Zoran Predin bo letos oblikoval tri različne koncerete

Zoran Predin je ob prazniku zabljudencev že nekaj let zvezda stalnica v Cankarjevem domu, letos pa je svoje tri nastope zastavil nekoliko drugače. Koncerti 8., 10. in 14. februarja bodo žanrsko obarvani: rock, etno, swing. Z njimi se bo, skupaj z gosti, sprehodil skozi 30 let svojega ustvarjanja, spremjal jih bo razstava koncertnih plakatov. Na treh različnih koncertih bo po lastnih besedah predstavil najbolj pomembne pesmi in zasedbe, s katerimi je v vseh teh letih sodeloval.

»Setlista« je znana, v treh večerih

je za vedno končalo». Za konec se mu bo, prazniku primerno, na odru Gallusove dvorane pridružil še Zdravljica Bend v sestavi Vlado Kreslin, Peter Lovšin, Jani Kovačič in Drago Mislej - Mef, s katerimi je leta 1996 posnel slovensko himno.

Etno koncert 10. februarja bo »balkan žur z Mental bonbonom«, spremljala ga bosta skupini Šukar in Globoka grla, glavni gost bo Magnifico. Zadnji, Valentino koncert za zabludljene 14. februarja, pa bo zaznamoval najnovješti album Pod srečno zvezdo, ob Predinu bodo na odru stali še The Gypsy Swing Band, Duo Mar Django in Globoki grlici. Program vseh treh koncertov je, kot je zatrdil, dokončen, ni pa izključeno kakšno presečenje.

Za vstopnico bo treba pohititi, saj se koncerti po podatkih Cankarjevega doma zelo dobro prodajajo. Nanje od danes v sprejemni avli opozarja tudi razstava osmih plakatov o različnih Predinovih koncertnih projektih. Oblikovala jih je Petja Montanez.

Osrdeni slovenski kulturni hram ne bo edina postaja, na kateri se bo Predin ustavil ob 30-letnici svoje glasbene kariere. V rodnem Mariboru ga bodo slišali 3. aprila, po ostali Sloveniji pa »povsod, kamor nas bodo povabili«. Poleg tega bo svojo novo ploščo z Gypsy Swing Bandom promoviral v državah bivše Jugoslavije: 23. marca v Zagrebu, 27. marca v Beogradu in 4. aprila v Sarajevu. Načrtuje tudi daljšo turnejo po hrvaških gledališčih. (STA)

bo mogoče slišati več kot 60 skladb, ponovila se bo le ena - Zadnja večerja. »To je komad, ki ga vsi trije večeri odigrajo na svoj način, zato bi se težko odpovedal katerikoli izvedbi,« je pojasnil na nedavnem srečanju z novinarji.

»Akustični rock koncert ob kulturnem prazniku« bo razveselil vse, ki se jim toži po obdobju Lačnega Franca, preigrali bodo »nekaj skladb, ki jih niso, odkar ne nastopajo več«. S skupino Globoka grla bo v drugem delu obudil svoje pop obdobje, ki je »trajalo dve leti, en mesec in dva dni, potem pa se

v torek, 27. in v četrtek, 29. ob 19.30, ter v soboto, 31. januarja ob 17.00 in v torek, 3. februarja ob 19.30.

TRŽIČ

Občinsko gledališče

V torek, 27. januarja ob 20.45 / Kvartet Kuss: Jana Kuss in Oliver Wille - violina, William Coleman - viola, Mikayel Hakhnazaryan - violončelo, Claron McFadden - sopran.

SLOVENIJA

SEŽANA

Kosovelov dom

Jutri, 22. januarja ob 20.00 / Koncert: Gwen Huges (za abonma Džez in vino in izven).

V soboto, 24. januarja ob 20.00 / KUD Teater G. Celje: »Prava dekleta« (muzikal, izven).

LJUBLJANA

Cankarjev dom

Aleksander P. Borodin: »Knez Igor«, Gallusova dvorana / Opera v dveh delih v dramaturški predelavi Plamna Kartaloffa. Dirigent: Grigor Palikarov. Urnik: danes, 21. in v petek, 23. ob 19.00, v nedeljo, 25. ob 17.00 ter v torek, 27. januarja ob 19.00.

V soboto, 24. januarja ob 20.00, Klub CD / Adi Smolar, koncert Ježkovega nagrajenca 2008.

V torek, 27. januarja ob 19.30, Slovenska filharmonija / Isabelle Faust - violina, Alexander Melnikov - klavir in Teunis Van Der Zwart - rog.

RAZSTAVE

FURLANIJA - JULIJSKA KRAJINA

TRST

Muzej na gradu sv. Justa: do 25. januarja 2009 je na ogled razstava »Srednji vek v Trstu«. Odprto vsak dan od 9.00 do 17.00.

Stavba nekdanjega šolskega skrbništva, (Ul Santi Martiri 3): do 15. februarja bo na ogled razstava o Brunu Pincherleju. Odprto ob torka do nedelje od 10.00 do 13.00 in od 16.00 do 20.00.

Zgodovinsko-umetniški muzej in lapidarij, (Trg pred stolnico 1): na ogled lokalni arheološki predmeti iz prazgodovine, skulpture iz rimljanskih in srednjeveških časov in pa egipčanski, grški, rimljanski in antični predmeti z italijanskega polotoka; numizmatična zbirka, fototeka in knjižnica. Urnik: od torka do nedelje od 9.00 do 13.00, ob sredah od 9.00 do 19.00, ob pondeljkih zaprto.

Rižarna pri Sv. Soboti: nacistično koncentrično uničevalno taborišče, fotografija razstava in knjižnica. Urnik: odprt vsak dan od 9.00 do 19.00, zaprto 25. decembra in 1. januarja. Vstop prost.

Občinska umetnostna galerija (Veliki trg): do 1. februarja razstavlja Skulpture koprski umetnik Loris Morosini. Odprt vsak dan od 10.00 do 13.00 in od 17.00 do 20.00.

ŠKEDENJ

Etnografski muzej (Ulica pane bianco

52): Muzej je odprt vsak torek in petek od 15.00 do 17.00, za šole in skupine za ogled izven urnika klicati na tel. št. (00-39) 040-830-792.

OPĆINE

Bambičeva galerija (Proseška 13): do 23. januarja 2009 je na ogled razstava »Kralj duha« fotografa Štefana Grgiča.

Odprta od pondeljka do petka od 10.00 do 12.00 in od pondeljka do sobote od 16.00 do 18.00.

NABREŽINA

Kavarna Gruden: do 18. marca 2009 je na ogled razstava »Intimnost nabrežinskih izsekov« Stefana Turka. Ogled je možen v urnikih odprtja kavarne.

GORICA

Fundacija goriske hranilnice v sodelovanju s Pokrajinskimi muzeji razstavlja slikarski ciklus Marcella Fogolina na sedežu fundacije v ul. Carducci 2 v Gorici; do 1. februarja s prostim vstopom od torka do petka med 10. in 13. ter med 16. in 19. uro, ob sobotah in nedeljah med 10. in 19. uro (informacije na www.fondazionecarigo.it, tel. 0481-537111).

»Gorica se spominja« je naslov niza razstav in prireditv ob 90-letnici vrtnitev mesta k Italiji in konca prve svetovne vojne: **na goriskem gradu** je v dvorišču deželnih stanov na ogled razstava »1918: la Vittoria« (1918: zmaga), v **grajskih zaporih** razstava o goriskem gradu v prvi svetovni vojni in v grofovih dvorani razstava o Italicu Brassu; do

31. januarja 2009 od torka do nedelje med 9.30 in 18. uro, ob pondeljkih zaprto. V razstavnih prostorih **Pokrajinski muzeji** v grajskem naselju je na ogled razstava posvečena generalu Armandu Diazu; do 8. februarja vsak dan razen ob pondeljkih med 10. in 13. uro ter med 14. in 19. uro. Informacije nudita goriška občina (tel. 0481-383402, 0481-383407) in Info Point Turizmo FVG (tel. 0481-535764).

ČEDAD

Cerkve Maria dei Battuti: v soboto, 24. in v nedeljo, 25. januarja od 10.00 do 12.30 in od 15.00 do 19.30 bo na ogled razstava Milka Bambiča.

VIDEM

V Patriarhovi palači v Vidmu - Nadšofijskem muzeju (Trg Patriarcata 1) bo do 8. marca 2009 na ogled razstava Kromacij Oglejski - Na križpotu ljudstev in verstev. Odprta je od torka do petka med 9. in 19. uro, ob koncu tedna in ob praznikih pa od 10. do 20. ure.

SLOVENIJA

SEČOVLJE

Krajinski park Sečovelske soline: odprt vsak dan od 8.00 do 20.00, na ogled film o solinah, slikarska razstava ter sprehod po solinski poti z obiskom multimedijskega centra. Vstopna točka je na Seči.

PADNA

Galerija Božidarja Jakca: grafike in risbe Božidarja Jakca in arheološke najdbe stare Padne, stalni razstavi. Ključ galerije na voljo v Padni pri hiši št.1 (Pucer), 0038665-6725028.

SEŽANA

Kosovelov dom, Mala galerija Mira Kranca: na ogled je 12. slovenska kipa razstava »Figura kot kip, kip kot figura«.

MC podlaga: v soboto, 24. januarja otvoritev razstave »Bienale male laične ilustracije«.

TOMAJ

Kosovelova domačija in soba Srečka Kosovela: ogled je možen vsako nedeljo med 14. in 16. uro ali po predhodnem dogovoru. Informacije: Dražica Sosič (05/7346425).

NOVA GORICA

V prostorih krajevne skupnosti Nova Gorica na Erjavčevi ulici: je na ogled fotografiska razstava z naslovom Pretrgana želesna cesta in je fotografski prikaz neznanega avstro-ogrskoga častnika v prvih mesecih leta 1918; do 31. januarja vsak dan med 9. in 15. uro (ob sobotah, nedeljah in praznikih samo po predhodnem naročilu).

Muzejske zbirke Goriskega muzeja:

Grad Kromberk od pondeljka do petka od 8. do 19. ure, ob sobotah zaprta, ob nedeljah in praznikih pa od 13. do 19. ure; Kolodvor od pondeljka do petka pa pourniku Turistične agencije Lاستفka, ob sobotah od 12. do 19. ure, ob nedeljah pa od 10. do 19. ure. Naujavljene skupine si lahko zbirke ogledajo tudi izven urnika (tel. 003865-3359811).

TOLMIN

Tolminski muzejska zbirka: od pondeljka do petka od 9.00 do 15.00, ob sobotah, nedeljah in praznikih od 13.00 do 17.00.

KOBARID

Kobarški muzej: na ogled je stalna muzejska zbirka »Soška fronta 1915-1918«. Urnik: vsak dan od 9.00 do 18.00.

LJUBLJANA

Muzej novejše zgodovine: na ogled je stalna razstava Slovenci v XX. stoletju. Muzej je odprt od 10.00 do 18.00.

NARODNA GALERIJA

Narodna galerija (Cankarjeva 20): do 8. februarja 2009 je na ogled razstava »Slovenski impresionisti in njihov čas 1890-1920«.

Cankarjev dom, Galerija CD: do 15. februarja na ogled »8. slovenski bienale ilustracije (SBI)« »Podoba knjige ... knjiga podob ...«. Pregled dveletne produkcije slovenskih ilustratorjev vseh generacij.

ŠPORTNA SLIKOVNA KRIŽANKA

REŠITEV (20. 1. 2009)

Vodoravno: Woods, Ema, Oblak, Ran, ein, mast, K.R., ecarte, Radovič, RK, Dapas, Gero, Abetone, aktiv, tovor, E.R., Aar, ara, amater, N.S., kinolog, terna, as, Sila, Atair; **na sliki:** Devan Radovič.

GLASBA

FURLANIJA - JULIJSKA KRAJINA

TRST

Gledališče Verdi

G. Verdi: »Aida«. Nastopa ansambel gledališča Verdi. Dirigent: Nello Santi. Urnik: v petek, 23. januarja ob 19.30, v soboto, 24. in v nedeljo, 25. ob 16.00,

Rai Tre

SLOVENSKI PROGRAM

Za Trst: na kanalu 40 (Ferlugi) in 64 (Mile)

Za Gorico: na kanalu 69 (Vrh Sv. Mihaela)

Teletekst: str. 316 - 342 - 343

18.40 Čezmejna TV: Primorska kronika
20.25 Tv Kocka: Kamorkoli naokoli... po svetu! - Krmljenje
20.30 Deželni TV dnevnik, sledi Čezmejna TV: Dnevnik Slo 1

Rai Uno

6.10 Nan.: Incantesimo
6.30 Dnevnik, vremenska napoved in prometne informacije
6.45 Aktualno: Unomattina
9.35 Aktualno: Linea verde
10.00 Aktualno: Verdetto finale
11.00 Aktualno: Occhio alla spesa
12.00 Variete: La prova del cuoco
13.30 Dnevnik - Gospodarstvo
14.10 Aktualno: Festa italiana
16.15 Aktualno: La vita in diretta
16.50 Dnevnik Parlament
18.50 Kvizi: L'eredità
20.00 Dnevnik
20.30 Nogomet: Udinese - Sampdoria
23.00 Dnevnik
23.05 Aktualno: Porta a porta
0.40 Nočni dnevnik

Rai Due

6.25 Resničnostni šov: X Factor
7.00 Variete: Cartoon Flakes
7.25 Risanke
9.45 Aktualno: Un mondo a colori
10.00 Dnevnik, vremenska napoved in rubrike
11.00 Variete: Insieme sul Due
13.00 Dnevnik
13.30 Aktualno: Tg2 Costume e società, sledi Zdravje
14.00 Resničnostni show: X Factor
14.45 Aktualno: Italia allo specchio
16.15 Aktualno: Ricomincio da qui
17.20 Nad.: Law & Order
18.05 Dnevnik, športne vesti in vremenska napoved
19.00 Resničnostni šov: X Factor
19.35 Nan.: Squadra speciale cobra 11
20.30 Dnevnik
21.05 Dok.: Voyager
23.05 Dnevnik, sledi Punto di vista
23.20 Dok. La storia siamo noi
0.20 Aktualno: Magazine sul 2
0.50 Resničnostni šov: X Factor

Rai Tre

6.00 Dnevnik - Rai News 24, vmes Il caffé di Corradino Mineo in Italia, istruzioni per l'uso
7.30 Dnevnik, sledi Rai News 24
8.15 Aktualno: La storia siamo noi
9.15 Aktualno: Verba volant
9.20 Aktualno: Speciale Cominciamo bene
12.00 Dnevnik, športne vesti in vremenska napoved
12.45 Aktualno: Le storie - Diario italiano
13.05 Nad.: Terra nostra
14.00 Deželne vesti in vremenska napoved
14.50 Aktualno: Tgr Leonardo, sledi Tgr Neapolis
15.15 Variete: Trebisonda
16.00 Nogomet: Udinese - Sampdoria
18.00 Aktualno: Cose dell'altro Geo, sledi Geo & Geo
19.00 Deželne vesti, vremenska napoved in športne vesti
20.10 Variete: Blob
20.35 Nan.: Un posto al sole
21.10 Nan.: Un caso per due
23.20 Variete: Parla con me
0.00 Dnevnik in vremenska napoved

Rete 4

7.10 Nan.: Quincy
8.10 Nan.: Hunter
9.00 Nan.: Nash Bridges
10.10 Nad.: Febbre d'amore
10.30 Nad.: Bianca
11.30 Dnevnik in prometne informacije
11.40 Nan.: My Life
12.40 Nad.: Un detective in corsia
13.30 Dnevnik in vremenska napoved
14.00 Aktualno: Sessione pomeridiana: Il tribunale di Forum

15.00 Nan.: Wolff - Un poliziotto a Berlino
15.55 Nad.: Sentieri
16.25 Film: Le giraffe (kom., It, '00, r. C. Bonivento, i. S. Ferilli, V. Pivetti)
18.35 Nan.: Tempesta d'amore
18.55 Dnevnik in vremenska napoved
20.20 Nan.: Walker Texas Ranger
21.10 Film: Io sto con gli ippopotami (kom., It, '79, r. I. Zingarelli, i. T. Hill)
23.25 Film: Demolition man (fant., ZDA, '93, r. M. Brambilla, i. S. Stallone)
0.10 Dnevnik

5 Canale 5

6.00 Dnevnik - Prima pagina
7.55 Dnevnik, vremenska napoved, borza in denar
8.00 Dnevnik
8.40 Aktualno: Mattino cinque (vodi B. D'Urso in C. Brachino)
11.00 Aktualno: Forum (vodi Rita Dalla Chiesa)
13.00 Dnevnik, okusi in vremenska napoved
13.40 Nad.: Beautiful
14.05 Resničnostni show: Grande Fratello
14.10 Nad.: CentoVetrine
14.45 Aktualno: Uomini e donne
16.15 Resničnostni show: Amici
16.55 Aktualno: Pomeriggio cinque (vodi B. D'Urso in C. Brachino)
18.50 Kvizi: Chi vuole essere milionario
20.00 Dnevnik in vremenska napoved
20.30 Variete: Striscia la notizia
21.10 Resničnostni show: Amici
0.00 Aktualno: Matrix (vodi: E. Menna)
1.30 Nočni dnevnik

Italia 1

6.05 Nan.: Still standing
6.35 Risanke
9.00 Nan.: La tata
9.30 Nan.: Ally McBeal
10.20 Nan.: Will & Grace
10.50 Nan.: E alla fine arriva mamma!
11.20 Nan.: Friends
12.25 Dnevnik, vremenska napoved in športne vesti
14.30 Risanka: I Simpson
15.00 Nan.: Paso adelante
15.50 Nan.: Smallville
16.40 Nan.: Drake & Josh
17.10 Risanke
18.30 23.45 Dnevnik in vremenska napoved
19.35 Nan.: Tutto in famiglia
20.00 Nan.: Camera cafe'
20.30 Kvizi: La ruota della fortuna
21.10 Nan.: CSI Miami
22.05 Nan.: CSI: NY

Tele 4

7.00 8.35, 13.30, 16.40, 19.30, 23.02 Dnevnik
8.10 Storie tra le righe
8.50 Klasična glasba
10.30 Nan.. Don Matteo 5
11.00 Nan.. Lessie
12.00 Kratke vesti
12.55 Dokumentarec o naravi
13.50 Aktualno: ... Attualità
14.30 Klasična glasba
15.30 Dokumentarec o naravi
17.00 Risanke
19.00 Ritmo in Tour: La tv dei viaggi
20.05 Qui Tolmezzo
20.10 Il Rossetti
20.30 Deželni dnevnik
20.55 Aktualno: Fra ieri e oggi

21.00 Film: Il clan dei Francesi (dram., '72, r. R. Enrico, i. M. Constantin, J. Berato)
22.30 Variete: Di Roccia e di cielo
23.30 Palco, gli eventi in Tv

La 7

7.00 Aktualno: Omnibus
9.15 Aktualno: Omnibus Life
10.25 Aktualno: Due minuti un libro
10.30 Nan.: Il tocco di un angelo
11.30 Nan.: Matlock
12.30 Dnevnik, športne vesti
13.00 Nan.: L'ispettore Tibbs
14.00 Film: I leopardi di Churchill (vojn., It, '70, r. M. Pradeaux, i. R. Harrison)
16.05 Nan.: Mac Gyver
17.05 Nan.: Streghe
19.00 Nan.: Cold Squad
20.00 Dnevnik
20.30 Aktualno: Otto e mezzo
21.10 Film: Rob Roy (akc., VB, '94, r. M. Caton-Jones, i. L. Neeson)

Slovenija 1

6.10 Kultura, sledi Odmevi
7.00 8.00, 9.00, 15.00 Porocila
7.05 8.05 Dobro jutro
9.10 Risan. nan.: Moby Dick in skrivnost dežele Mu
9.30 Ris. nan.: Pajkolina in prijatelj s prijateljem (pon.)
9.55 Potplatopis (pon.)
10.15 Nan.: Berlin, Berlin
10.40 Knjiga mene briga (pon.)
11.00 Z glavo na zabavo (pon.)
11.25 Dok. serija: Družina
12.00 Dok. odd.: Barack Obama - njegova zgodba (pon.)
13.00 Poročila, vremenska napoved in športne vesti
13.15 Polemika (pon.)
14.30 Dok. odd.: Dvokolesa Janeza Puha (pon.)
15.10 Mostovi - Hidak
15.45 Ris. nan.: Nils Holgerson
16.10 Pod klobukom
17.00 Poročila, športne vesti in vremenska napoved
17.30 Hum. nad.: Fina gospa
18.00 Žrebanje lota
18.15 Risanke
18.25 Nad.: Strasti
19.00 Vremenska napoved, dnevnik in športne vesti
19.55 Filmski spodrsljaj
20.05 Film: Past
22.00 Odmevi, kultura, sport, vremenska napoved
23.05 Omizje
0.20 Sedma moč osamosvojitve - Tv dnevnik 21.01.1991

Slovenija 2

6.30 9.30, 2.05 Zabavni infokanal
7.00 Infokanal
8.00 Otoški infokanal
12.30 Dok. odd.: Z glasbo in s plesom
12.50 Impromptu (oddaja o umetnosti glasbe in plesa)
13.25 Vrhunci angleške nogometne lige (pon.)
14.20 Hri-Bar (pon.)
15.20 Sedma noč osamosvojitve
15.50 Prava ideja!
16.15 Črno beli časi
16.30 Znanstvena odd.: Zgodba o kmetu
17.25 Mostovi-Hidak (pon.)
18.00 Slovenija danes
20.30 Deželni dnevnik Slovenije
20.55 Primorska kronika

19.05 Nad.: Kmetje (pon.)
20.10 Odbojka: liga prvakov ACH volley Bled - Trentino
22.00 Helsinki: EP v umetnostnem drsaju: pari - prosti program
23.30 Split: SP v rokometu (M): Španija - Hrvaška
0.40 Nad.: Inšpektor Wallander (pon.)

Koper

13.45 Dnevni program
14.00 0.50 Čezmejna TV - TG R FJK - deželne vesti
14.20 Euronews, sledi Globus
14.55 Glasbeni film: Afriška ljubezen
16.30 Biker explorer
17.00 Dok. odd.: Spoznavajmo Agrigento
17.30 Avtomobilizem
17.45 Vsedanes: Vzgoja in izobraževanje
18.00 Primorski mozaik
18.35 Vremenska napoved
18.40 Primorska kronika
19.00 22.00, 0.35 Vsedanes - TV dnevnik
19.30 Dok. oddaja
20.00 Pogovorimo se o...
20.30 Rokomet: SP Hrvaška - Španija (Split)
21.10 Arena Europea - Tabu
22.15 Odbojka: Liga prvakov ACH Bled - Trentino

Tv Primorka

10.30 12.00, 23.30 Videostrani
11.30 20.00, 23.00 Dnevnik Tv Primorka, vremenska napoved
15.40 Mali nogomet: Puntar Casino Safir - Dobovec
17.10 Nad.: Jelena
18.00 Če me spomin ne varu
18.45 Kulturni utrnek
19.00 Športni ponедeljak
19.55 EPP
20.30 Sodobna umetnost (pon.)
21.00 Odperta tema
22.00 Polka in Majolka

RADIO

RADIO TRST A
 7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 7.25 Dobro jutro; 8.00 Poročila in krajevna kronika; 8.10 Obmejni pogovori; 9.00 Radioaktivni val; 10.00 Poročila; 10.10 3x3 je deset; 10.20 Oprta knjiga; 11.00 Studio D; sledi Na lepše; 13.20 Iz domače zakladnice; 14.00 Poročila in deželna kronika; 14.10 Naprej od spomina in pozabe - 100 let Narodnega doma v Trstu in Trgovskega doma v Gorici; 15.00 Mladil val; 17.00 Poročila in kulturna kronika; 17.10 Glasbena skrinjica; 18.00 Istrske srečanja; 19.35 Zaključek oddaj.

RADIO KOPER (SLOVENSKI PROGRAM)
 6.30, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30 Poročila; 6.00-9.00 Jutro na RK, kronika, OKC obveščajo; 7.00 Jutranjik; 9.00-12.30 Dopolnil in pol; 10.00 RK svetuje; 12.30 Opolnovek; 13.00-14.30 Na rešet; 14.45 Aktualno; 16.15 Glasba po željah; 17.30 Primorski dnevnik; 18.00 Pregled prireditev; 18.30 Glasbena razglednica; 20.00 Slovenci ob meji; 21.00 Zborovski utrip; 22.30 Crossroads.

RADIO KOPER (ITALIJANSKI PROGRAM)
 6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, 18.30 Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.25 Drobci zgodbivne; 8.05 Horoskop; 8.33 Pesem tedna; 8.40 Govorimo o; 9.00 Commento in studio; 11.00 Odprti prostor; 12.15 Sigla single; 12.28 Vremenska napoved, prometne vesti, dnevnik; 13.00 Chiachieradio; 14.10 Leto šole; 14.45 Italio heroes; 15.05 Pesem tedna; 16.00 Ob 16-ih; 18.00 Etnobazar; 19.00 Le note di Giuliana; 20.00 Radio Capodistria Sera; 21.00 Odprti prostor; 21.55 Sigla single; 22.30 Commento in studio; 23.00 Prosa; 0.00 RSI.

SLOVENIJA 1
 5.00, 6.00, 6.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 17.00, 18.00, 19.00, 21.00, 23.00, 0.00 Poročila; 6.45 Dobro jutro, otroci; 7.00 Kronika; 7.40 Priimkova delavnica; 7.45 Plodovi narave; 8.05 Svetovalni servis; 8.40 Obvestila; 9.10 Ali že veste?; 9.30 Violinček; 10.10 Intervju; 11.15 Storž - odd. za starejše; 11.45 Pregled tiska; 12.05 Na današnji dan; 12.10 Ura slov glasbe; 12.30 Kmetijski nasveti; 13.00 Danes do 13-ih; 13.20 Osmrtnice, obvestila; 15.00 Radio dnes, radio jutri; 15.30 DIO; 16.15 Obvestila; 16.30 Evroženket; 17.00 Studio ob 17-ih; 19.00 Dnevnik; 19.3

VREMENSKA SЛИКА

Temperature zraka so bile izmerjene včeraj ob 7 in 13 ur.

Dolžina dneva
Sonce vzide ob 7.38 in zatone ob 16.55
Dolžina dneva 9.17

Lunine mene
Luna vzide ob 4.09 in zatone ob 12.24

Plimovanje
Danes: ob 0.49 najniže 3 cm ob 6.36 najviše 31 cm, ob 14.01 najniže -47 cm, ob 20.47 najviše 21 cm.
Jutri: ob 1.55 najniže -1 cm ob 7.27 najviše 34 cm, ob 14.32 najniže -53 cm, ob 21.12 najviše 26 cm.

Biotrogozoza
Vpliv vremena bo obremenilen, veliko ljudi bo imelo značilne vremenske pogoje, težave, okrepljeni bodo tudi nekateri bolezenski znaki.

Morje
Morje razgibano, temperatura morja 10,2 stopinje C.

Snežne razmere (v cm)

Kanin	525	Piancavallo	250
Vogel	250	Forni di Sopra	200
Kranjska Gora	110	Zoncolan	220
Krvavec	205	Trbiž	260
Cerkno	160	Na Žlebeh	380
Rogla	120	Mokrine	260
Mariborsko Pohorje ..	90	Podklošter	200
Civetta	200	Bad Kleinkirchheim ..	160

Vremenska napoved Hidrometeorološkega zavoda R. Slovenije in deželne meteorološke opazovalnice ARPA OSMER

NAPOVED ZA DANES

Po vsej deželi bo prevladovalo oblačno vreme. Padavine bodo močne, ponekod tudi obilne. Sprva bo v Predalpah snežilo nad 1500m nadmorske višine. V Alpah pa bo meja sneženja nad 1000m, proti večeru pa bo snežilo do dolin. Ob morju bo pihala šibka do zmerna burja.

Oblačno bo. Dopoldne se bo dež od juga razširil nad vso Slovenijo. Meja sneženja bo sprva na okoli 1500m, proti večeru pa se bo spustila pod 900 m. Na Vipavskem in na Krasu bo prehodno zapihala šibka do zmerna burja.

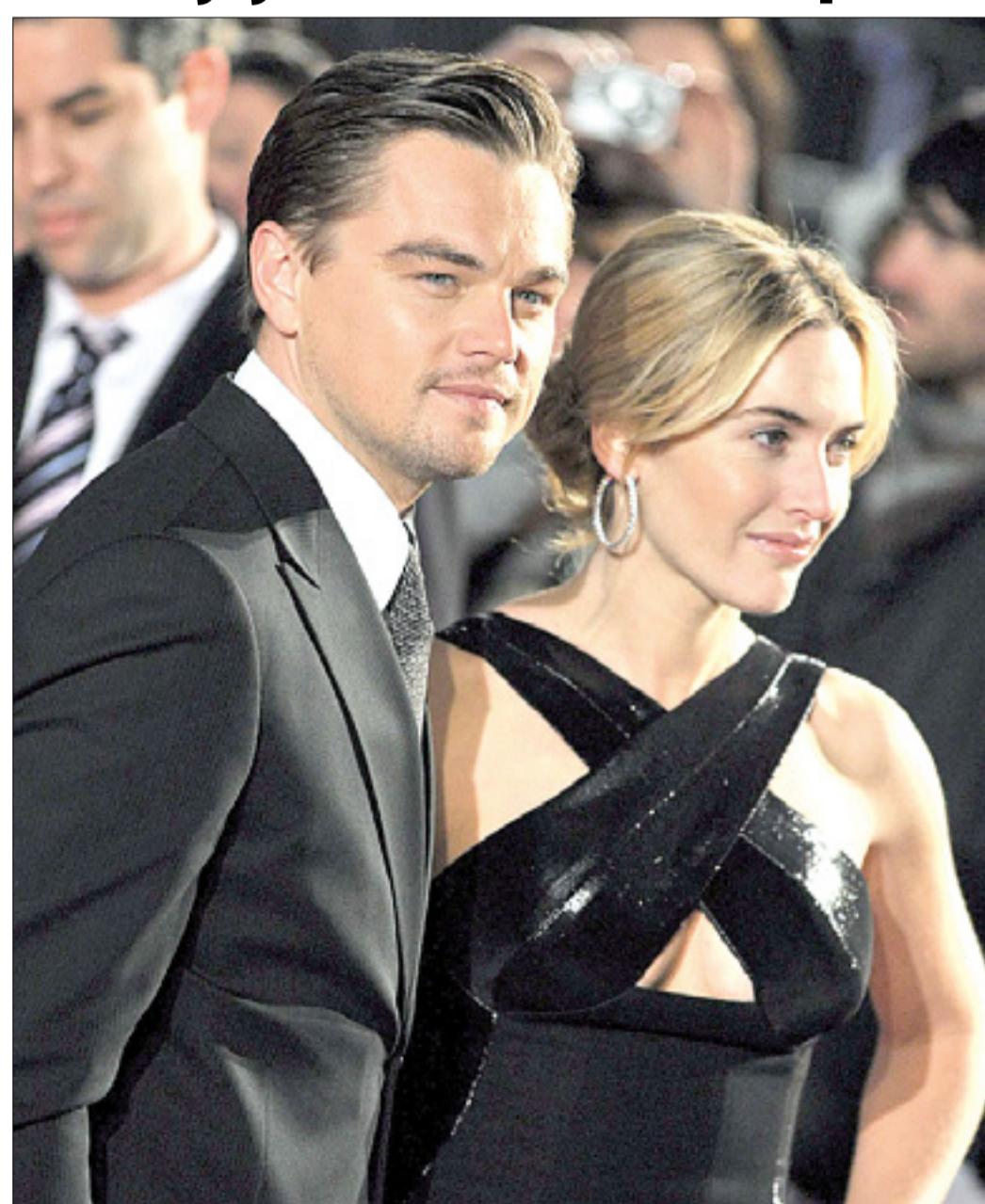
NAPOVED ZA JUTRI

Po vsej deželi bo prevladovalo oblačno vreme. V Julijski krajini bo lahko še rahlo deževalo. Ob morju bo pihala šibka do zmerna burja.

Jutri čez dan bodo padavine večinoma ponehale. Meja sneženja se bo ponekod lahko spustila do nižin.

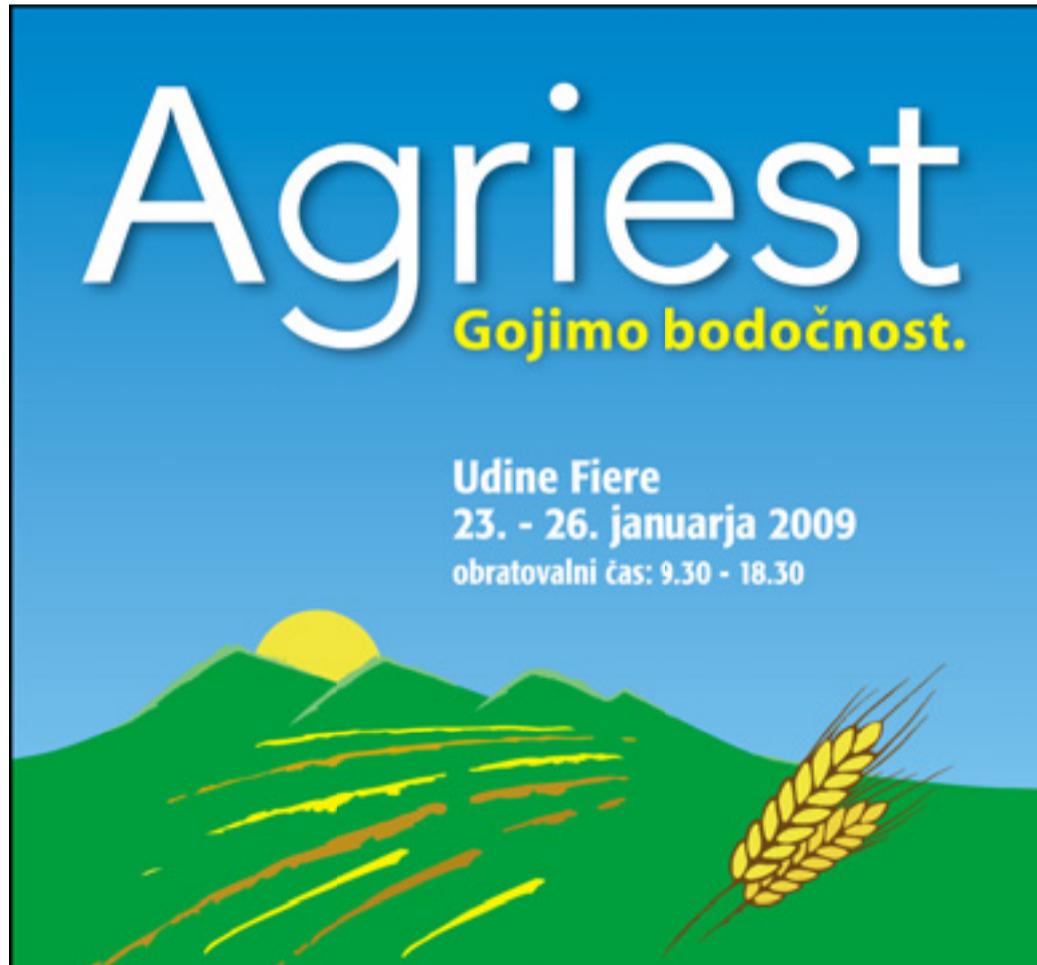
VELIKA BRITANIJA - Film in resničnost

Kate Winslet moža Sam Mendesa zamenjuje z Leonardom DiCapriom

LONDON - Britanska igralka Kate Winslet je za britanski GMTV v pondeljek povedala, da toliko časa govori o Leonardo DiCapriu, s katerim je zaigrala v filmski uspešnici Titanik, da ga že zamenjuje z resničnim soprogom Samom Mendesom.

Winsletova je pojasnila, da ima občutek, da je

Prireja

Udine Fiere
Udine e Gorizia Fiere SpA

Glavni sponzor

Več informacij in program posvetov:
www.agriest.it

Udine e Gorizia Fiere S.p.A.
Ulica Cotonificio 96
33030 Torreano di Martignacco (UD) - Italija
Tel. 0039/0432/4951
Faks 0039/0432/401378
info@udinegoriziafiere.it
www.udinegoriziafiere.it

Posebna priložnost za bralce revije PRIMORSKI DNEVNIK
5 predstavljajo tega odrezka boste pri blagajnah sejmišča
Udine Fiere lahko kupili vstopnico po znižani ceni:
5,00 Evrov namesto 8,50 Evrov.

Agriest
Gojimo bodočnost.

Udine Fiere
23. - 26. januarja 2009
obratovalni čas: 9.30 - 18.30